

Bestemmingsplan Noordwest Ziekenhuis Alkmaar

Toelichting

Vastgesteld
BP00140-0305

Sweco Nederland B.V.
Alkmaar, 14-12-2017

Verantwoording

Titel : Bestemmingsplan Noordwest Ziekenhuis Alkmaar

Subtitel : Toelichting – Vastgesteld

Projectnummer : 347822

Revisie : D.1.0

Datum : 14 december 2017

Auteur(s) : Diversen

Contact : Sweco Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 88 811 66 00
F +31 30 310 04 14
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding en doel	7
1.2	Geldend bestemmingsplan	8
1.3	Leeswijzer	8
2	Historische en huidige context	10
2.1	(Cultuur)historische context	10
2.2	Ruimtelijke context	11
2.3	Verkeerskundige context	12
2.4	Groene context	13
3	Het project	14
3.1	Algemeen	14
3.2	Nut en noodzaak	14
3.2.1	Aanleiding herontwikkeling	14
3.2.2	Ontwikkelingen in de zorg	14
3.3	Visie op het gebied	15
3.4	Masterplan	16
3.4.1	Doelstellingen	16
3.4.2	Capaciteiten en omvang	16
3.4.3	Schematische weergave masterplan	16
3.4.4	Fasering	18
3.4.5	Afwegingen	20
3.4.6	Externe logistiek	21
3.5	Stedenbouwkundige uitgangspunten en ambities	21
3.5.1	Algemeen	21
3.5.2	Parkeren	22
3.5.3	Bereikbaarheid en ontsluitingen	22
3.5.4	Water	23
3.5.5	Groen	23
3.5.6	Massa en hoogte	24
3.5.7	Monumenten	25
3.5.8	Beschermd stadsgezicht	26
3.5.9	Fasering	26
4	Belangenafweging	27
4.1	Nut en noodzaak	27
4.2	Belangenafweging	28
4.2.1	Gedeeltelijke uitbreiding in de Alkmaarderhout	28
4.2.2	De ontsluiting van de spoedeisende hulp/huisartsenpost	32
4.2.3	(Her)gebruik van de rijksmonumenten Westerlicht en Cadettenschool	34
4.2.4	Clustering verkeerstromen en parkeren	36
4.2.5	Kansen en mogelijkheden (Ontwikkelperspectief)	41
5	Beleid	44
5.1	Inleiding	44
5.2	Rijksbeleid	44

5.2.1	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	44
5.2.2	Besluit ruimtelijke ordening	44
5.2.3	Europese Kaderrichtlijn Water	46
5.2.4	Nota "Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21 ^e eeuw"	46
5.2.5	Nationaal Waterplan	47
5.2.6	Visie Erfgoed en Ruimte	47
5.3	Provinciaal en regionaal beleid	48
5.3.1	Structuurvisie Noord-Holland 2040 en Provinciale ruimtelijke verordening	48
5.3.2	Provinciaal Milieubeleidsplan	48
5.4	Gemeentelijk beleid	49
5.4.1	Toekomstvisie Alkmaar 2030	49
5.4.2	Actieprogramma Economie & Toerisme in Alkmaar 2010 t/m 2015	49
5.4.3	Duurzaamheidsbeleid gemeente Alkmaar	49
5.4.4	Groenbeleidsplan Alkmaar 2017 - 2027	50
5.4.5	Bomenverordening Alkmaar 2017	50
5.4.6	Boomstructuurplan Gemeente Alkmaar	50
5.4.7	Erfgoed nota 2016-2026	51
5.4.8	Kadernota Duurzame Bereikbaarheid	51
5.4.9	Beleidsplan Stedelijk Water 2017-2026	51
6	Milieu en Waarden	52
6.1	Inleiding	52
6.2	Geluid	52
6.2.1	Algemeen	52
6.2.2	Betekenis voor het plan	52
6.2.3	Conclusie	54
6.3	Bodemkwaliteit	54
6.3.1	Algemeen	54
6.3.2	Betekenis voor het plan	54
6.3.3	Conclusie	54
6.4	Externe veiligheid	54
6.4.1	Algemeen	54
6.4.2	Betekenis voor het plan	55
6.4.3	Conclusie	56
6.5	Bedrijven en Milieuzonering	56
6.5.1	Algemeen	56
6.5.2	Betekenis voor het plan	56
6.5.3	Conclusie	57
6.6	Water	57
6.6.1	Algemeen	57
6.6.2	Betekenis voor het plan	57
6.6.2.1	Watersysteem	57
6.6.2.2	Waterkwaliteit	58
6.6.2.3	Riolering	58
6.6.2.4	Waterkering	59
6.6.3	Grondwater	59
6.7	Luchtkwaliteit	60
6.7.1	Algemeen	60
6.7.2	Betekenis voor het plan	60
6.7.3	Conclusie	61
6.8	Hoofdleidingen en straalpad	61
6.9	Ecologie	61
6.9.1	Algemeen	61
6.9.2	Betekenis voor het plan	61
6.9.2.1	Gebiedsbescherming	61
6.9.2.2	Soortenbescherming	62
6.10	Groen en bomen	63

6.10.1	Algemeen	63
6.10.2	Betekenis voor het plan.....	63
6.10.2.1	Bomen	63
6.10.2.2	Onderbeplanting.....	64
6.10.2.3	Compensatie	65
6.11	Cultuurhistorische waarden	65
6.11.1	Algemeen	65
6.11.2	Beschermd stadsgezicht.....	69
6.11.3	Monumenten	70
6.11.4	Conclusie	72
6.12	Archeologie	72
6.12.1	Inleiding	72
6.12.2	Betekenis voor het plan.....	72
6.13	Verkeer en parkeren	73
6.13.1	Verkeer.....	73
6.13.2	Parkeren.....	74
6.14	M.e.r. beoordeling	76
6.14.1	Algemeen	76
6.14.2	Vormvrije m.e.r. beoordeling	76
7	Juridische planopzet	82
7.1	Algemeen	82
7.2	De regels.....	82
7.3	Nadere toelichting op de regels	82
7.3.1	Inleidende regels.....	83
7.3.2	Bestemmingsregels.....	83
7.3.3	Algemene regels	85
7.3.4	Overgangs- en slotregels.....	86
8	Uitvoerbaarheid	87
8.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	87
8.1.1	Participatie	87
8.1.2	Vooroverleg artikel 3.1.1. Bro	87
8.1.3	Zienschijven	87
8.2	Economische uitvoerbaarheid.....	87

Bijlage 1: Nota zienschijven bestemmingsplan

Bijlage 2: Nota van wijzigingen

Bijlage 3: Stedenbouwkundig en beeldkwaliteitplan

Bijlage 4: Participatienota Stedenbouwkundig en beeldkwaliteitplan

Bijlage 5: Ontwikkelingsperspectief ziekenhuisterrein en omgeving

Bijlage 6: Participatienota Ontwikkelingsperspectief ziekenhuisterrein en omgeving

Bijlage 7: Akoestisch onderzoek ziekenhuis

Bijlage 8: Vooronderzoek bodem

Bijlage 9: Watertoets

Bijlage 10: Verkennend natuuronderzoek

- Bijlage 11: Aanvullend natuuronderzoek
- Bijlage 12: Mitigatie- en compensatieplan
- Bijlage 13: Kaders groencompensatie
- Bijlage 14: Boomeffectanalyse
- Bijlage 15: Bureauonderzoek archeologie
- Bijlage 16: Verkeerskundige onderbouwing (beoordeling verkeer, lucht en geluid)
- Bijlage 17: Hydrologisch onderzoek
- Bijlage 18: Afwegingen masterplan vernieuwbouw fase 1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De huisvesting van de Noordwest Ziekenhuisgroep (hierna: Noordwest) in Alkmaar vraagt al langere tijd om vernieuwing om ook in de toekomst patiënten op een mensgerichte en kwalitatieve wijze te kunnen blijven behandelen. Noordwest heeft besloten tot een gefaseerde herontwikkeling op de huidige Alkmaarse locatie waarbij op termijn een groot deel van de huidige gebouwen ofwel vervangen worden door nieuwbouw ofwel aan een grootschalige renovatie worden onderworpen. Doordat de zorg zich steeds sneller ontwikkelt is het moeilijk te voorspellen hoe de ziekenhuiszorg er op termijn uit ziet. Door middel van gefaseerde nieuwbouw verwacht Noordwest optimaal op de ontwikkelingen in te kunnen spelen. Omdat de ziekenhuisactiviteiten tijdens de herontwikkeling worden voortgezet op de locatie, zal de sloop, nieuwbouw en renovatie geleidelijk plaatsvinden.

Een belangrijk uitgangspunt bij de herontwikkeling van Noordwest op de locatie Alkmaarderhout, is dat het een meerjarige opgave betreft. Het ruimtelijk instrumentarium moet op deze flexibele en gefaseerde uitvoering zijn toegeschreven.

afbeelding 1: luchtfoto met de grens van het plangebied aangeduid (rode streepjeslijn)

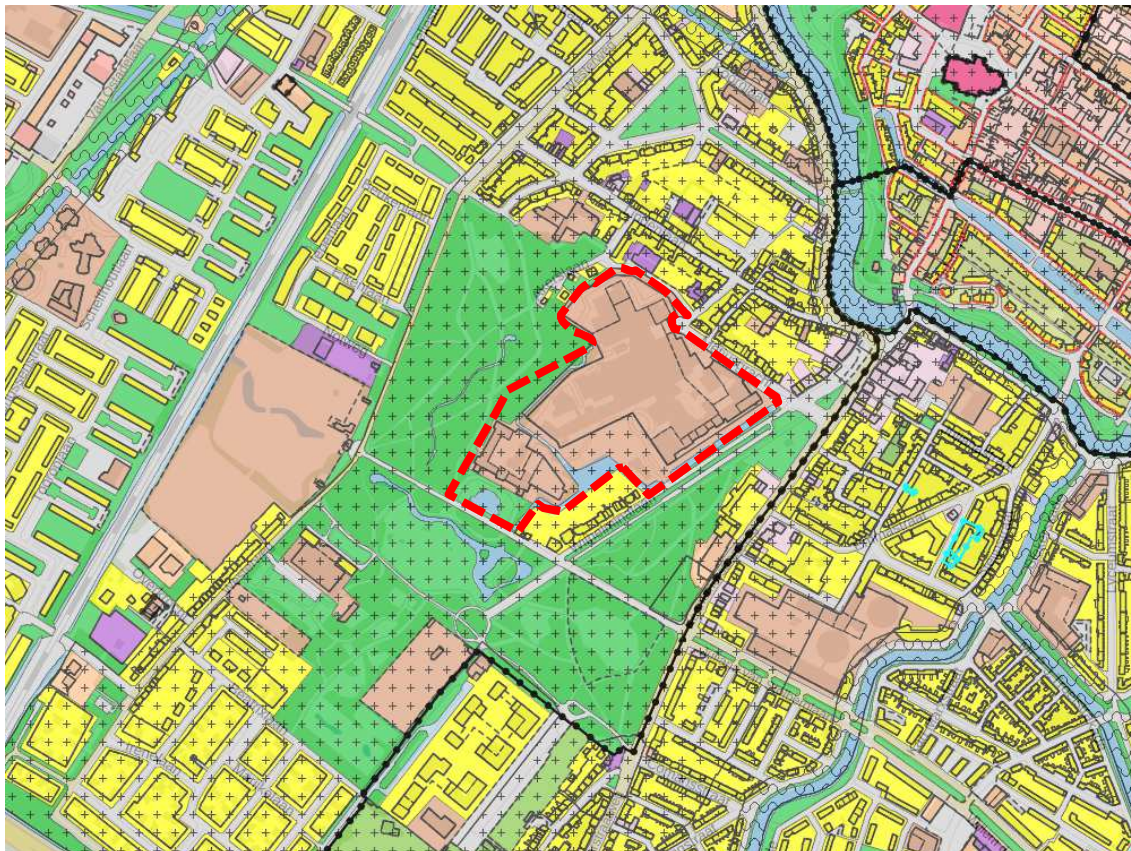
1.2 Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse geldt het bestemmingsplan 'Alkmaar Zuid-West' zoals vastgesteld door de gemeenteraad van Alkmaar op 16 mei 2013. De gronden van het ziekenhuis, inclusief de gebouwen Westerlicht en voormalige Cadettenschool, hebben de bestemming 'Maatschappelijk'. Er is een maatbestemming opgenomen, wat betekent dat op een gedetailleerde wijze is vastgelegd waar de bebouwing mag worden opgericht.

De huidige bebouwing is opgenomen binnen bouwvlakken waarbij het verschil in hoogtes met maatvoeringsaanduidingen is geregeld. De gronden van het aangrenzende park zijn als 'Groen – Park' bestemd.

De thans onbebouwde gronden en de locatie Westerlicht hebben tevens de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3'. Deze gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en het behoud van voorkomende archeologische waarden.

De voorgenen herontwikkeling past niet geheel binnen het bestemmingsplan wat betreft de locatie van het bouwvlak en de maximale bouwhoogte. Daarnaast is op enkele locaties de voorgenomen verbreding van het gebruik niet passend binnen de bestemming.

afbeelding 2: plangebied (rode streepjeslijn) aangeduid op het huidige bestemmingsplan 'Alkmaar Zuid-West' (www.ruimtelijkeplannen.nl)

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van de toelichting wordt de historische en ruimtelijke context van het plangebied beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 het plan beschreven waarbij wordt ingegaan op nut en noodzaak, de visie op het gebied en het Masterplan van het ziekenhuis. In hoofdstuk 4 wordt de belangenafweging beschreven van het Masterplan en de alternatieven. In hoofdstuk 5 wordt het beleidskader van het Rijk, de provincie, de regio en de gemeente uiteengezet. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten die voor dit plangebied relevant zijn. Hoofdstuk 7 beschrijft de juridische opzet waarbij de verbeelding en de planregels worden besproken.

In hoofdstuk 8 tot slot is een beschrijving van de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid van het plan opgenomen.

2 Historische en huidige context

2.1 (Cultuur)historische context

De aanwezigheid van een ziekenhuis op de onderhavige locatie kent een zeer lange historie. Op de locatie was oorspronkelijk de Cadettenschool gevestigd. Toen deze in de jaren twintig van de vorige eeuw werd opgeheven, werd de school verbouwd tot ziekenhuis. Op 30 mei 1929 opende het nieuwe ziekenhuis haar deuren. Vanwege de regionale functie betaalden inmiddels ook omliggende gemeenten mee aan de kosten. Om die reden werd de naam in 1931 gewijzigd in 'Centraal Ziekenhuis'.

De katholieke Alkmaarders hadden een eigen ziekenhuis opgericht, het Sint Elisabethgesticht, later St. Elisabethziekenhuis. Het ziekenhuis aan de Emmastraat groeide uit tot een professioneel en volwaardig tweede ziekenhuis van de stad, met in 1965 ca. vierhonderd bedden (het 'Centraal' had er toen vijfhonderd).

Het gevolg hiervan was dat Alkmaar twee gelijkwaardige ziekenhuizen telde die allebei een breed basispakket boden. Voor speciale behandelingen moesten patiënten uitwijken naar de grotere ziekenhuizen in Amsterdam. In 1974 fuseerden beide ziekenhuizen tot het Medisch Centrum Alkmaar om zo in Alkmaar een groot ziekenhuis te kunnen bouwen met een volwaardig dienstenpakket. Het Medisch Centrum Alkmaar (MCA) groeide uit tot een vooraanstaand streekziekenhuis. In 2015 volgde een nieuwe fusie: het MCA fuseerde met het Gemini Ziekenhuis in Den Helder. Het Alkmaarse ziekenhuis is nu één van de locaties van Noordwest Ziekenhuisgroep.

afbeelding 3: Het complex van het Centraal Ziekenhuis aan de Wilhelminalaan in 1972 (bron: Regionaal Archief)

Het ziekenhuisterrein is onlosmakelijk verbonden met de Alkmaarderhout. De geschiedenis van de Alkmaarderhout gaat terug tot in de 16e eeuw. Alkmaar en Heiloo waren met elkaar verbonden door een groene strook bestaand uit bos, landerijen, boomkwekerijen en andere groene elementen zoals volkstuinen. Onderdeel van deze groene zone is ook de Alkmaarderhout. De stads-singel (met parken) van Alkmaar had een directe verbinding met de Alkmaarderhout via de Harddraverslaan. Door de jaren heen is deze groene zone versnipperd geraakt door verschillende ontwikkelingen. De connectie Alkmaar-Heiloo raakte verbroken door de aanleg van de Heilooër Tolweg (N9). Hieromheen hebben allerlei stedelijke ontwikkelingen plaatsgevonden.

De verbinding tussen het stadscentrum en de Alkmaarderhout is onderbroken door de komst en de groei van het Noordwest ziekenhuis. Hierdoor zijn de mogelijkheden om het park in te wandelen moeilijker geworden. Vanuit het centrum is het alleen mogelijk om via de Wilhelminalaan of Harddraverslaan het park nog binnen te gaan.

2.2 Ruimtelijke context

Het plangebied omvat de gronden van Noordwest aan de Wilhelminalaan te Alkmaar, inclusief het terrein van Huize Westerlicht en een klein deel van het aangrenzende park Westerhout. De plangrens wordt grofweg gevormd door de Metiusgracht aan de noordzijde, de Wilhelminalaan aan de oostzijde, de Prinses Julianalaan aan de zuidzijde en park Westerhout aan de westzijde. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan een woonwijk, grotendeels gebouwd eind 19e - begin 20e eeuw. Het ziekenhuis is verder gelegen tussen het groen van Westerhout en de bomenrijen langs de Wilhelminalaan en Metiusgracht. De bebouwing is geconcentreerd op het noord-oostelijke deel van het terrein en heeft een gemiddelde hoogte van 4 à 5 bouwlagen.

Het ziekenhuis heeft de hoofdingang aan de Wilhelminalaan. Aan deze zijde bevinden zich ook de meeste parkeervoorzieningen voor bezoekers en patiënten. Aan de Metiusgracht bevindt zich de ingang voor spoedeisende hulp voor ambulances en de personeelsingang. Aan het eind van de Metiusgracht op de hoek met de Ropjeskuil is een tweede ingang voor ziekenhuisbezoekers, met name voor specifieke poliklinieken.

De omvang van het ziekenhuisterrein bedraagt ca. 8 hectare. Dat is circa 20% van de Alkmaarderhout. Het terrein vormt een wig vanuit de stad in de groene Alkmaarderhout en vormt door de samengestelde bebouwing en de huidige inrichting van het terrein een barrière tussen Westerhout en de rest van de Alkmaarderhout. De verschijningsvorm vormt in massa en uitstraling een groot contrast met de historische bebouwing van hoge kwaliteit rond het ziekenhuisterrein. De bebouwing van het ziekenhuis kan het beste gekenmerkt worden als een 'patchwork': een lappendeken aan gebouwen met een onduidelijke structuur en een veelheid aan gezichten. In grote lijnen is het in 3 bouwfases op te delen: 1965, 1985 en 1997. Het terrein is vrijwel dichtgebouwd en stedenbouwkundig gezien manifesteert het ziekenhuis zich als een schiereiland dat nog slechts beperkte hechting heeft met de directe omgeving. Er staan 2 monumenten in het gebied: de Cadettenschool en Huize Westerlicht.

De voorste bebouwing aan de Wilhelminalaan 11 met het bijbehorende toegangshek, waar in het verleden de Cadettenschool in was gehuisvest, is aangewezen als rijksmonument (monumentnr. 524944). Het gebouw is gebouwd in een rijke neorenaissancestijl uit 1892-1893. Van het oorspronkelijk complex, dat uit meerdere vleugels bestond, resteert het vroegere hoofdgebouw dat diende als logiesgebouw, evenwijdig aan de Wilhelminalaan. Het gebouw van de Cadettenschool wordt momenteel gebruikt als zorgfunctie (afdeling dialyse) en kantoorfunctie ten behoeve van het ziekenhuis.

Ook Huize Westerlicht aan de Prinses Julianalaan, is een rijksmonument (monumentnr. 524940). Het gebouw stamt uit 1931-1932 en is gebouwd naar ontwerp van de Alkmaarse architect D. Saal Czn. (Zwaag 1884 - Alkmaar 1945) in stijl van Laat Amsterdamse School. Ook de bijbehorende tuinaanleg van het voorterrein is onderdeel van het monument. Huize Westerlicht staat al een aantal jaar leeg.

afbeelding 4: vogelvlucht plangebied kijkend richting het noorden

Het ziekenhuis, als onderdeel van de Alkmaarderhout, maakt deel uit van het beschermde stadsgezicht 'Westerhoutkwartier'. Het aanwijzingsbesluit tot beschermd stadsgezicht ziet er op toe dat de samenhangende structuur en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied worden onderkend als zwaarwegend belang bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De aanwijzing beoogt een basis te bieden voor een ruimtelijke ontwikkeling die inspeelt op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruik maakt en daarop voortbouwt. Het aanwijzingsgebied omvat een groot gebied, waar de Alkmaarderhout, inclusief het ziekenhuisterrein, deel van uitmaakt. De oude wegenstructuren en de monumentale gebouwen zijn van grote historische waarde. Maar ook het padenpatroon door de Alkmaarderhout vormt een belangrijke historische en ruimtelijke kwaliteit. Ook wordt in de aanwijzing de recreatieve en natuurwaarden van het parkbos benoemd.

Het bijzondere karakter van het Westerhoutkwartier wordt grotendeels bepaald door de combinatie van kenmerkende landschappelijke, stedenbouwkundige en bouwkundige elementen uit de 19e en 20e eeuw. Kenmerkend aan de Alkmaarderhout is de ruimtelijke opzet, waarbinnen meerdere tijdlagen zijn te ontdekken. In het huidige beeld overheerst het beeld van de Engelse landschapstijl.

2.3 Verkeerskundige context

De Kennemerstraatweg is de belangrijkste weg om het ziekenhuis te kunnen bereiken voor automobilisten, fietsers en openbaar vervoer. De kruispunten met de Metiusgracht en de Prinses Julianalaan zijn daarbij de belangrijkste kruisingen. De kruising met de Metiusgracht richting de Wilhelminalaan is voor het verkeer de hoofdentree van het ziekenhuis voor zowel de ambulance, bezoekers en personeel. Maar ook bewoners van de achterliggende woonwijk en de gebruikers van de Singelgarage maken gebruik van deze kruising. De kruising met de prinses Julianalaan is de hoofdroute voor busverkeer. Lijn 5 rijdt via deze route naar de Westerweg en heeft haltes bij Westerlicht. Alle bussen halteren op de Wilhelminalaan ter plaatse van de hoofdingang van het ziekenhuis.

De Wilhelminalaan heeft momenteel diverse (verkeerskundige) functies. Zo wordt de Wilhelminalaan gebruikt voor parkeerverkeer naar het ziekenhuis. Het zuidelijke deel van de straat heeft een woonfunctie met bijbehorend bewonersverkeer. Verder maakt de weg onderdeel uit van het openbaar vervoersnetwerk. Tot slot is de Wilhelminalaan in het fietsplan gecategoriseerd als hoofdfietsroute.

De Harddraverslaan heeft met name een functie van parkeren t.b.v. het ziekenhuis.

De Prinses Julianalaan is binnen het verkeersbeleid gecategoriseerd als gebiedsontsluitingsweg met een maximumsnelheid van 50 km/h. Dit houdt in dat de weg een verzamelfunctie heeft voor het verkeer van de aangrenzende woongebieden. Met een auto-intensiteit van circa 6.000 mvt/etm is de Prinses Julianalaan vanuit verkeerskundig oogpunt vrij rustig te noemen.

De Prinses Julianalaan is één van de oost-west fietsroutes binnen het zuidelijk deel van Alkmaar. Door de directe verbinding tussen de Kennemerstraatweg en de Westerweg en de centrale ligging in het verlengde van de Juliana van Stolberglaan wordt deze weg veel door fietsers gebruikt. Hierdoor is de Prinses Julianalaan een belangrijke schakel binnen het fietsnetwerk. Op de Prinses Julianalaan is sprake van diverse wegingdelingsprincipes.

De Metiusgracht is in de huidige situatie een combinatie van woonstraat en ontsluitingsweg voor het ziekenhuis, met vrachtverkeer, ambulances en personenwagens die op de westelijke parkeerplaatsen parkeren. Voor fietsers is het een beperkt gebruikte route. Aan de Metiusgracht wordt door bewoners, personeel en bezoekers van het ziekenhuis geparkeerd.

2.4 Groene context

Het ziekenhuis wordt aan drie kanten omringd door groen: het parkbos aan de westzijde, de monumentale tuin van Huize Westerlicht aan de zuidzijde en het parkje aan de oostzijde. Aan de zijde van de Metiusgracht is geen groene ruimte: hier grenst het ziekenhuis direct aan het stedelijk weefsel: het ziekenhuisterrein ligt tegen de Metiusgracht met haar woonbebouwing aan.

De Alkmaarderhout is het oudste stadspark van Nederland. De eerste aanplant, ter aanleg van een “wandelgebied langs beboomde wegen” dateert uit 1607. De huidige opbouw met slingerpaden, beken en lanen voert terug op een plan in Engelse Landschapsstijl van L.A. Springer.

De Hout is door de afwisseling van oude boompartijen, grasvelden en de stadsboerderij zeer aantrekkelijk. Alle bomen in het park zijn aangeplant en wat boomsoorten betreft zijn er veel essen en iepen maar ook beuken te vinden. De onderbeplanting in het park is wel bijzonder te noemen. De zogeheten ‘stinzenplanten’, typische bosplanten, zijn hier in vele soorten en aantallen te vinden zoals daslook, vingerhelmbloem en diverse andere soorten. Naast de vele stinzenplanten zijn er ook heel veel paddenstoelen in het park te vinden. Vooral in de Wilhelminalaan en de parallel lopende Harddraverslaan zijn het er heel veel. Wat fauna betreft zijn er verschillende diersoorten te vinden in de Hout. Vogels zijn goed vertegenwoordigd in het stadspark zoals de Nachtegaal, de boomklever, de groene specht, de grote bonte specht en de appelvink. Ook de bosuil is in het park neergestreken. Verder leven diverse vleermuissoorten in het stadspark.

De lommerijke wegen in de omliggende Alkmaarderhout worden geflankeerd door laanbomen: beuk, kastanje en eik. De Alkmaarderhout bestaat grotendeels uit bos, met daarin open ruimtes zoals de Hertenkamp en de muziektuin. Ook rond het ziekenhuis staat een groot aantal bomen. Een deel daarvan is ouder dan 50 jaar en is monumentaal. De Alkmaarderhout heeft een gevarieerde beplanting, van sierbeplanting tot ecologisch waardevol schraalgrasland.

De waterstructuur bestaat uit een samenhangend netwerk van waterlopen en ondergrondse duikers. Dit waternetwerk maakt onderdeel uit van de boezem en heeft een belangrijke functie voor de afvoer van hemelwater. Het huidige hemelwater wordt geloosd naar de waterpartijen rondom het ziekenhuis. De vijver voor en als onderdeel van rijksmonument Huize Westerlicht heeft een beschermde status. Ter plekke van het ziekenhuis en de Metiusgracht liggen zeer lange duikers die het water van de Alkmaarderhout verbinden met de singel. Dit zijn kwetsbare waterverbindingen tussen het bos en de singel.

3 Het project

3.1 Algemeen

Voor de voorgenomen vernieuwbouw van het ziekenhuis is een stedenbouwkundig plan opgesteld bestaande uit een analyse (zie vorige hoofdstuk), een visie op het gebied, het Masterplan van Noordwest, een overzicht van stedenbouwkundige uitgangspunten en ambities en een beeldkwaliteitplan. Na een toelichting op nut en noodzaak van de vernieuwbouw wordt achtereenvolgens een toelichting gegeven op de onderdelen van het stedenbouwkundig plan. Voor het beeldkwaliteitplan wordt verwezen naar het stedenbouwkundig plan zelf, dat een bijlage bij dit bestemmingsplan vormt.

3.2 Nut en noodzaak

3.2.1 Aanleiding herontwikkeling

De aanleiding voor de vernieuwbouw van het ziekenhuis volgt uit:

- de verouderde staat van de gebouwdelen, waaronder de operatiekamers;
- de noodzaak te blijven voldoen aan wet- en regelgeving;
- het faciliteren van medisch-technische ontwikkelingen.

In 2015 zijn door Noordwest verschillende scenario's onderzocht; volledige nieuwbouw op een andere locatie, gefaseerd nieuw bouwen op een andere locatie, instandhouding van de huidige gebouwen en nieuwbouw en verbouw op de huidige locatie. De Noordwest Ziekenhuisgroep heeft na een grondige analyse het besluit genomen om op de huidige locatie het ziekenhuis te herontwikkelen.

Het is voor Noordwest van essentieel belang dat het ziekenhuis op één locatie is gehuisvest. Enerzijds in verband met de beschikbaarheid van specialisten in geval van acute situaties, anderzijds in verband met de eisen die vanuit de opleiding in het kader van supervisie worden gegeven. Op het moment dat sprake is van een bilocatie (twee locaties waar zorg wordt geleverd) komt bij acute situaties de veiligheid van de zorg in het geding. Omdat nieuwbouw op een nieuwe locatie om financiële redenen is vervallen, is gezocht naar mogelijkheden om een compleet en optimaal functionerend ziekenhuis te realiseren op het huidige terrein. Om dit mogelijk te maken zijn nieuwe ruimtelijke kaders noodzakelijk.

3.2.2 Ontwikkelingen in de zorg

De ontwikkelingen in de zorg vormen een belangrijk uitgangspunt bij de herontwikkeling van het ziekenhuis. Mensen worden steeds ouder waarbij meer complexe ziektebeelden ontstaan. Daarnaast is vaak sprake van meerdere ziektebeelden. Dit leidt tot meer complexe behandelingen wat van invloed is op de opnameduur. Innovatieve ontwikkelingen en digitalisering van de gezondheidszorg zorgen voor meer en nieuwe mogelijkheden. Naast het feit dat meer behandelingen mogelijk zijn, wordt de ligduur steeds korter. De dure ziekenhuisbedden worden dus minder bezet en slimmer ingezet. Zo behoren ontwikkelingen op het gebied van E-health, zelfzorg en zorg op afstand steeds meer tot de mogelijkheden. De druk op de ziekenhuiszorg neemt ook af doordat bepaalde ziekenhuistaken worden overgenomen door de zogenaamde 1,5^e lijn. Dat wil zeggen dat screening en monitoring van bepaalde patiëntengroepen (bijvoorbeeld dialysezorg) door huisartsen of gezondheidscentra worden gedaan in plaats van in het ziekenhuis.

Doordat de zorg steeds sneller ontwikkelt is het moeilijk te voorspellen hoe de ziekenhuiszorg er over 5 of 10 jaar uit ziet. Door middel van gefaseerde nieuwbouw verwacht Noordwest optimaal

op de ontwikkelingen in te kunnen spelen. Verwacht wordt dat ondanks de toename van patiënten met een multicomplex ziektebeeld, de hierboven geschetste ontwikkelingen in technologie en behandelwijzen een verdere afname van de omvang van het ziekenhuis gaan bewerkstelligen. Hoe groot dit effect zal zijn is nu nog niet in te schatten. Deze onzekerheid leidt tot een planologisch kader waarbinnen ook deze toekomstige ontwikkelingen vorm kunnen krijgen.

3.3 Visie op het gebied

Concept: Landhuis in het park

Het streven is om een nieuwe situatie te creëren waarbij het ziekenhuis als een landhuis in een als één geheel functionerende Alkmaarderhout is opgenomen. Daarvoor wordt het ziekenhuis vervangen door een meer compact gebouw dat omringd is door groen. Uitgangspunt is het verkleinen van de wig door het ziekenhuis in te passen op een royaal groen terrein. Hierdoor functioneert het ziekenhuis in de toekomst, veel meer dan nu, als onderdeel van een groene parkachtige omgeving.

Opdeling

Niet alleen het ziekenhuisterrein zelf deelt de Hout op. Ook wordt in de huidige situatie de Alkmaarderhout doorsneden door wegen waarin de auto de overhand heeft. Daardoor bestaat de Alkmaarderhout uit diverse kleine parkdelen: de samenhang ontbreekt. Iedere doorsnijding minder levert een versmelting tussen twee parkdelen op. Iedere verlaging van de verkeersintensiteit levert een verbetering van de verbinding tussen parkdelen op. Bij voorkeur vindt de afwikkeling van het verkeer grotendeels plaats langs de randen van het park die daardoor een natuurlijke grens vormt tussen bebouwing en park. Dit vraagt om een toekomstperspectief voor de langere termijn.

Gebouwmassa

Het nieuwe ziekenhuis is een 'landhuis in het park'. Het ziekenhuis als landhuis is compact en éénvoudig. De diverse functionele onderdelen en geledingen vormen een architectonisch aansluitend en samenhangend geheel. De massa heeft een compacte footprint. Een lange gebouw-as verbindt een aantal haaks daarop gesitueerde gebouwlobben die als 'vingers' het naastgelegen bos steken en daarmee 'in gesprek gaan'. De lange as daarentegen, zichtbaar vanaf de open parkzijde, vormt juist een terughoudend decor voor het open park met de daarin gelegen monumenten. De hoogte van het gebouw is rond de hoogte van de boomtoppen. Een compacte footprint prevaleert boven een beperking in de hoogte: indien de omvang van de footprint beperkt kan worden is een grotere hoogte acceptabel.

Healing environment

Er wordt gestreefd naar een ziekenhuis in het park, een 'healing environment'. Een healing environment is een omgeving die het genezingsproces van een patiënt stimuleert. Uit onderzoeken is gebleken dat contact met de natuur een (zeer) positieve bijdrage geeft. Daarom is het essentieel dat het maaiveld rondom het ziekenhuis groen is en dat dit groen vanuit het ziekenhuis nadrukkelijk ervaren wordt.

Parkeren

Het groene karakter van het ziekenhuisterrein staat op gespannen voet met het parkeren van auto's. Wanneer al in de eerste fase van de bouw een ondergrondse parkeergarage gerealiseerd zou worden, dan wordt met die stap een groene omgeving realiseerbaar. Een mogelijke plek daarvoor is gelegen in de voortuin van het ziekenhuis en nabij Huize Westerlicht, maar natuurlijk zou een garage ook onder de nieuwbouw van het ziekenhuis kunnen worden gebouwd. Een ondergrondse oplossing voldoet geheel aan het beoogde groene karakter. Het groen kan dan naadloos doorlopen, ook over het dak van de parkeergarage. Ook kan gedacht worden aan een half verdiept dubbel maaiveld, omzoomd door groen, zodat zichtlijnen over het parkeren mogelijk blijven.

3.4 Masterplan

3.4.1 Doelstellingen

Door Noordwest is het 'Masterplan vernieuwbouw Alkmaar' opgesteld om een doorkijk te geven in het ontwerp van de vernieuwbouw tot en met de eindsituatie in 2035. In dit masterplan is de impact op de complexe omgeving (park, flora en fauna, omwonenden, binnenstedelijke omgeving) betrokken.

Als vertrekpunt voor het masterplan zijn er voorafgaand een aantal doelstellingen opgesteld, te weten:

- Compacter ziekenhuis (minder m2);
- Goede faciliteiten voor excellente zorg;
- Gebouw in harmonie met de omgeving (healing environment);
- Monumenten behouden en herbestemmen.

Aan de hand van de doelstellingen wordt er geanticipeerd op een goede samenhang tussen complexe behandelingen in een high-tech omgeving enerzijds en de aansluiting met het 'beddenhuis' en het bestaande gedeelte van het ziekenhuis anderzijds. Hiervoor zal voldoende oppervlakte gecreëerd moeten worden in de verschillende fases om deze samenhang te optimaliseren. De continuïteit van het ziekenhuis moet gewaarborgd zijn.

Gelet op de financiering en de ontwikkelingen in de zorg is gekozen voor fasegewijs bouwen op de huidige locatie in Alkmaar. Het masterplan is opgebouwd uit drie fases:

- Fase 1: begin 2022;
- Fase 2: rond 2028;
- Fase 3: rond 2035.

3.4.2 Capaciteiten en omvang

Het bruto vloeroppervlak (BVO) en de functionaliteit per fase ziet er als volgt uit:

Fase 1: circa 30.000 m2

- Operatiekamers (complexe zorg)
- Spoedeisende hulp en huisartsenpost
- Intensive care
- Beddenhuis complexe zorg (70%)
- Kantoor- en onderwijsfuncties deel 1

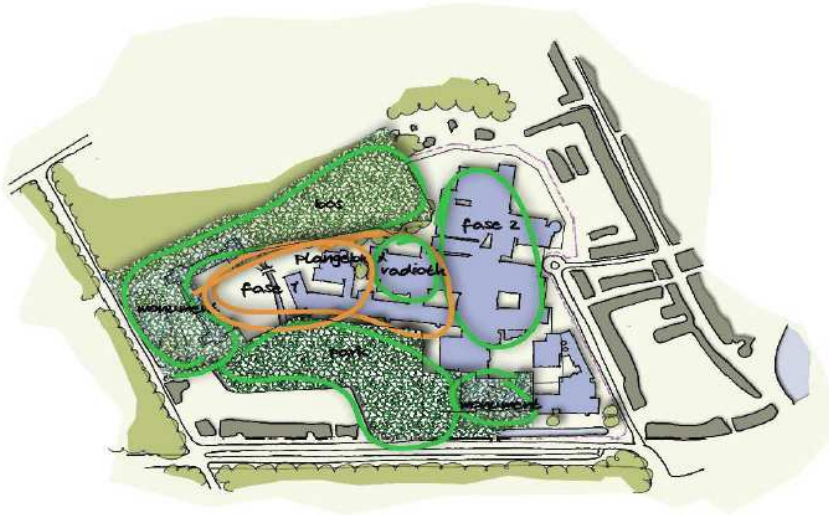
Fase 2/3: circa 50.000 m2

- Operatiekamers (electieve zorg)
- Diagnostiek en poliklinieken
- Dagbehandeling
- Beddenhuis (30%)
- Kantoor- en onderwijsfuncties deel 2

Noordwest heeft in de regio Alkmaar circa 110.000 m2 BVO in gebruik waarvan circa 101.500 m2 op de locatie Alkmaarderhout. De totale oppervlakte van de vernieuwbouw bedraagt circa 80.000 m2. Dit betekent dat het ziekenhuis in de eindsituatie binnen het plangebied circa 20% kleiner is dan het huidige ziekenhuis.

3.4.3 Schematische weergave masterplan

Aan de hand van het ruimtelijk programma van eisen is gekeken hoe het plangebied is opgebouwd en welke onderdelen van belang zijn binnen het masterplan. In onderstaande afbeelding zijn schematisch de belangrijkste onderdelen van het plangebied inzichtelijk gemaakt.

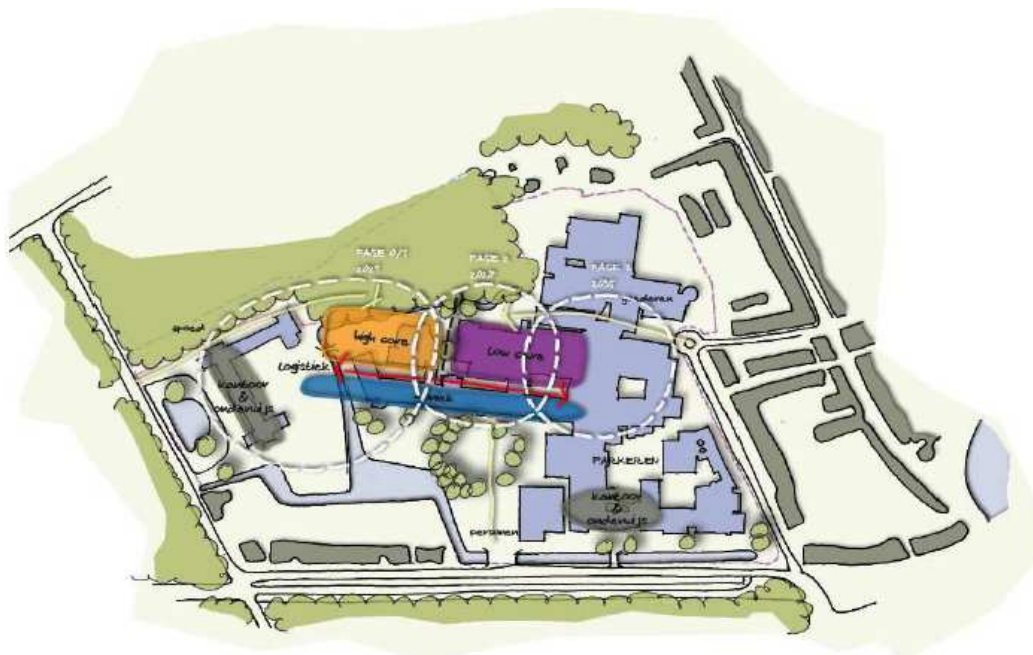
afbeelding 5: Belangrijkste onderdelen plangebied

Hieronder worden de verschillende gebieden nader toegelicht:

- De waardevolle gebieden zoals de monumenten, park en bos;
- De bouwdelen uit 1985 en 1997 met een te hoge boekwaarde, welke pas in een latere fase vervangen kunnen worden;
- De bestralingsbunkers van de afdeling radiotherapie;
- Een beperkt gebied voor fase 1 doordat maar een klein gebied van het ziekenhuis gesloopt kan worden zonder dat de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt en geen grote interimvoorzieningen geplaatst kunnen worden.

Door de hierboven genoemde beperkende factoren op het terrein blijft er voor de vernieuwbouw in fase 1 een klein gebied over achter Westerlicht. Dit gebied biedt, na het slopen van bestaande bouwdelen, onvoldoende ruimte voor de circa 30.000 m² voor de vernieuwbouw van fase 1.

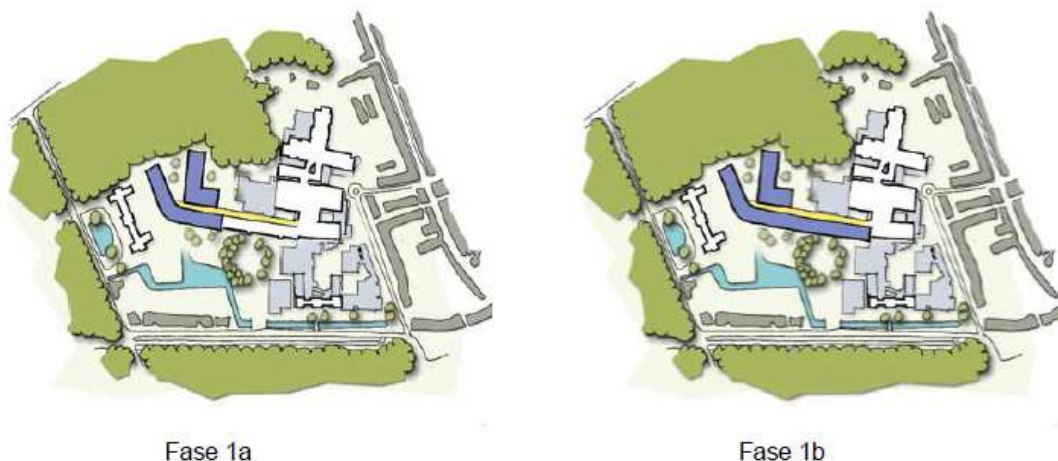
Een heldere en efficiënte logistiek vormt een voorwaarde voor het goed functioneren van een groot en complex gebouw als een ziekenhuis. Vandaar dat een nieuwe logistieke as de basis vormt van het nieuwe gebouw. De as is gekoppeld aan de logistieke as van het bestaande gebouw en wordt aan de parkzijde geflankeerd door verpleegafdelingen aan de andere zijde door high-care onderzoek- en behandelafdelingen in de eerste fase aangevuld met de meer low-care afdelingen in fasen erna. In de twee monumenten worden ondersteunende afdelingen ondergebracht zoals kantoren en opleidingsfaciliteiten.

afbeelding 6: Schematische weergave masterplan

3.4.4 Fasering

Het Masterplan is opgebouwd uit drie fasen, waarbij de laatste fase rond 2035 gereed is. De eerste fase is opgebouwd uit twee stappen: fase 1a en fase 1b (zie afbeelding 7). In fase 1a worden binnen het vrijgekomen plangebied de functies uit de acute as (OK-complex, spoedeisende hulp etc.) gerealiseerd. Tevens is het voornemen om in deze fase de twee monumenten in ere te herstellen en in gebruik te nemen voor kantoor- en/of opleidingsfuncties.

afbeelding 7: Masterplan fase 1a en 1b

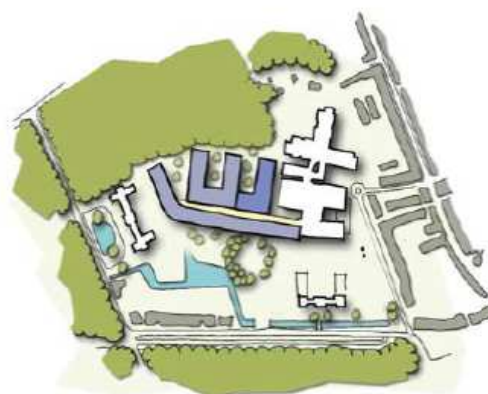
Aansluitend aan de oplevering van fase 1a wordt de vernieuwbouw van fase 1b gestart. Hierbij wordt de nieuwe 'voorkant' van het ziekenhuis in fase 1 afgerond.

Na een rustperiode van vijf jaar wordt gestart aan de nieuwbouw van fase 2a (zie afbeelding 8). De nieuwbouw in fase 2a wordt aansluitend aan het gebouw van fase 1a en naast de huidige afdeling radiotherapie gerealiseerd. Afhankelijk van de ontwikkelingen op het gebied van de radiotherapie worden de bunkers in fase 2b gesloopt en wordt de afdeling radiotherapie onderdeel van

het gebouw in fase 2a of 2b. In fase 2 wordt een deel van de kliniek en een groot gedeelte van de 'low care' (poliklinieken en diagnostiek) gerealiseerd.

Fase 2a

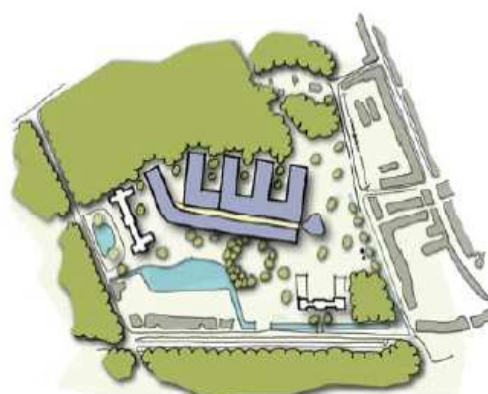
Fase 2b

afbeelding 8: Masterplan fase 2a en 2b

Rond 2033 zal gestart worden met de nieuwbouw van fase 3 en de sloop van de bouwdelen uit 1985 en 1997 (zie afbeelding 9). In fase 3 zullen de resterende 'low care' onderdelen gerealiseerd worden. Dit houdt in dat rond 2035 het ziekenhuis volledig vernieuwd is en de eindsituatie, zowel intern (de functies zitten op de juiste plek) als extern (ziekenhuis onderdeel van het park) gereed is.

Fase 3

Eindsituatie

afbeelding 9: Masterplan fase 3 en eindsituatie

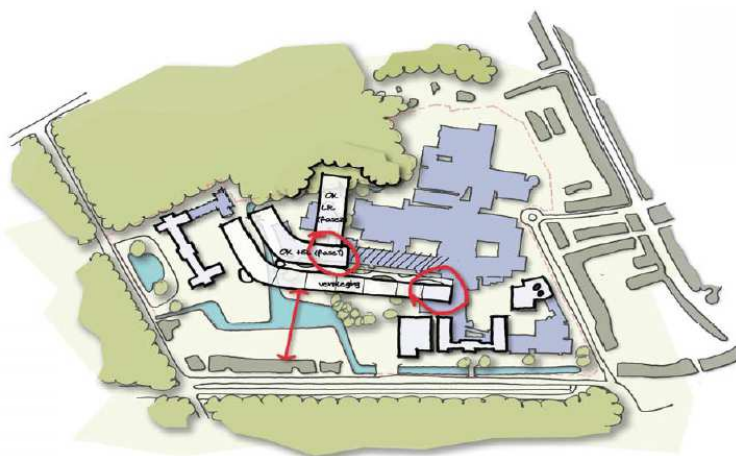
De voorkeursvariant die verwerkt is in het Masterplan, voldoet aan de volume- en oppervlakte-eisen en leidt eveneens tot een compact gebouw met beperkte impact op de groene omgeving. Bovendien maakt het een ecologische verbinding mogelijk tussen de Westerhout en de Wilhelminalaan. Ruimtelijk gezien leidt het tot een veel compacter gebouw dat veel meer minder op de locatie komt te liggen. Met het oppervlak dat vrijkomt in de laatste fase kan het terrein extra worden vergroend. Door het aan de open randen van de locatie terug te brengen kan men spreken van een gebouw in een bos.

3.4.5 Afwegingen

Bij het opstellen en beoordelen van de verschillende varianten van het masterplan zijn verschillende afwegingen gemaakt over de positie en locatie op het terrein. Hierbij zijn ook alternatieven onderzocht waarbij geen of minder gebruik hoeft te worden gemaakt van de Westerhout. In de notitie 'Afwegingen Masterplan vernieuwbouw' is dit nader uitgewerkt. Hieronder staat een korte samenvatting.

Alternatief 1: Schuiven naar de Wilhelminalaan

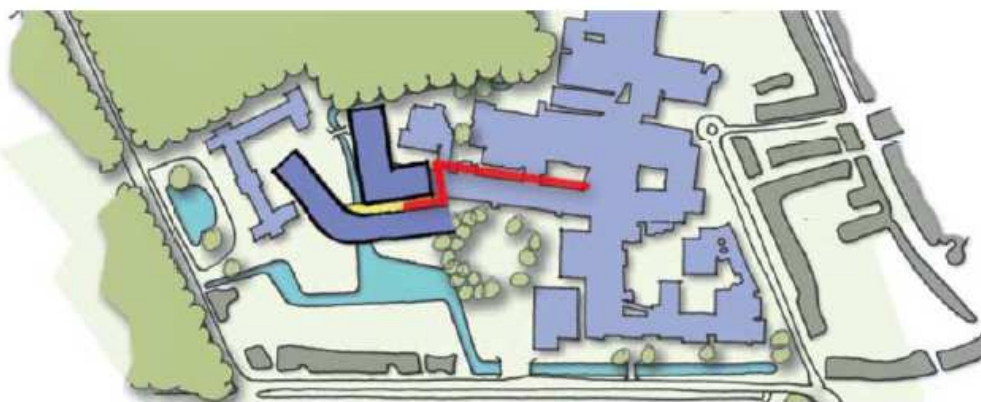
Het alternatief om het geheel op te schuiven naar het oosten (voortuin) waardoor de functionaliteit van de nieuwbouw sec niet zou veranderen. Vanwege de positionering t.o.v. het Westerlicht en met name vanwege het OK-complex bleek deze verschuiving te leiden tot onacceptabele functionele problemen. Daarnaast zou het tot problemen in de fasering leiden, hogere investeringen vergen en gevaren tijdens de bouw. Deze variant is derhalve uitgesloten.

afbeelding 10: Alternatief 1: Schuiven naar de Wilhelminalaan

Alternatief 2: Draaien naar Westerlicht

In het tweede alternatief wordt fase 1 van het Masterplan gedraaid in de richting van het Westerlicht. Bij de tweede variant is getracht het geheel te draaien zodat de richting van het gebouw dezelfde richting aannam als de rand van het bos. Hier werd in fase 1a de logistieke as een knelpunt die in fase 1b opnieuw gemaakt zou moeten worden. Daarnaast leidde dit tot grote faseeringsproblemen rondom de verpleegafdelingen. Dat dit tot hogere investeringen leidt behoeft geen verder betoog. Ook deze variant is om deze redenen uitgesloten.

afbeelding 11: Alternatief 2: draaien naar Westerlicht

Alternatief 3: Nul-variant Klankbordgroep

Op basis van de uitgangspunten van het Masterplan van Noordwest hebben enkele leden van de klankbordgroep een '0-bomenvariant' opgesteld. In deze variant is schematisch een alternatief model van het Masterplan inzichtelijk gemaakt. De hoofdopzet van het Masterplan is in dit alternatief gevolgd met als wijziging dat enkele bouwdelen korter zijn gemaakt zodat deze binnen de huidige terreingrens blijven en niet meer tot in het park reiken. De oppervlakte van de ingekorte bouwdelen is, wijzend naar de Wilhelminalaan, aan het model toegevoegd. De ontsluiting van de ambulances vindt plaats via de oostzijde van Westerlicht waarbij de ingang op het middenterrein van Westerlicht komt te liggen.

In de beoordeling van de '0-bomenvariant' is gekeken naar de uitgangspunten, vorm en randvoorwaarden. Ten opzichte van het Masterplan is een groot voordeel dat er geen bomen worden gekapt in de Westerhout. Er zijn echter ook nadelige consequenties en een aantal aspecten is niet uitgewerkt. Vooral de functionele concessies (onderlinge relaties acute afdelingen, overzicht afdelingen en looplijnen), maar ook de fysieke concessies (vervallen groene verbinding, bemoeilijken mogelijkheid tot ondergrondse parkeergarage en vervallen stedenbouwkundige ambities) leiden tot een ontwerp dat van mindere kwaliteit is. Dit is voor Noordwest niet acceptabel.

Conclusies afwegingen

De uitgangspunten continuïteit, veiligheid en functionaliteit spelen een belangrijke rol bij de planvorming. Te allen tijde dient namelijk de continuïteit en de veiligheid van de ziekenhuiszorg gewaarborgd te blijven. Alle ontwikkelingen en afwegingen binnen de vernieuwbouw dienen aan deze twee uitgangspunten te worden getoetst. Daarnaast draagt de functionaliteit van de afdelingen en het gebouw bij aan de continuïteit van het ziekenhuis. De positionering en relaties tussen afdelingen dienen optimaal op elkaar aan te sluiten. Indien afdelingen, omwille van bijvoorbeeld een alternatieve ontwerpvorm, hun onderlinge functionele relatie verliezen komt de bedrijfsvoering in gevaar. Los van vigerende wet- en regelgeving over dergelijke zaken, is dit voor Noordwest niet acceptabel. Voor alle drie de alternatieven geldt dat er conflicten optreden met deze uitgangspunten. In hoofdstuk 4 wordt de gemeentelijke belangenafweging in relatie tot het Masterplan en de alternatieven nader beschreven.

3.4.6 Externe logistiek

De te onderscheiden externe logistieke stromen bij het ziekenhuis zijn met name personen (patiënten, bezoekers en medewerkers), spoedverkeer en goederenvervoer. Personen komen grotendeels met de auto, deels lopend of met de fiets en deels met het openbaar vervoer (bus en taxi). Het verdient sterk de voorkeur om de hoofdstromen van elkaar te scheiden.

Met name spoedverkeer dient een zo kort mogelijke en ongehinderde doorgang te vinden. In het masterplan wordt de ambulance-ingang daarom aan de zijde van de Prinses Julianalaan, aan de westzijde van Westerlicht, gelegd. Aan de oostzijde van Westerlicht komt de inrit voor de huisartsenpost. Voor bezoekers en personeel wordt het terrein via de Wilhelminalaan en/of Metiusgracht ontsloten.

3.5 Stedenbouwkundige uitgangspunten en ambities

3.5.1 Algemeen

In het stedenbouwkundig plan wordt een onderscheid gemaakt tussen uitgangspunten en ambities. Het harde beleidskader om tot een succesvolle ontwikkeling van het ziekenhuis te komen, is samengevat in de uitgangspunten. Deze kunnen worden opgevat als regels die een stedenbouwkundige basiskwaliteit garanderen. Zaken als voldoende parkeerplaatsen en verplichte groencompensatie maken hiervan onderdeel uit.

De ontwikkeling vindt plaats in een bijzonder gevoelig gebied als onderdeel van Beschermd Stadsgezicht Westerhoutkwartier. Daarom wordt verder gekeken dan basiskwaliteit alleen. Een optimale inpassing van het ziekenhuis vindt plaats als ook zaken met een lossere relatie ten opzichte van het ziekenhuis onder de loep worden genomen. Deze verbeteringen van de omgeving worden verkend onder de noemer 'ambities'.

Tijd is een belangrijk onderdeel van het proces. De gemeente streeft ernaar op termijn uitvoer te geven aan zowel de uitgangspunten als ambities. Dan zal ook duidelijk worden welke ambities haalbaar zijn en of er nog ambities ontbreken. Het kan zijn dat in de loop der tijd ambities concreter worden gemaakt in de vorm van nieuwe uitgangspunten, zodat de ontwikkeling van het ziekenhuis in fases steeds beter ingepast raakt in de omgeving.

3.5.2 Parkeren

Om het ziekenhuis goed te laten functioneren, geldt als uitgangspunt een aantal van 861 parkeerplekken op het ziekenhuisterrein. Er is in de eindsituatie op het terrein voldoende ruimte om te voldoen aan deze parkeerbehoefte. Het maaiveld of gestapeld parkeren vindt plaats aan de noord- en oostzijde van het ziekenhuis, met uitzondering van de plekken die zijn aangewezen als locatie voor groencompensatie.

Bij het volledig oplossen van de parkeerbehoefte op maaiveld ontstaat een duidelijk spanningsveld met de beoogde groene inpassing van het ziekenhuis: bij de invulling van 861 parkeerplekken op maaiveld is geen sprake meer van een groene uitstraling van het ziekenhuisterrein en gaat een belangrijke kwaliteit van de inpassing verloren. Het heeft daarom de sterke voorkeur de parkeerbehoefte of delen daarvan op te lossen onder de grond. Een alternatief vormt een minimaal twee laags gebouwde parkeervoorziening boven de grond met eventueel nog een deel op maaiveld. Om te voorkomen dat een te groot deel van het terrein ten behoeve van parkeren wordt ingericht waarmee de gewenste groene uitstraling niet wordt bereikt, is in de regels van dit bestemmingsplan geborgd dat de oppervlakte ten behoeve van parkeervoorzieningen maximaal 15.500 m² van het plangebied mag bedragen. Dit betreft parkeren op maaiveld en bovengrondse parkeervoorzieningen. Dit oppervlak is op basis van de volgende uitgangspunten opgebouwd. In totaal zijn 861 parkeerplaatsen op het terrein nodig. Hiervan mag 25% op maaiveld worden gerealiseerd, waarbij uit gegaan wordt van parkeerplaatsen van ieder 29 m² waar voldoende ruimte voor groen tussen de auto's mogelijk is. De overige 75% wordt minimaal in twee lagen gestapeld. Dit betreft compacte parkeerplaatsen van 24 m² per plek. Daar bovenop wordt rekening gehouden met 10% ruimte voor op- en afritten en plekken voor kort parkeren. In totaal is dan maximaal 15.500 m² nodig voor bovengrondse parkeervoorzieningen. Door dit maximum in de regels op te nemen wordt ca. 8.000 m² ruimte vrijgespeeld voor extra vergroening op het ziekenhuisterrein.

Het zoekgebied voor een ondergrondse parkeervoorziening in de eerste fase is gedacht in de voortuin die voldoende groot is om deze te kunnen huisvesten. Hier kan worden gedacht aan een volledig ondergrondse parkeervoorziening voorzien van een groen bovendeck. Het zoekgebied voor een deel maaiveld parkeren en een deel gebouwde bovengrondse parkeervoorziening is gedacht aan de noordzijde parallel aan de Metiusgracht. Hier kan een halfverdiepte parkeeroplossing van twee lagen worden gerealiseerd met een groene zoom bestaande uit een flauw groen talud. De voorziening wordt maximaal 2,5 meter hoog zodat deze goed in te passen is en zo min mogelijk barrière opwerpt in de open ruimte rond het ziekenhuis. Een verhoging van deze voorziening tot maximaal 6 meter is alleen wenselijk indien deze landschappelijk kan worden ingepast. De haalbaarheid van een dergelijke verhoging dient te worden aangetoond door middel van aanvullend ontwerpelijk onderzoek.

De ondergrondse parkeervoorziening maakt onderdeel uit van de ambities waarvan de haalbaarheid wordt onderzocht. Het uiteindelijk te kiezen type parkeeroplossing heeft gevolgen voor de tijdelijke situatie: een ondergrondse parkeervoorziening in de voortuin kan direct worden aangelegd in fase 1, terwijl een parkeervoorziening op het noord/oostelijk deel van het terrein pas in een latere fase kan worden aangelegd wanneer de gebouwen op die plek zijn gesloopt. Tot die tijd zal het huidige parkeren op maaiveld geïntensiveerd worden, de bestaande parkeergarage in gebruik blijven en overige maatregelen voor parkeren buiten het ziekenhuisterrein worden getroffen.

3.5.3 Bereikbaarheid en ontsluitingen

Het stedenbouwkundig plan gaat uit van verschillende oplossingen voor het parkeren. Voor de ontsluiting van de gekozen parkeeroplossing geldt als uitgangspunt een zoekgebied ruwweg op de hoek van de Metiusgracht en de Wilhelminalaan ter hoogte van de te slopen zusterflat. De ruimte die hierdoor ontstaat biedt veel ruimtelijke kwaliteit. Op deze hoek krijgt de ontsluiting de

uitstraling van een groene entree, waarbij de Cadettenschool vrij van bebouwing komt te liggen. Deze openheid versterkt de historisch structuur van dit deel van het park. Doorgaand autoverkeer via de Wilhelminalaan is niet gewenst; de huidige afsluiting blijft daarom bestaan. De woningen aan de Wilhelminalaan blijven net als in de huidige situatie bereikbaar via de Prinses Julianalaan. Het wegprofiel zal hierop worden afgestemd waarbij het accent komt te liggen op langzaam verkeer. Het is gewenst dat het ziekenhuis ook met het openbaar vervoer bereikbaar blijft. De bus maakt nu gebruik van de Wilhelminalaan. Dat zal in de nieuwe situatie zo blijven.

Spoedontsluiting ambulances

Het ligt voor de hand dat de ontsluiting van de ambulances en bezoekers van de huisartsenpost een zo eenvoudig en kort mogelijke route krijgt zonder (mogelijke) belemmeringen. De route van de openbare weg naar de spoedeisende hulp is het kortste aan de Prinses Julianalaan en wel ter hoogte van de westzijde van Huize Westerlicht. De spoedpost is daarom aan de zuidzijde van de kavel gesitueerd. Als uitgangspunt geldt dat ambulances via de Prinses Julianalaan naar het ziekenhuis rijden. Een rechte route vlak langs het Westerlicht ontsluit het ambulanceverkeer rechtstreeks op eigen terrein van Noordwest. De aanpassing van het profiel van de Julianalaan geldt als noodzakelijk uitgangspunt voor het goed functioneren van de spoedpost.

3.5.4 Water

De huidige waterloop op het ziekenhuisterrein komt met de ontwikkeling van het ziekenhuis te vervallen. Watercompensatie wordt gezocht in het uitbreiden van de bestaande vijver in de voortuin als onderdeel van een groene zone die de verschillende delen van de Alkmaarderhout verbindt. Dit geldt als uitgangspunt voor de watercompensatie.

Aanvullend is een singel mogelijk langs de Metiusgracht waardoor nog extra wateroppervlak aan het gebied wordt toegevoegd. Hierdoor ontstaat een positieve waterbalans met meer water in het gebied dan in de huidige situatie. Bovendien wordt met het (verplicht) compenseren van het water een ruimtelijk-kwalitatief doel bereikt: het uitbreiden van de vijver voegt extra beleving en ecologische kansen toe aan de beoogde groene zone en de aanleg van een singel langs de Metiusgracht geeft de bestaande straat een gepaste allure. De plek van de nieuwe singel verwijst naar de gedempte sloot om de Cadettenschool uit 1890. De singel versterkt hierdoor de historische kwaliteit aan deze zijde van de Alkmaarderhout.

Een nieuwe waterloop aan de boszijde, langs het nieuwe ziekenhuisgebouw, biedt de mogelijkheid tot het realiseren van een natuurlijke scheiding tussen bos en ziekenhuisterrein.

Aandachtspunt in de ontwikkeling van het ziekenhuis, vormen de grondwaterstromen. Eventuele verstoring van deze stromen met als gevolg van bomensterfte door een afwijkende grondwaterstand, dient te worden vermeden. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de aanleg van nieuwe kelders of een ondergrondse parkeergarage. Ook de demping van de huidige watergang kan effect hebben op het bos. Uit hydrologisch onderzoek (zie paragraaf 6.6) blijkt dat de effecten van het dempen van de watergang op de omgeving (gebouwen en bomen) naar verwachting beperkt zijn. Aanbevolen wordt om de effecten van de voorgenomen bouw van een (deels) ondergrondse parkeergarage en de demping gezamenlijk te beschouwen, omdat beide activiteiten effect hebben op het grondwater en de grondwaterstroming en elkaar beïnvloeden. Deze effecten zullen door middel van een grondwatermodel inzichtelijk worden gemaakt voor de werkzaamheden.

3.5.5 Groen

Groencompensatie

Het vernieuwen van het ziekenhuis houdt in dat een aantal bomen zal moeten worden gekapt. Vanuit het oogpunt dat de herontwikkeling van het ziekenhuis juist ook bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van de Hout, is een aantal locaties aangewezen waar groen wordt gecompenseerd. De groencompensatie heeft als doel het ziekenhuisterrein beter in te bedden in het bestaande groen, de Westerhout aansluitend te verlengen richting Akerslaan en route vanuit de binnenstad

naar de Wilhelminalaan een groene begeleiding te geven. De groencompensatie bestaat uit een totaal oppervlak van 5.100 m² op de volgende plekken:

1. een oppervlak van 1.500 m² parkbos aan de zijde van de Akerslaan;
2. een oppervlak van 3.000 m² groen op de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan, als onderdeel van de groene verkeersentree van het terrein;
3. 600 m² groen elders op het terrein.

Uitgangspunt is dat alle compensatie tot stand komt binnen vijf tot tien jaar na vaststelling van het bestemmingsplan. In de regels van dit bestemmingsplan is geborgd dat de compensatie plaatsvindt binnen de planperiode van het bestemmingsplan (10 jaar na vaststelling).

Groene verbindingszone

Een groene zone vanaf de Wilhelminalaan via de achterzijde van het Westerlicht naar de Westerhout maakt als uitgangspunt nadrukkelijk onderdeel uit van een groene ziekenhuisomgeving. De zone biedt een meerwaarde voor de doorwaadbaarheid van de Alkmaarderhout, verbindt de verschillende groene delen van de Hout met elkaar en maakt daarmee een 'Rondje door de Hout' mogelijk. Hierdoor raakt het ziekenhuisterrein op een natuurlijke manier ingebed in de (groene) omgeving.

Met deze verbinding ontstaat een betere ruimtelijke relatie tussen de monumentale gebouwen De Voorhout, De Cadettenschool en het Westerlicht. Ook draagt de verbinding bij aan het padenpatroon van De Hout. Door het groen vormgeven van de verbinding (en het uitbreiden van de bestaande vijver met een natuurlijke oever) kan deze ook bijdragen aan de natuurwaarden van het parkbos.

In de zone is de voetganger dominant. In de openbare ruimte is kruisend autoverkeer, met uitzondering van ambulanceverkeer, ondergeschikt aan langzaam verkeer. De zone vormt in ieder geval een samenhangende parkachtige groene begeleiding over het ziekenhuisterrein van minimaal 15 meter met een los voetpad.

Groenzone Metiusgracht

Vanuit de visie om de groene assen in het gebied te versterken en met name aan de noordzijde van de Alkmaarderhout om hier een groene omarming en begrenzing van het park te maken, is het wenselijk om ter hoogte van de woningen aan de Metiusgracht een groene omzoming te maken. In het principeprofiel is er tevens ruimte om een watergang te maken in de vorm van een singel met groene oevers. Deze singel vervangt de huidige duikers die op ongeveer dezelfde plek liggen. De singel vormt tevens een natuurlijke grens tot het ziekenhuisterrein en reguleert de in- en uitgangen.

De bomen langs de singel versterken het karakter van de lanen in de Alkmaarderhout en versterken het statige ensemble van woongebouwen langs de Metiusgracht. Langs de singel wordt het verkeer uitgesplitst in bewonersverkeer aan de noordzijde en bezoekersverkeer voor het ziekenhuis aan de zuidzijde. Op deze manier ontstaat een klassieke singelopzet met rijbanen langs een groene watergang en worden de verkeersstromen gescheiden. Hierdoor ontstaat voor de bewoners van de Metiusgracht een rustige groene woonomgeving aan een groene singel.

3.5.6 Massa en hoogte

Het ruimtelijk concept van de ziekenhuisontwikkeling gaat uit van een landhuis in het park. Hierbij mag het duidelijk zijn dat een nieuw ziekenhuis met een te grote footprint weinig groene ruimte overlaat om het concept gestalte te geven. Het uitgangspunt is daarom de footprint van het ziekenhuis ten opzichte van de bestaande situatie te verkleinen en de ruimte te zoeken in de hoogte. Als globale norm voor de maximale hoogte geldt de hoogte van de bestaande bomen in de Alkmaarderhout. Deze bedraagt circa 25 meter. Bij een hoogte van maximaal 25 meter zijn zes (hoge) bouwlagen mogelijk die in balans zijn met het omringende verticale groen. Een zevende bouwlaag is slechts voorbehouden aan de plaatsing van technische installaties en ligt altijd terug ten opzichte van de gevel.

In een afweging tussen een kleinere footprint en een grotere hoogte, heeft een kleinere footprint de voorkeur omdat een groene inpassing op maaiveld meer effect heeft op de groene beleving van de omgeving dan de hoogte ten opzichte van de bestaande bomen. Om deze afweging goed te kunnen maken, wordt in het stedenbouwkundig plan een overgangshoogte tussen de 25 en 29 meter opgenomen waaraan extra welstandscriteria zijn verbonden ten gunste van een groene inpassing van de ontwikkeling.

Het is noodzakelijk een klein deel van de Westerhout te benutten voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis. Het betreft een maximale invulling van 4.300 m² binnen een zoekgebied van 4.955 m². Voor groen dat verdwijnt, geldt een compensatieregeling waardoor op andere plekken de Alkmaarderhout weer wordt aangeheeld. De afweging met betrekking tot deze noodzakelijke ingreep in de Westerhout wordt in hoofdstuk 4 van dit bestemmingsplan toegelicht en verantwoord. Naast de noodzaak een ingreep in de Westerhout te doen leidt het plan ook tot behoud van de open ruimte van de huidige voortuin van het ziekenhuis en daarmee de afstand tussen ziekenhuis en de woningen aan de Wilhelminalaan, de aanleg van een groene zone tussen Westerhout en Wilhelminalaan en het beter etaleren van de bestaande monumenten op het terrein.

3.5.7 Monumenten

Zowel Huize Westerlicht als de Cadettenschool zijn aangewezen als Rijksmonument. Naast de hoge architectonische waarde bezetten zij markante plekken in de Alkmaarderhout en op het ziekenhuisterrein.

Cadettenschool

De Cadettenschool is in 1892 gebouwd langs de Wilhelminalaan. Het complex was oorspronkelijk groter en het terrein werd omzoomd door een ringsloot. Het gebouw vormde de kiem voor de latere ontwikkeling van het ziekenhuis vanaf 1927 tot aan het huidige grootschalige ziekenhuis-complex. Hiermee vertegenwoordigt het gebouw als geheel een hoge cultuurhistorische waarde, maar met name het onderzochte gebouw staat hiervoor, als meest zichtbaar onderdeel, symbool.

De herontwikkeling van het ziekenhuis koppelt de Cadettenschool los van alle niet-monumentale bebouwing. Aan weerszijden wordt een open groene ruimte gecreëerd, zodat het gebouw zelfstandig op een groen dienblad komt te staan. Door het scheppen van ruimte rond het gebouw, komt de ruimtelijke beleving van het monument beter tot zijn recht.

Huize Westerlicht

Huize Westerlicht is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als merendeels gaaf bewaard voorbeeld van ouderenhuisvesting uit het Interbellum, opgetrokken in de stijl van de late Amsterdamse School. Het gebouw heeft hoge situationele waarde vanwege de markante ligging in de Alkmaarderhout.

Een deel van het nieuwe ziekenhuis is geprojecteerd in de westvleugel van het Westerlicht, evenals de groene zone, met als achterliggende gedachte zoveel mogelijk bomen te sparen en een groene verbinding mogelijk te maken over het ziekenhuisterrein tussen de verschillende delen van de Alkmaarderhout.

De vleugel is een uitbreiding van het oorspronkelijke ontwerp uit 1932. Deze vleugel is deels herbouwd na de brand in 1952 en is een recentelijk uitgevoerde waardestelling, een lagere cultuurhistorische waarde toegekend. Voor medische functies is het Westerlicht vrijwel ongeschikt vanwege de zeer beperkte verdiepingshoogte. Hierdoor ontbreekt een programma voor het complete complex. Gelet op afwegingen die ten grondslag liggen aan de ruimtelijke inpassing van het ziekenhuis, het aanleggen van een groene route en het ontbreken van een geschikt programma voor het gehele Westerlicht, geldt daarom als uitgangspunt het behoud van het meest monumentale deel. Hierbij komt de westvleugel mogelijk te vervallen.

Het voornemen is om Huize Westerlicht te gebruiken ten behoeve van kantoor- en/of opleidingsruimte ten behoeve van het ziekenhuis. Mocht dit niet mogelijk blijken, dan kan de gemeente via een afwijking binnen dit bestemmingsplan besluiten om andere functies toe te staan, die een goede aanvulling zouden kunnen vormen op het concept 'healing environment' dat voor het gehele

ziekenhuis en de omliggende gronden en gebouwen wordt nagestreefd. De toegelaten functies passen wat betreft milieucategorie bij het ziekenhuis maar ook binnen de woonomgeving rondom het ziekenhuis. Het gaat daarbij onder meer om dienstverlening, kantoren, horeca, hotel, wonen en culturele bestemmingen. Voor iedere bouwkundige ingreep is een monumentenvergunning vereist. Herbestemming en aanpassing van gebouwen zal in nauw overleg met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed plaatsvinden.

3.5.8 Beschermd stadsgezicht

De ontwikkeling van het ziekenhuisterrein vindt plaats binnen de grenzen van het beschermd stadsgezicht. De gemeente hanteert daarom een hoge ambitie voor de inpassing van het nieuwe ziekenhuis in de omgeving in lijn met de doelen van het beschermd stadsgezicht. Uitgangspunten zijn daarom het versterken en beter leesbaar maken van historische structuren en een respectvolle benadering van bestaande monumenten op het terrein.

Voor de vernieuwbouw van het ziekenhuis is het noodzakelijk een ingreep te doen in het historische parkbos Westerhout. In de stedenbouwkundige opzet is zoveel mogelijk rekening gehouden met de huidige structuur van het gebied en is naar mogelijkheden gezocht om verloren structuren weer te herstellen. Het zoekgebied voor de vernieuwbouw binnen het parkbos blijft buiten de bestaande paden die door Westerhout lopen. Een deel van de compensatie van het groen wordt vervolgens aansluitend aan het bestaande parkbos gekoppeld. In de eindfase kan dit deel verder worden vergroend, zodat de structuur die in het verleden verloren is gegaan (deels) weer hersteld kan worden.

De groencompensatie direct aan laten sluiten op het bestaande parkbos ter hoogte van de Akerslaan geeft het herstel van de natuurwaarden de beste kansen. Na afronding van de vernieuwbouw is het mogelijk om de verloren verbinding tussen het park en de Ropjeskuil te herstellen. Hierdoor wordt niet alleen de Westerhout aangeheeld, maar ook de historische relatie tussen stad en Westerhout versterkt. Het introduceren van een groene recreatieve zone achter het Westlicht vormt een positieve bijdrage aan de wandelstructuur van het park.

3.5.9 Fasering

De vernieuwbouw van het totale ziekenhuis neemt langer dan de planperiode van 10 jaar in beslag. Zoals in paragraaf 3.4.4 is aangegeven wordt het project uitgevoerd in verschillende fases. Binnen de planperiode van 10 jaar wordt in ieder geval fase 1 uitgevoerd.

4 Belangenafweging

4.1 Nut en noodzaak

In 2015 zijn er door de Noordwest Ziekenhuisgroep verschillende scenario's onderzocht; volledige nieuwbouw en gefaseerd nieuw bouwen op een andere locatie, instandhouding van de huidige gebouwen en nieuwbouw en verbouw op de bestaande locatie. Noordwest heeft na een grondige financiële en ruimtelijke analyse gekozen voor herontwikkeling van het ziekenhuis op één locatie namelijk de huidige locatie. Het is vanwege medische, functionele en logistieke redenen voor Noordwest van essentieel belang dat het ziekenhuis op één locatie is gehuisvest.

Variantenstudies van experts binnen het ziekenhuis, een ervaren ziekenhuisarchitect en een gezondheidszorgadviseur hebben er toe geleid dat er een planopzet is opgesteld dienend als onderlegger van het bestemmingsplan. Verdere optimalisatie van deze planopzet heeft plaatsgevonden met behulp van inbreng van klankbordgroepleden, inspraakreacties en zienswijzen. Met het uiteindelijke plan kan hoogwaardige gezondheidszorg worden geboden waarbij er geen concessies worden gedaan op het gebied van functionaliteit, continuïteit en veiligheid van het ziekenhuis en er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de ligging in de Alkmaarderhout, de woningen en de Rijksmonumenten.

Voor de gemeente Alkmaar is het uitgangspunt dat er een bestemmingsplan wordt opgesteld dat kwalitatief hoogwaardige zorg door middel van een goed en efficiënt ziekenhuis waarin de functionaliteit, continuïteit en veiligheid geborgd kan worden. Hierbij zoveel mogelijk rekening houdend met de omgeving en een zorgvuldige inpassing in de omgeving. Vernieuwbouw op de huidige locatie is complex door de beperkte ruimte op het huidige terrein, het continueren van de bedrijfsvoering van het ziekenhuis, de koppeling tussen de bestaande en nieuwe bouw, de borging van de functionaliteit en logistiek, de inbedding in de Alkmaarderhout en de aanwezigheid van woningen en rijksmonumenten aan de rand van het terrein.

De gemeenteraad heeft in oktober 2016 een ruimtelijk en financieel kader vastgesteld waarmee Noordwest voor vernieuwbouw op de huidige locatie haar plannen kon uitwerken en verder optimaliseren. Hierbij is in aanmerking genomen dat een goed en efficiënt regionaal ziekenhuis een zwaarwegend maatschappelijk belang dient.

Belangenafweging Masterplan en alternatieven

Het Masterplan van het ziekenhuis vormt het uitgangspunt voor de vernieuwbouw van het ziekenhuis. In de notitie 'Afwegingen Masterplan Vernieuwbouw' heeft Noordwest het afwegingsproces om tot een zo optimaal mogelijke situatie te komen uiteengezet. Het Masterplan is het resultaat van een variantenstudie die vanaf 2015 heeft plaatsgevonden in overleg met experts van binnen en buiten het ziekenhuis. Het vormt de basis voor voorliggend juridisch planologisch kader. Daarnaast zijn twee alternatieve plannen van Noordwest beschouwd. In de eerste variant (verder: alternatief 1) wordt het gebouw meer naar de Wilhelminalaan geschoven. In de tweede variant (verder: alternatief 2) draait het gebouw naar Westerlicht. Als variant is het plan dat is ingebracht in de Klankbordgroep, de zogenaamde 'nul-variant' (verder: alternatief 3), beschouwd. Dit plan gaat uit van geen bomenkap in de Westerhout. In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke belangenafweging er heeft plaatsgevonden.

Op basis van de onderstaande thema's een belangenafweging gemaakt:

1. *Gedeeltelijke uitbreiding in de Alkmaarderhout;*
2. *De ontsluiting van de spoedeisende hulp/huisartsenpost;*
3. *(Her)gebruik van de rijksmonumenten Westerlicht en Cadettenschool;*
4. *Clustering verkeerstromen en parkeren;*

5. *Effect op het woon- en leefklimaat;*
6. *Kansen en mogelijkheden langere termijn (Ontwikkelperspectief).*

De ruimtelijke effecten van het Masterplan voor het plangebied en de directe omgeving worden per thema beschreven, beoordeeld en afgewogen ten opzichte van andere belangen. De thema's worden individueel behandeld als onderstaande voorbeeld:

Voorbeeld gemeentelijke beoordeling/afweging

1. Onderwerp

A. Masterplan

Toelichting ruimtelijke effecten van het Masterplan.

B. Alternatieven

Toelichting ruimtelijke effecten van Alternatieven.

C. Planperiode

De bestemmingsplanperiode conform de Wro beslaat 10 jaar. Als gevolg daarvan gaat het bestemmingsplan in op haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de planperiode tot 10 jaar na vaststelling. Vervolgens wordt een doorzicht gegeven in de periode daarna.

Deelconclusie

4.2 Belangenafweging

4.2.1 Gedeeltelijke uitbreiding in de Alkmaarderhout

A. Masterplan

Algemeen

Het Masterplan voorziet in een vernieuwbouwplan waarvoor gemeentegrond nodig is dat deel uitmaakt van de Alkmaarderhout. De Alkmaarderhout is een stadspark met een lange historie en maakt deel uit van het Rijksbeschermd stadsgezicht Westerhoutkwartier. De maximale oppervlakte die noodzakelijk is voor realisatie van het Masterplan betreft 4.300 m² ten behoeve van de vernieuwbouw en 800m² ten behoeve van de ambulanceontsluiting. De gevraagde 4.300 m² en 800m² betreft het totale gebruiksgebied. Gebruik groter dan 5.100 m² is niet aan de orde.

Het maximaal gevraagde oppervlak betreft 6,4 % van het parkbos Westerhout. Bekeken vanuit de gehele Alkmaarderhout betreft het 1,2 % van het stadspark. De noodzakelijke 5.100 m² komt uitsluitend beschikbaar onder de voorwaarde van 1-op-1 compensatie van de gronden door middel van duurzaam, onverhard parkachtig groen. Het bestemmingsplan voorziet in een 'voorwaardelijke verplichting' waarin de 1-op-1 compensatie is geborgd. De locaties waar de groencompensatie plaatsvindt op het ziekenhuisterrein zijn in het bestemmingsplan specifiek aangewezen. Mogelijkheden tot het verplaatsen van monumentale bomen wordt door het ziekenhuis onderzocht.

Cultuurhistorie

Het ziekenhuis en het park Alkmaarderhout maken zoals aangegeven deel uit van het beschermde stadsgezicht 'Westerhoutkwartier'. Het aanwijzingsbesluit tot beschermd stadsgezicht ziet erop toe dat de samenhangende structuur en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied worden onderkend als zwaarwegend belang bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De aanwijzing beoogt een basis te bieden voor een ruimtelijke ontwikkeling die inspeelt op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruik maakt en daarop voortbouwt. Het aanwijzingsgebied omvat een groot gebied, waar de Alkmaarderhout, inclusief het ziekenhuisterrein, deel van uitmaakt. De oude wegenstructuren en de monumentale gebouwen zijn van historische waarde. Maar ook het padenpatroon door de Alkmaarderhout vormt een belangrijke historische en ruimtelijke kwaliteit. Ook wordt in de aanwijzing de recreatieve en natuurwaarden benoemd.

In de stedenbouwkundige opzet voor de vernieuwbouw van het ziekenhuis is, met inachtneming van het efficiënt functioneren van het ziekenhuis waarin functionaliteit, continuïteit en veiligheid geborgd kan worden, zoveel mogelijk rekening gehouden met de huidige structuur van het gebied en is naar mogelijkheden gezocht om verloren structuren weer te herstellen. Het zoekgebied

voor de vernieuwbouw binnen het parkbos blijft daarom buiten de bestaande padenstructuur die door Westerhout lopen.

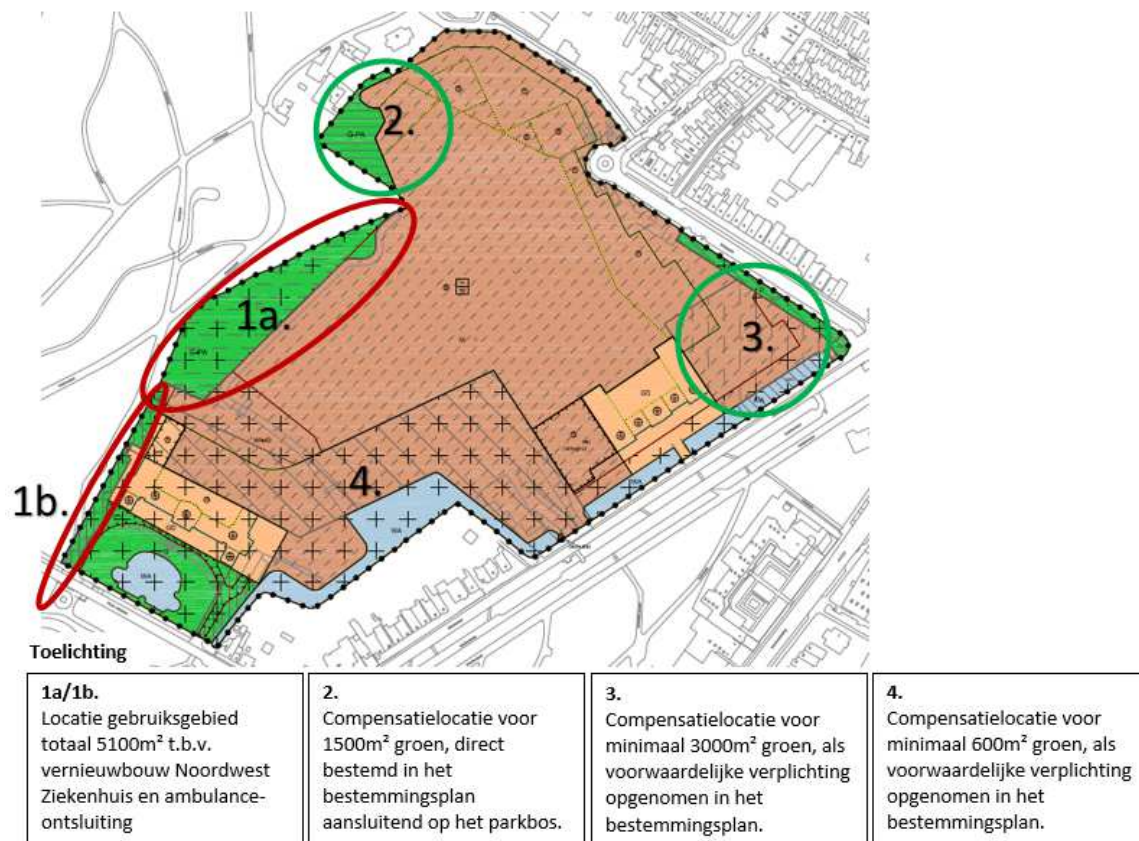
Het aanwijzingsbesluit vormt geen kader dat ontwikkeling blokkeert, maar een kader dat erop toeziet dat rekening wordt gehouden met de samenhangende structuur en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied bij nieuwe ontwikkelingen. Door de compacte bouw ontstaan mogelijkheden om op andere delen van het ziekenhuisterrein de structuur en de ruimtelijke kwaliteit van de Alkmaarderhout te versterken, waardoor er op termijn sprake is van een betere ruimtelijke inpassing dan in de bestaande situatie. Het voorliggende plan past daarmee binnen de kaders van het aanwijzingsbesluit.

Natuur- en ecologische waarde

Het deel van het parkbos dat nodig is voor de realisatie van het masterplan is van waarde. Dit gebied heeft zich in de afgelopen eeuwen kunnen ontwikkelen, waardoor er grote monumentale bomen staan en er een rijk dieren- en plantenleven aanwezig is. Veranderingen doorvoeren in dit gebied is alleen acceptabel als dit een groot maatschappelijk belang dient. De noodzaak van de vernieuwbouw ten behoeve van een goed en efficiënt functionerend regionaal ziekenhuis wordt van groot maatschappelijk belang geacht. De inbreuk heeft gevolgen voor de aanwezige flora- en fauna. Om inzicht te krijgen in de aanwezige ecologische waarden is onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat 6 verblijfplaatsen van vleermuizen vernield of beschadigd (kunnen) worden. Dit leidt tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Voorafgaand aan de sloop van de betreffende gebouwen of de kap van de betreffende boom zal een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden. Aangezien sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang en er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is waarbij de aangetroffen verblijfplaatsen behouden kunnen blijven, wordt een ontheffing verleenbaar geacht indien de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten (gewone en ruige dwergvleermuis) wordt gewaarborgd. Dit is het geval door tijdig compenserende maatregelen te treffen zoals het ophangen van (tijdelijke) vleermuiskasten en/of (tijdig) aanbrengen van nieuwe voorzieningen voor vleermuizen in de nieuwbouw. Dit betreft bewezen effectieve maatregelen, die ervoor kunnen zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten niet in het geding komt. De benodigde ontheffing wordt derhalve verleenbaar geacht. Dit aspect staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg. Voor andere flora en fauna is geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming en is het aanvragen van een ontheffing niet aan de orde.

Compensatie van groen en bomen

Voor de realisatie van het Masterplan is kap van een deel van het parkbos noodzakelijk. In het gebied staan 101 bomen met een diameter groter dan 15 cm, waarvan 35 als monumentaal zijn aangewezen. Het te gebruiken deel van maximaal 4.300 m² + 800m² wordt 1-op-1 gecompenseerd. Om inzicht te geven hoe deze compensatie wordt vormgegeven is een 'kader groencompensatie' opgesteld. Uitgangspunt bij de groencompensatie is het terugbrengen van oppervlakte, aantal bomen en onderbeplanting. Het kader stelt de uitgangspunten voor het verdere maatwerk. Het geeft inzicht in het gebied, de aanwezige bomen en stelt de voorwaarden voor de compensatie. Naarmate het ontwerp van het ziekenhuis meer vorm krijgt kan een concreet compensatieplan worden opgesteld.

afbeelding 12: Kaart zoek/gebruiksgebied versus compensatielocaties groen

De groencompensatie heeft als doel het nieuwe groen deels als parkbos en deels als parkgroen terug te laten komen en het ziekenhuis beter in te bedden in een groene omgeving. De groencompensatie bestaat uit een totaal (maximaal verplichte) oppervlak van 5.100 m² op de in bovenstaande figuur aangegeven plekken:

1. Locatie zoekgebied
2. een oppervlak van 1500 m² parkbos aan de zijde van de Akerslaan;
3. een oppervlak van 3000 m² parkgroen op de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan als onderdeel van de groene verkeersentree van het terrein;
4. 600 m² groen elders op het terrein.

Door een deel van de groencompensatie direct aan te laten sluiten op het bestaande parkbos ter hoogte van de Akerslaan (huidige parkeerterrein P5) wordt het herstel van de aanwezige waarden mogelijk gemaakt. Voor de toekomst geeft deze compensatielocatie de mogelijkheid het gebied rondom het ziekenhuis verder te vergroenen en het parkbos uit te breiden. Ook kan worden onderzocht of de historische padenstructuur op deze plek kan worden teruggebracht. De overige twee locaties betreffen een meer parkachtige groencompensatie die aansluit bij de sfeer van de Wilhelminalaan en de Harddraverslaan.

Bomencompensatie vindt plaats conform de geldende regelgeving (bomenverordening) en een specifiek compensatieplan. Om nieuw parkbos en parkgroen te laten ontstaan is het van belang de nieuwe groenvakken te voorzien van diversiteit qua leeftijd, plantgrootte en plantafstand. Ten aanzien van de onderbeplanting wordt gesteld dat dit in oppervlakte wordt gecompenseerd, met aandacht voor de aanwezigheid van stinzenplanten. In de Alkmaarderhout is veel onderbegroeiing van stinzen aanwezig, welk beeld ook in de nieuwe groenvakken voortgezet zal worden. Naarmate het ontwerp van het ziekenhuis meer vorm krijgt kan een concreet compensatieplan worden opgesteld.

Op basis van het op te stellen groencompensatieplan wordt de kwaliteit van het compensatiegroen geborgd.

Bomenverordening

Voor het kappen van bomen vormt de bomenverordening het toetsingskader. Hierin is opgenomen dat er getoetst moet worden aan natuur- en milieuwwaarden, landschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden, waarden van stads- en dorps- en dorpsschoon en waarden voor recreatie en leefbaarheid. Voor monumentale en waardevolle bomen geldt dat alternatieven voor behoud nauwgezet moeten zijn onderzocht.

Om inzicht te krijgen in het aantal, leeftijd en kwaliteit van de bomen is een inventarisatie gemaakt. Bij de uitwerking van het Masterplan kan zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de aanwezige bomen en met name de monumentale en waardevolle bomen. Voor de bomen die toch moeten wijken geldt het zwaarwegend algemeen belang van een goed functionerend ziekenhuis ter borging van de kwaliteit van zorg boven het belang van het behoud van de bomen. De verordening biedt de mogelijkheid om aan de omgevingsvergunning voorschriften en beperkingen te stellen. Hierdoor kan het zorgvuldig omgaan met de kap van de bomen worden geborgd. Op basis van het definitieve ontwerp van het ziekenhuis kan beoordeeld worden voor hoeveel bomen daadwerkelijk kap noodzakelijk is.

Belevingswaarde en gebruiksfunctie

Het Masterplan beoogt naast het terugbrengen van bomen en groen een versterking van de belevingswaarde en gebruiksfunctie van het gebied. Het doel is het ziekenhuis beter in te passen in de Alkmaarderhout. Niet afgesloten, maar grotendeels juist als openbaar toegankelijk onderdeel van het park. De huidige recreatieve verbindingen in het park worden niet aangetast door het Masterplan maar uitgebreid. Ter optimalisatie van de gebruiksmogelijkheden en de belevingswaarde van het park voorziet het Masterplan namelijk in een groene, recreatieve verbindingzone welke het voor- en achter gebied van het ziekenhuis zal verbinden. In het bestemmingsplan is deze verbinding met een voorwaardelijke verplichting geborgd. Hiermee draagt het plan positief bij aan de wandelmogelijkheden in het park.

B. Alternatieven

De alternatieven voorzien allen geheel of grotendeels in behoud van het parkbos. Tegenover dit voordeel staat echter dat er ook minder kansen ontstaan voor de versterking van de structuur en de belevingswaarde van de Alkmaarderhout. De verplichting tot groencompensatie vervalt, waardoor de waarborg vervalt dat de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan een groene uitstraling krijgt. Daarnaast vervalt de mogelijkheid om een groene verbindingzone te realiseren.

C. Planperiode

Het bestemmingsplan stelt dat het maximale gebruiksgebied dient te worden gecompenseerd binnen de planperiode. Daarnaast wordt een groene, recreatieve verbindingzone gerealiseerd. Met behulp van de voorwaardelijke verplichting is verankerd dat de compensatie van de maximaal te gebruiken 5.100 m² en de verbindingzone tot stand komt binnen tien jaar na vaststelling van het bestemmingsplan.

Buiten de planperiode (zie: ontwikkelingsperspectief) ontstaat de mogelijkheid dat het parkbos van de Westerhout wordt uitgebreid langs de Akerslaan richting de Kraakmantuinen. Dit kan echter pas plaatsvinden nadat in fase 3 alle gebouwen ter hoogte van de Akerslaan zijn gesloopt.

Deelconclusie 1

Overwegende dat:

- de uitbreiding van het ziekenhuis een beperkt ruimtebeslag heeft op de Alkmaarderhout;
- het in gebruik te nemen parkbos 1-op-1 in areaal, aantal bomen en onderbeplanting wordt gecompenseerd op het ziekenhuisterrein;
- het plan in beperkte mate gevolgen heeft voor het beschermd stadsgezicht;
- de pandenstructuur in takt blijft en wordt aangevuld met een groene recreatieve verbinding over het ziekenhuisterrein;
- aan de openheid en vergroening op de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan door de gemeenteraad¹ grote waarde wordt gehecht;

¹ Raadsbesluit d.d. 6 oktober 2016 t.a.v. kaders t.b.v. bestemmingsplan Noordwest Ziekenhuis <https://alkmaar.raadsinformatie.nl/document/4051971/1/document>.

- mitigerende en compenserende maatregelen mogelijk zijn als gevolg van de impact op de natuur;
- wordt geconcludeerd dat voorliggend plan de belevingswaarde, de gebruiksfunctie en de samenhangende structuur van het park niet onevenredig aantast, compensatie en mitigerende maatregelen mogelijk zijn en het terugbrengen van compensatiegroen op het ziekenhuisterrein de kwaliteit van de Alkmaarderhout waarborgt.

4.2.2 *De ontsluiting van de spoedeisende hulp/huisartsenpost*

A. *Masterplan*

Gescheiden verkeersstromen ambulance, huisartsenpost en bezoekers

In de huidige situatie aan de Metiusgracht bevindt de ambulance in- en uitgang zich op een openbaar toegankelijke locatie, waarbij verkeersstromen van de ambulance, bezoekers van de eerste hulp en bezoekers van het ziekenhuis door elkaar heen lopen. Het Masterplan voorziet in gescheiden verkeersstromen van verkeer voor de spoedeisende hulp, de huisartsenpost alsmede het bezoekersverkeer. Dit is van belang voor een veilige verkeerssituatie en het borgen van snelle dienstverlening. Een gezamenlijke verkeersstroom in combinatie met panieksituaties en onvoorspelbaar gedrag/handelen heeft een negatief effect op de veiligheid van dienstverlening in noodsituaties.

Op basis van het Masterplan wordt voorzien in een toegang voor bezoekers, een aparte toegang voor de spoedeisende hulp aan de westzijde van het plangebied ten westen van Westerlicht en een aparte toegang voor bezoekers van de Huisartsenpost ten oosten van Westerlicht (op de huidige toegang van parkeerterrein p8).

Bereikbaarheid Spoedeisende Hulp

De ambulance rijdt gemiddeld 32 keer per dag naar de spoedeisende hulp en zal in de nieuwe situatie gebruik maken van de Prinses Julianalaan. Deze weg wordt veel gebruikt door fietsers. Aanpassing van het huidige profiel is nodig om het fiets- auto- en ambulanceverkeer in goede banen te leiden. Op basis van het verkeersonderzoek kan worden gesteld dat de nieuwe verkeerssituatie voldoet aan de richtlijnen.

De ambulance rijdt in de meeste gevallen vanaf de Kennemerstraatweg richting het ziekenhuis. Vanuit dit uitgangspunt is het gewenst om op het gedeelte tussen de Kennemerstraatweg en de entree naar het ziekhuis terrein een wegprofiel aan te leggen van 7,25 meter (hoofdontsluiting ambulance). Dit profiel is binnen de huidige bomenstructuur in te passen. Ook de bestaande voetpadenstructuur blijft in tact. Wel zal de parkeerstrook aan de zijde van het park nodig zijn om dit profiel aan te kunnen leggen. Deze parkeergelegenheid kan echter op korte afstand worden gecompenseerd. Op het resterende gedeelte tot aan de Westerweg volstaat het huidige profiel van 6 meter (basisontsluiting ambulance). Door te werken met fietssuggestie stroken kan de Prinses Julianalaan voor beide delen in voldoende mate worden aangepast aan de nieuwe situatie.

Huisartsenpost

In het Masterplan is een huisartsenpost (HAP) in de eerste nieuwbouwfase voorzien. De ontsluiting vindt plaats via de oostzijde van Westerlicht, de huidige toegang tot de parkeervoorziening P8. Per jaar krijgt de HAP ca. 30.000 bezoeken per jaar. Naar verwachting zal dit stijgen naar ca. 35.000 bezoeken. Dit houdt in dat er, rekening houdend met de stijging, ca. 95 bezoeken per dag plaatsvinden. De HAP wordt met name in de avond- en nachturen en in het weekend bezocht. Ten opzichte van de huidige situatie, met 170 parkeerplaatsen van P8 die met name bedoeld zijn voor eigen personeel voor o.a. avond en nachtdiensten, zal het gebruik van deze toegang in de nieuwe situatie vergelijkbaar zijn.

Geluid

Door de verhuizing van de spoedeisende hulp verhuist ook de geluidsbelasting mee. De toekomstige ambulanceroute via de Julianalaan kent een aanzienlijk lagere woningdichtheid ten opzichte van de huidige route via de Metiusgracht. Hoewel de grenswaarde van de wet geluidhinder op een aantal locaties wordt overschreden, is in het besluit algemene regels voor inrichtingen milieu-beheer (Activiteitenbesluit) opgenomen dat geluidpieken tijdens het uitrukken ten behoeve van ongevals- en brandbestrijding zijn uitgezonderd van de geluidsnormen. Dit, in combinatie met het

gegeven dat het gaat om kortdurende piekbelasting en dat de ambulances in de praktijk niet allemaal met sirene zullen uitrukken, wordt de verschuiving van de geluidbelasting acceptabel geacht.

Kruising groene verbindingszone

Het ambulanceverkeer ten behoeve van de spoedeisende hulp kruist de groene verbindingszone die over het ziekenhuisterrein heen loopt. De verbindingszone is toegankelijk voor voetgangers. Ter borging van de verkeersveiligheid dienen de locaties waar voetgangers en spoedverkeer elkaar kruisen zorgvuldig ingericht te worden. Veilige oplossingen zal voorhanden en een en ander zal worden uitgewerkt in een inrichtingsplan voor het ziekenhuisterrein.

Tuin Westerlicht

De toegangswegen naar de spoedeisende hulp en de huisartsenpost lopen langs de voortuin van Westerlicht. De tuin is onderdeel van het rijksmonument. De toegang tot de huisartsenpost verloopt via de huidige toegang tot parkeerterrein P8. In de nieuwe situatie zullen hier geen grote veranderingen plaatsvinden. Aan de westzijde komt de toegang voor de ambulance. De vormgeving van deze weg dient effectief en veilig te zijn voor de ambulance en tegelijkertijd passend te zijn binnen de monumentale waarde van de voortuin. De ontwerpopgave zal in overleg met het ziekenhuis, de ambulancedienst en de Rijksdienst plaatsvinden en getoetst worden bij de aanvraag om omgevingsvergunning.

Relatie met Parkbos

De ambulance rijdt ten westen van Westerlicht naar de nieuwe spoedeisende hulp. De route doorkruist hierbij een deel van het parkbos. Het huidige onderhoudspad van Westerlicht zal worden omgevormd tot toegangsweg. Hiervoor is een strook van het parkbos nodig. Omdat de ontsluiting alleen voor ambulances wordt gebruikt kan de omvang van de weg beperkt blijven. Omdat belang wordt gehecht aan het scheiden van de verkeersstromen is de toegang van de ambulance zwaarderwegender dan het behoud van aanwezige bomen. Ook hier geldt dat gezocht zal worden naar de meest optimale variant en vindt de uiteindelijke toetsing op basis van de bomenverordening plaats bij het verlenen van de omgevingsvergunning.

B. Alternatieven

De alternatieven voorzien allemaal in een ambulance ontsluiting aan de Prinses Julianalaan. Alternatief 3 gaat uit van de ambulance via de oostzijde van Westerlicht. Dit heeft als voordeel dat er geen stook van het parkbos nodig is voor de toegangsweg langs de westzijde van Westerlicht. Nadeel is echter dat er geen gescheiden verkeersstromen mogelijk zijn. Zoals eerder aangegeven wordt groot belang gehecht aan het scheiden van het verkeer vanwege veiligheid van bezoekers en patiënten. Alternatief 3 geeft geen duidelijkheid over andere mogelijkheden.

C. Planperiode

De spoedeisende hulp en de huisartsenpost worden in de eerste bouwfase gerealiseerd. De verhuizing van de huidige spoedeisende hulp aan de Metiusgracht naar de locatie achter Westerlicht vindt plaats binnen de planperiode.

Deelconclusie 2

Overwegende dat:

- gescheiden verkeersstromen van belang zijn voor de verkeersveiligheid en snelle dienstverlening;
- de Prinses Julianalaan voldoende verkeersveilig kan worden gemaakt;
- de verschuiving van de piekbelasting als gevolg van de nieuwe ambulanceroute acceptabel wordt gevonden;
- de verkeersbewegingen naar de huisartsenpost geen nadelige effecten heeft ten opzichte van de huidige situatie;
- de toegangswegen in de monumentale tuin en bij kruising met de verbindingszone op zorgvuldige wijze vormgegeven kunnen worden;
- er een beperkte strook van het parkbos langs Westerlicht nodig is en dat het belang van een veilige en snelle toegang voor de ambulance boven het belang van deze strook wordt gesteld;

wordt geconcludeerd dat de toegang voor de ambulance en huisartsenpost via respectievelijk de west- en oostzijde van Westerlicht acceptabel is.

A. Masterplan

Algemeen

Noordwest is eigenaar van twee rijksmonumenten: Huize Westerlicht en de Cadettenschool. Westerlicht heeft jaren terug zijn functie als bejaardenhuis verloren. Sindsdien staat het gebouw leeg. De Cadettenschool is in gebruik voor ziekenhuisfuncties en kantoorruimte van het personeel. Bij het plan voor de vernieuwbouw hoort ook een nieuwe invulling van Westerlicht. Omdat het monumentale pand niet geschikt te maken is voor ziekenhuisfuncties wordt gedacht aan zorg gerelateerde functies waaronder opleiding- en kantoorfuncties. Het gebruik van de Cadettenschool zal met name gericht zijn op kantoorfuncties.

Westerlicht - het gebouw

Huize Westerlicht is aangewezen als rijksmonument. Ook de voortuin van het gebouw hoort bij het monument. Zowel het gebouw als de tuin vormen onderdeel van het vernieuwbouw plan zoals is voorzien in het Masterplan. Voor het gebouw is een waardestelling opgesteld. Uit de waardestelling blijkt dat het gebouw uit 1932 waardevol is. Voor de uitbreiding van de linkervleugel in 1934, deels herbouwd na de brand van 1952, geldt vanwege de minder monumentale architectuur een geen waardevolle, maar positieve waarde. Wat betreft interieur is met name de inwendige structuur van de centrale hal met aansluitende gangen van belang. Deze corridorstructuur is kenmerkend voor verzorgingscomplexen uit deze periode en is derhalve als waardevol aan te merken. Van de oorspronkelijke interieurafwerkingen (vloer, wand- en plafondafwerkingen) alsmede van interieurelementen uit 1932 en 1934 is weinig bewaard gebleven. Het tehuis is met name cultuurhistorisch van groot belang voor de stad Alkmaar. Westerlicht neemt een belangrijke plaats in binnen de geschiedenis van bejaardenzorg binnen de stad in als een van de eerste moderne verzorgingstehuizen van haar tijd. Daarnaast geeft het als een van origine voor de hervormde gemeenschap gebouwd verzorgingstehuis een beeld weer van de verzuiling van de Nederlandse samenleving in de eerste helft van de 20ste eeuw.

Het (her)gebruik van het monument is een traject waarbij de Rijkdienst betrokken is. Op basis van de inventarisatie en de gesprekken met de Rijkdienst is vastgesteld dat het gebouw aan de voorzijde de meeste waarde heeft. De westvleugel hoort wel bij het rijksmonument, maar is van mindere waarde.

Bij de planvorming van het ziekenhuis zijn varianten getekend waarbij de vleugel wordt behouden en varianten waarbij de vleugel verdwijnt. Daaruit volgt dat het laten vervallen van de westvleugel voordelen oplevert voor zowel het faciliteren van het Masterplan als voor zoveel mogelijk behoud van het parkbos. Door de vleugel te slopen kan het nieuwe gebouw tot aan de grens van het parkbos doorgezet worden. Westerlicht komt daardoor geheel vrij te liggen van bebouwing. Daarbij komt dat de ruimte die ontstaat gebruikt kan worden voor een groene verbinding tussen de Wilhelminalaan en de Westerhout over het ziekenhuisterrein. In een afweging tussen behoud of sloop van de westvleugel geven de voordelen van het slopen de doorslag; het monument vrij van andere bebouwing, een open groene verbinding over het terrein en minder nieuwbouw in het parkbos wegen zwaarder dan het behoud van dit deel van het monument.

Westerlicht – de tuin

De voortuin van Westerlicht is ook aangewezen als Rijksmonument. De tuin is eigendom van de gemeente, maar dient als toegang tot Westerlicht en het achtergelegen ziekenhuisterrein. In de huidige situatie is de inrit aan de oostzijde de toegang tot parkeerterrein P8. Door de leegstand van Westerlicht wordt de westelijke inrit momenteel incidenteel gebruikt. In de toekomstige situatie voorziet de oostelijke inrit in de entree voor de huisartsenpost en de westelijke inrit is bedoeld voor de ambulance. Om beide inritten goed vorm te geven zal een nieuw profiel van de inritten nodig zijn. Deze zullen rekening moeten houden met de monumentale waarde van de tuin. De aansluiting op de bestaande padenstructuur en de groene inpassing moeten naadloos binnen het beeld en concept van de tuin passen. De ontwerpopgave zal in overleg met het ziekenhuis, de

ambulancedienst en de Rijksdienst plaatsvinden en getoetst worden bij de aanvraag om omgevingsvergunning.

Cadettenschool

Ook de Cadettenschool is een Rijksmonument waarvoor een waardestelling is opgesteld. Dit gebouw bevindt zich aan de Wilhelminalaan en ligt ingeklemd tussen een parkeergarage en de zusterflat. Daarbij zijn de Cadettenschool en de zusterflat met elkaar verbonden door een laag gebouw met daarop een loopbrug.

Uit de waardestelling blijkt dat het gebouw nog maar de helft van de oorspronkelijke Cadettenschool vormt, waarvan het ook zeer rijk vormgegeven leergebouw met verbindingsgang en dienstvleugel al in een eerder stadium is gesloopt. Desondanks is het overgebleven logiesgebouw vanwege zeldzaamheid, architectuurhistorische waarde en het nog zeer gaaf bewaard gebleven, rijk vorm gegeven exterieur van de voorbouw van hoge waarde. De ook wat betreft het exterieur deels verstoorde achternvleugels, alsmede het later meermalen sterk gewijzigde interieur vertegenwoordigen een beperkte monumentale waarde. De jonge toevoegingen bezitten weinig tot geen monumentale waarde.

Om het karakter van de Cadettenschool beter tot zijn recht te laten komen is het wenselijk de bebouwing aan weerszijden te verminderen. In het Masterplan is voorzien in het slopen van de zusterflat in de eerste fase. Dit geeft aan de noordzijde van de Cadettenschool open ruimte die ten goede komt aan het monument. Op termijn verdwijnt ook de parkeergarage aan de zuidzijde van het gebouw. Op dat moment ligt de Cadettenschool vrij van andere bebouwing en wordt meer recht gedaan aan de monumentale uitstraling van het gebouw. Om dit beeld te versterken zouden de zijgevels moeten worden hersteld.

B. Alternatieven

In de alternatieve plannen blijft de situatie voor de Cadettenschool gelijk aan het Masterplan. In al deze plannen verdwijnt de aangrenzende bebouwing en komt het gebouw vrij te liggen. In alternatief 3 (de nul-bomenvariant) wordt gesproken over een mogelijke parkeeroplossing op de locatie van de zusterflat. Indien dit bovengronds zou worden opgelost doet dit afbreuk aan de wens de Cadettenschool vrij te laten komen van bebouwing. Indien ondergronds een mogelijkheid is (los van financiële haalbaarheid) ontstaat een mogelijkheid tot goede inpassing en zou het ruimtelijk nadelig effect beperkt blijven.

Voor Westerlicht hebben de alternatieven meer impact. Omdat in deze plannen gestreefd wordt naar zo min mogelijk bebouwing in het parkbos wordt in twee alternatieven de nieuwbouw meer richting Westerlicht gedraaid. Dit kan nadelige effecten hebben op het monument. Van een ruime afstand tussen monument en nieuwbouw is aanzienlijk minder sprake. Een derde alternatief verschuift de nieuwbouw in z'n geheel naar de Wilhelminalaan. Dit heeft als voordeel dat de westvleugel behouden kan blijven. Dit heeft echter weer als nadeel dat de openheid achter Westerlicht wordt beperkt, er geen groene verbinding over het terrein mogelijk is en er door een intensiever bebouwd voorterrein van het ziekenhuis een nieuwe wig in het parkbos ontstaat.

C. Planperiode

Binnen de planperiode vindt de verbouwing van Westerlicht plaats en krijgt het gebouw na jaren weer een nieuwe functie. Ook de nieuwbouw achter Westerlicht vindt in de planperiode plaats. Door het slopen van de westvleugel ontstaat de ruimte die nodig is voor de groene, recreatieve verbindingzone. Dit alles wordt in de planperiode gerealiseerd.

Met betrekking tot de Cadettenschool wordt binnen de planperiode in ieder geval de zusterflat gesloopt. De openheid aan deze zijde ontstaat al in de eerste fase. Voor de parkeergarage geldt dat deze pas weg kan als er voldoende andere parkeervoorzieningen aanwezig zijn op het terrein. Afhankelijk van de gekozen parkeeroplossing kan dit al binnen de planperiode zijn, maar kan ook pas in fase 3 zijn en dus buiten de planperiode. In het laatste geval zal aan de zuidzijde van de Cadettenschool het gewenste beeld nog niet binnen de planperiode zijn voltooid. Dit betreft echter een bestaande situatie en heeft geen nadelige gevolgen voor de omgeving.

Deelconclusie 3

Overwegende dat;

- beide rijksmonumenten onderdeel zijn van het Masterplan en (her)gebruikt worden;

- de voordelen van het slopen van de westvleugel van Westerlicht opwegen tegen de monumentale waarde van deze vleugel;
 - het Westerlicht vrij komt te liggen van bebouwing;
 - achter Westerlicht een groene verbinding wordt gerealiseerd van Voorhout naar Westerhout;
 - in de eerste fase de zusterflat wordt gesloopt en deze zijde van de Cadettenschool vrij speelt;
 - binnen de planperiode alleen het afbreken van de parkeergarage onzeker is, maar dit geen nadelige gevolgen voor de omgeving heeft;
 - de alternatieven geen substantiële verbeteringen voor de monumentale waarden opleveren en zelfs spanning kan ontstaan tussen de monumentale waarde van Westerlicht en de beoogde nieuwbouw;
- wordt geconcludeerd dat voorliggend plan voorziet in behoud en versterking van beide rijksmonumenten.

4.2.4 *Clustering verkeerstromen en parkeren*

A. *Masterplan*

Personeel en bezoekers

De nieuwe opzet van het ziekenhuis heeft gevolgen voor de verkeers- en parkeerstromen. De parkeerbehoefte van het ziekenhuis is groter dan het aantal parkeerplaatsen dat momenteel op het huidige terrein aangelegd is. Bij de vernieuwbouw van het ziekenhuis zal deze behoefte op het ziekenhuisterrein plaatsvinden. Feitelijk een concentratie van parkeren, waardoor de omliggende buurten minder belast worden. Het parkeren wordt op het ziekenhuisterrein aan de voorzijde en parallel aan de Metiusgracht geconcentreerd.

Er wordt voorzien in de parkeerbehoefte conform de nieuwe parkeernorm die op 5 oktober 2017 is vastgesteld. Het concentreren van de parkeerstroom en de extra parkeerplaatsen leiden tot een wijziging in de verkeersstromen en de hoeveelheid verkeer. Personeel en bezoekers worden via één route naar de parkeervoorzieningen geleid. Om het verkeer zo snel mogelijk op het ziekenhuisterrein te brengen en zo de omliggende straten te ontlasten, komt de hoofdontsluiting op de hoek (zoekgebied) Metiusgracht/Wilhelminalaan, de plek waar op dit moment de zusterflat staat. Op deze locatie is ook groencompensatie voorzien van 3.000 m². De hoek betreft ca. 4.500 m² en biedt voldoende ruimte om het groen te combineren met de hoofdentree.

Er bestaan twee mogelijkheden om op deze locatie de hoofdentree te realiseren. Dit kan vanaf de Wilhelminalaan of vanaf de Metiusgracht. Afhankelijk van de definitieve invulling van dit gebied met groen en watercompensatie kan de entree vanaf één van beide wegen ingepast worden. Voor de Wilhelminalaan biedt dit als voordeel dat een groter deel van de laan autoluw wordt. Voor de Metiusgracht geldt dat het verkeer dat nu de parkeerterreinen aan de westzijde van het ziekenhuis gebruikt (P3 t/m P7) eerder het ziekenhuisterrein op rijdt.

Goederen verkeer

Het goederenvervoer verloopt momenteel via de Metiusgracht en langs de Kraakmantuinen. Afhankelijk van de logistieke oplossingen binnen het ziekenhuis blijft de goederenaanvoer via deze route ook in de toekomst in stand of wordt ook via de bezoekersentree geleid. In de eerste fase blijft deze vervoersstroom ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie. Vanaf de tweede fase wordt het goederenvervoer eerder het ziekenhuisterrein op geleid, zodat minder overlast voor de omgeving ontstaat. Een en ander zal worden meegenomen in de herinrichtingsplannen voor het ziekenhuisterrein.

Toegangswegen

Op basis van de verkeersgegevens in het omliggende gebied is beoordeeld of de wegvakken en kruispunten de toename van het verkeer, als gevolg van de clustering van parkeerplaatsen op het ziekenhuisterrein, kunnen verwerken. In de tijdelijke situatie zullen de motorvoertuigintensiteiten niet voor doorstromings- en verkeersveiligheidsproblemen zorgen. Alle motorvoertuigintensiteiten voldoen aan de gestelde maximum motorvoertuigintensiteiten per wegvakcategorie. In het verkeersonderzoek wordt wel aangegeven dat het op termijn gewenst is om op een aantal punten maatregelen te treffen.

Ambulance

De ambulancetoegang verplaatst naar de westzijde van het plangebied. De aanrijdroute wijzigt hierdoor. Aangegeven is dat de hoofdroute via de Kennemerstraatweg zal lopen. In de huidige situatie bevindt de ambulancepost zich aan het einde van de Metiusgracht. De aanrijdroute loopt via deze woonstraat. In de nieuwe situatie verloopt de aanrijdroute via de Prinses Julianalaan. Dit is een doorgaande weg door het park, met beperkte bebouwing, waardoor goed zicht is op de verkeerssituatie. De weg is een belangrijke fietsroute. Aanpassing van het huidige profiel is nodig om het fiets- auto- en ambulance verkeer in goede banen te leiden. Door te werken met fietssuggestie stroken kan de Prinses Julianalaan in voldoende mate worden aangepast aan de nieuwe verkeerssituatie.

Geluidbelasting en luchtkwaliteit

Aangezien het gebruik van het ziekenhuis in de basis niet wijzigt, wijzigt ook de toestroom naar het ziekenhuis niet. Voor het gebied rondom het ziekenhuis treedt in totaliteit geen toename op wat betreft geluidbelasting en geen verslechtering wat betreft luchtkwaliteit. Voor de omgeving van het ziekenhuis blijft dit in de basis gelijk. Wat wel wijzigt zijn de verkeersstromen van het verkeer door concentratie van parkeervoorzieningen op het ziekenhuisterrein. Dit leidt ertoe dat op de plekken waar deze concentratie plaatsvindt er een toename van geluidbelasting en verslechtering van luchtkwaliteit kan ontstaan, ten gunste van de plekken waar voorheen geparkeerd werd. Om te beoordelen welk effect de verschuiving van verkeersbewegingen naar de hoek Wilhelminalaan/Metiusgracht heeft, is er onderzoek naar de geluidbelasting en de luchtkwaliteit bij de woningen van de Metiusgracht en de Wilhelminalaan uitgevoerd.

De resultaten geven aan dat een in- en uitrit aan de Metiusgracht in de eindsituatie (2035), inclusief de autonome toename, zou leiden tot een verhoging van de geluidbelasting op de woningen aan de Metiusgracht van meer dan 2 dB. Deze toename van geluidbelasting op de woningen kan worden verlaagd door alleen een in- of uitrit op de Metiusgracht toe te staan. Op de Wilhelminalaan is ter hoogte van de zusterflat in de eindsituatie wel een in- en uitrit mogelijk. Met genoemde maatregel voor de Metiusgracht is de geluidtoename van de nieuwe verkeersstromen in zowel de tijdelijke als eindsituatie maximaal 2dB. Door te voorzien in geluidreducerend asfalt kan deze belasting verder omlaag gebracht worden, zodat de beperkte toename acceptabel wordt geacht en een goed woon- en leefklimaat niet in de weg staat.

B. Alternatieven

De alternatieven die zijn uitgewerkt om minder gebruik te hoeven maken van het bos, leiden niet tot andere verkeersstromen. In alle varianten verloopt de hoofdentree via de Wilhelminalaan/Metiusgracht.

C. Planperiode

Binnen de planperiode blijft naar verwachting het ketelhuis op het ziekenhuisterrein aanwezig. Dit gebouw staat dicht tegen de Cadettenschool. Er is ruimte van circa 5 meter tussen beide gebouwen. Een volwaardige hoofdentree als in- en uitgang voor het verkeer naar de parkeervoorzieningen en de hoofdentree van het gebouw is daarom pas in een latere fase mogelijk. Dit betekent dat in de planperiode sprake is van behoud van de huidige hoofdentree halverwege de Wilhelminalaan. Zodra in fase 2 de nieuwe hoofdingang van het gebouw is gerealiseerd en de huidige ingang is gesloopt, kan het verkeer via éénrichting over het ziekenhuisterrein worden afgewikkeld. Inrijdend verkeer gebeurt via de Wilhelminalaan, uitrijdend verkeer via hoek Wilhelminalaan/Metiusgracht. Tijdens de planperiode zal verder het gebruik van P3, P4 ongewijzigd blijven. Ook het goederenvervoer blijft ongewijzigd. Het ambulance verkeer zal wel in de planperiode verschuiven van de Metiusgracht naar de Prinses Julianalaan. In de planperiode zal wel het aantal parkeerplaatsen op het eigen terrein toenemen, waardoor het aantal verkeersbewegingen toeneemt. Om te beoordelen welk effect dit heeft is gekeken naar de geluidbelasting en de luchtkwaliteit bij de woningen van zowel de Wilhelminalaan als de Metiusgracht. In paragraaf 6.2 en 6.7 wordt hier nader op ingegaan. In het geluidonderzoek wordt geconcludeerd dat op een gedeelte van de omliggende wegen sprake is van een geluidafname, maar daarnaast is er gedeeltelijk ook sprake van een geluidtoename ten opzichte van de situatie zonder doorgang van het plan. Dit betreft echter een lichte toename welke toelaatbaar wordt geacht. Ook met deze geringe toename is sprake van een goed woon- en leefklimaat aan zowel de Wilhelminalaan als de Metiusgracht.

Deelconclusie 4

Overwegende dat:

- het parkeren wordt verruimd en via één logische aanrijdroute voor bezoekers en personeel wordt geconcentreerd op het ziekenhuisterrein;
 - de route van de ambulance verschuift van een woonstraat (Metiusgracht) naar een doorgaande weg (Prinses Julianalaan);
 - met enkele fysieke aanpassingen de Prinses Julianalaan geschikt is om de verschillende verkeersstromen op een goede en veilige wijze te verwerken;
 - de verschuiving van verkeersbewegingen in zowel de eindsituatie als de tijdelijke situatie leidt tot een acceptabele verkeerstoename, waarbij de geluidbelasting en luchtkwaliteit voldoen aan een goede ruimtelijke ordening;
 - de verkeerskruispunten Kennemerstraatweg/Metiusgracht en Wilhelminalaan/Metiusgracht, met een aanpassing voor de fietsers geschikt te maken zijn voor het verwerken van de nieuwe verkeersstromen;
 - de alternatieven geen andere inzichten opleveren;
- wordt geconcludeerd dat de clustering van de verkeers- en parkeerstromen uitvoerbaar is, geen onaanvaardbare nadelen heeft de verkeersafwikkeling en een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd in de omgeving.

5. *Effect op woon- en leefklimaat van de directe omgeving*

A. *Masterplan*

Huidige situatie

In de huidige situatie bevindt zich in het plangebied een ziekenhuis in bedrijf en heeft zo zijn effecten op de omgeving. Als gevolg van de vernieuwbouw kan het effect op het woon- en leefklimaat van de omliggende woningen wijzigen. Daarbij dient te worden opgemerkt dat ook in de huidige situatie het ziekenhuis keuzes kan maken in de bedrijfsvoering die effect kunnen hebben op de omgeving.

In de omgeving van het ziekenhuis staan woningen aan de Prinses Julianalaan, Wilhelminalaan, Metiusgracht en een deel van de Akerslaan. De bewoners van de Metiusgracht en de Akerslaan hebben nu te maken met bebouwing van het ziekenhuis op een afstand van 25 - 30 meter. Het verkeer wordt voor een deel via de Metiusgracht afgewikkeld. De parkeerterreinen P3, P4 en P5 liggen tegen de woningen van de Akerslaan. Bebouwing van het ziekenhuis ligt voor de woningen aan de Wilhelminalaan op een afstand van ruim 75 meter en voor de Prinses Julianalaan op 125 meter. Naast Wilhelminalaan 14 ligt de hoofdentree van het ziekenhuis. Het verkeer kan alleen het ziekenhuisterrein op rijden, aangezien de weg ter hoogte van nummer 14 is afgesloten voor doorgaand verkeer. Hier rijdt alleen de bus. De woningen aan de Prinses Julianalaan liggen aan een doorgaande weg. Naast de woningen is de inrit naar het huidige parkeerterrein P8.

Prinses Julianalaan

Aan de Prinses Julianalaan bevinden zich vijf woningen. De woningen liggen aan een doorgaande weg en naast de inrit naar parkeerterrein P8. Het naastgelegen rijksmonument Westerlicht staat al jaren leeg en is in verval. De effecten van de vernieuwbouw van het ziekenhuis zijn voor de woningen beperkt. De bebouwing blijft op gelijke afstand ten opzichte van de huidige situatie. Wel wordt overwogen een ondergrondse parkeergarage te bouwen. Deze komt mogelijk dichterbij naar de woningen toe dan de huidige bebouwing, maar is vanaf maaiveld niet zichtbaar en heeft ruimtelijk geen nadelige gevolgen. Wat betreft verkeer veranderen er in de nieuwe situatie twee dingen. De inrit naar parkeerterrein P8 zal wijzigen in een inrit voor een huisartsenpost. Zoals bij punt 2 beschreven heeft dit geen nadelige effecten op de woningen ten opzichte van de huidige situatie. De tweede wijziging betreft de nieuwe aanrijdroute van de ambulance. De inrit voor de ambulance komt ten westen van Westerlicht. Dit heeft een direct effect op de woningen aan de Prinses Julianalaan. Het betreft gemiddeld 30 ambulances per etmaal. Niet alle ambulances zullen met sirene hoeven rijden. Bij punt twee is dit effect beschreven. Omdat de toekomstige ambulance route via de Julianalaan een aanzienlijk lagere woningdichtheid ten opzichte van de huidige route via de Metiusgracht kent en het feit dat het om kortdurende piekbelasting gaat wordt dit negatieve effect acceptabel geacht.

Wilhelminalaan 14 t/m 28A

Aan de Wilhelminalaan bevinden zich 15 woningen. Aan de voorzijde bevindt zich een autoluwe weg, waar alleen bussen zijn toegestaan. De woningen hebben zeer diepe tuinen (ca. 35 meter) en grenzen aan een waterpartij die de grens vormt tussen de woningen en het ziekenhuisterrein. Het zuidelijk deel van deze waterpartij is 8 meter breed, het noordelijk deel is 30 meter breed. Het

hoofdgebouw van het ziekenhuis bevindt zich op een afstand van ca. 75 meter vanaf de tuinen. Het effect van de vernieuwbouw, zoals in het Masterplan is voorzien, is voor de woningen aan de Wilhelminalaan nihil. De bebouwing blijft op gelijke afstand. Wel wordt het gebouw hoger, maar gelet op de afstand van ten minste 75 meter heeft de hoogte (van maximaal 29 meter) geen negatief effect op de woningen. Daarnaast blijft de weg ter hoogte van de woningen autoluw. In de tijdelijke situatie neemt wel het verkeer bij de hoofdontsluiting licht toe. Zoals beschreven bij punt 4 heeft dit geen onacceptabele gevolgen voor de woningen aan de Wilhelminalaan. In de eindsituatie zal er een groter deel autoluw worden doordat de hoofdontsluiting zal worden verplaatst naar de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan.

De inrichting van het ziekenhuisterrein zal wijzigen, waaronder mogelijk een ondergrondse parkeergarage in de huidige tuin van het ziekenhuis. De bebouwing van een ondergrondse parkeergarage komt dicht bij de woningen te liggen, maar deze bebouwing is niet vanaf maaiveld zichtbaar en heeft geen ruimtelijke gevolgen voor de woningen. Op de Wilhelminalaan zal ook het effect van de nieuwe aanrijdroute van de ambulance merkbaar zijn. De afstand van de woningen ten opzichte van de Prinses Julianalaan bedraagt tussen de 25 en 130 meter. De sirene van de ambulance zal hier hoorbaar zijn, maar leidt niet, zoals bij punt 2 is beschreven, tot een onacceptabele situatie.

Metiusgracht

De woningen van de Metiusgracht zijn met de voorzijde naar het ziekenhuisterrein gericht. De weg ligt tussen de woningen en de bebouwing van het ziekenhuis. Het betreft 24 woningen met een afstand tot de bebouwing van het ziekenhuis van ca. 25 meter. De hoogte van de bebouwing op het ziekenhuisterrein aan de zijde varieert van 4 tot 20 meter. De vernieuwbouw vindt plaats op het andere deel van het terrein. Een deel van de gebouwen langs de Metiusgracht blijven nog tot de derde fase van de vernieuwbouw in gebruik. De zusterflat op de hoek van de Metiusgracht/Wilhelminalaan komt wel al in de eerste fase vrij en kan worden gesloopt. Dit gebouw is 16 meter hoog. Door sloop ontstaat hier een open ruimte die nieuwe kwaliteit aan het gebied geeft en een positieve ruimtelijke uitwerking heeft op de Metiusgracht. In latere fasen kunnen steeds meer gebouwen langs de Metiusgracht worden gesloopt, waardoor langs de hele weg meer open, parkachtige ruimte ontstaat. Als gevolg daarvan ontstaat ruimte voor groene herinrichting van het gebied met (mogelijk) een watergang in de vorm van een singel die de grens tussen de Metiusgracht en het ziekenhuisterrein vormt. Voor de woningen langs de Metiusgracht betekent dit een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. In de huidige situatie vindt de afwikkeling van een deel van het verkeer van het ziekenhuis plaats over de Metiusgracht. In de eindsituatie zal het personeels- en bezoekersverkeer geclusterd worden via één hoofdentree. Zoals onder punt 3 beschreven kan de entree komen op de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan. Hoe de entree precies komt te liggen is afhankelijk van de logistiek op het terrein en de inrichting van het compensatiegroen op de plek van de zusterflat. In dit stadium is hierover geen uitsluitsel te geven. Een in- of uitrit op de Metiusgracht) laat zien dat zowel de geluidbelasting als de luchtkwaliteit licht verslechtert. Het betreft een dermate kleine verslechtering ten opzichte van het autonome groeimodel dat, mocht voor deze ontsluiting worden gekozen, het woon- en leefklimaat niet als onacceptabel zal worden beoordeeld. Door geluidreducerend asfalt toe te passen kan de toename van de geluidbelasting verder worden beperkt. Indien de in- en uitrit aan de Wilhelminalaan komt treedt een lichte verbetering op voor de woningen aan de Metiusgracht. Aangezien de ambulancepost in de eerste fase wordt verplaatst naar de zuidzijde van het terrein vervalt de Metiusgracht als aanrijdroute voor de ambulance. De bewoners geven aan momenteel weinig last te hebben van de ambulances, aangezien afspraken zijn gemaakt om de sirene aan het begin van de Metiusgracht uit te zetten. Dit is echter een coulance afspraak. Het verplaatsen van de ambulance heeft voor de lange termijn een positief effect op de Metiusgracht.

Verder heeft de toename van het aantal parkeerplaatsen op eigen terrein van het ziekenhuis effect op de Metiusgracht. In de huidige situatie parkeren personeel en bezoekers in de straat. Dit zal verminderen zodra er meer parkeergelegenheid op eigen terrein wordt gerealiseerd.

Akerslaan 25 t/m 51

Een deel van de bebouwing van de Akerslaan grenst aan het ziekenhuisterrein. Hier bevinden zich het familiehuis van het ziekenhuis en een drietal woningen. De woningen liggen in het park. De afstand tot de huidige bebouwing van het ziekenhuis varieert tussen de 30 en 60 meter en heeft een bouwhoogte van ca 15 meter. Rondom liggen de parkeerterreinen P3, P4 en P5. Dit deel van het ziekenhuis is het meest recent gebouwd en zal in fase 1 en 2 van de vernieuwbouw in gebruik blijven. Pas als het hele nieuwe ziekenhuis is gebouwd worden deze delen gesloopt.

Dit betekent voor de Akerslaan dat er pas in de laatste fase bouwwerken gesloopt zullen worden. Maar ook dat er geen nieuwe bebouwing voor in de plaats komt. Uiteindelijk wordt dit deel van het terrein vrij van bebouwing. Vanuit de klankbordgroep is aangegeven dat groencompensatie die rechtstreeks aansluit op het parkbos ecologisch gezien een meerwaarde heeft ten opzichte van groencompensatie aan de zijde van de Wilhelminalaan. Om hier aan tegemoet te komen is in de eerste fase groencompensatie voorzien op de locatie van het huidige parkeerterrein P5. Na afronding van de eerste bouwphase wordt dit terrein ingericht als parkbos. Voor de woningen aan de Akerslaan betekent dit dat zij nog meer in het bos komen te liggen. Waar hun tuin nu grenst aan het parkeerterrein van het ziekenhuis, grenst het straks aan het parkbos. Gelet op de beperkte ruimte die in eerste instantie beschikbaar is, is het compensatiegebied enigszins vreemd van vorm. Wanneer echter de rest van dit gebied vrijkomt van bebouwing kan het parkbos aan deze zijde op een goede wijze worden afgehecht. De ligging van de woningen wordt hierdoor vrijer en omringd door meer groen.

De afstand van de woningen tot de nieuwbouw is ruim 70 meter en betreft parkbos. Door deze bosrijke buffer heeft de nieuwbouw geen nadelig effect op de woningen. Door het vervallen van P5 in de eerste fase en P3 en P4 in de eindsituatie, treedt een positief effect op met betrekking tot verkeerswegingen.

B. Alternatieven

De verschillende alternatieven leiden tot andere effecten op het woon- en leefklimaat van de omliggende woningen. Doordat de alternatieven zoveel mogelijk of geheel uit het parkbos proberen te blijven schuift de bebouwing richting de woningen van de Prinses Julianalaan en Wilhelminalaan op. Dit betekent dat aan de oostzijde buiten de huidige bouwvlakken gebouwd moet worden. Door de diepe tuinen en de tussengelegen waterpartij blijft de bebouwing op zich nog op redelijke afstand van de woningen, maar desalniettemin heeft verschuiven van het bouwvolume ruimtelijk effect. Mede door de hogere bebouwing die nodig is om een zo compact mogelijk ziekenhuis te kunnen bouwen.

Naast het effect op de woningen hebben de alternatieven ook minder mogelijkheden voor een groene verbinding over het ziekenhuisterrein tussen de Wilhelminalaan en Westerhout. De beschikbare ruimte tussen Westerlicht en de nieuwbouw is bij de varianten kleiner. Wat betreft de verkeer- en parkeerstromen leiden de alternatieven niet tot andere mogelijkheden.

Het alternatief dat is ingebracht door deelnemers van de klankbordgroep (alternatief 3) zet in op een parkeergarage op de locatie van de zusterflat. Dit heeft tot gevolg dat na sloop van de zusterflat bebouwing terugkomt op deze prominente hoek. De mogelijkheid om hier meer ruimte en groen te creëren vervalt en de Cadettenschool komt niet vrij te liggen. Ruimtelijk en historisch gezien levert een parkeergarage op deze plek aanzienlijk minder kwaliteit op. Ook heeft een parkeergarage op deze locatie mogelijk nadelige gevolgen voor de woningen aan de Metiusgracht. Nog los van het feit of de hele verkeersafwikkeling inclusief inrit van een parkeergarage op deze locatie is in te passen. Een ondergrondse parkeergarage zou bovengenoemde nadelige effecten deels weg kunnen nemen. De locatie is echter te klein om ondergronds in combinatie met in- en uitrijden van verkeer een substantieel aantal parkeerplaatsen te kunnen realiseren.

C. Planperiode

Voor de Prinses Julianalaan en Wilhelminalaan zullen de effecten van de vernieuwbouw binnen de planperiode plaatsvinden. De nieuwbouw in de eerste fase voorziet in de spoedeisende hulp en huisartsenpost, waardoor die verkeersstromen zullen wijzigen. Voor de Akerslaan geldt dat tijdens de planperiode de groencompensatie op P5 zal worden gerealiseerd. Het positieve effect op deze woningen heeft plaats in de planperiode. Wel blijft de huidige bebouwing op die locatie gedurende de planperiode in gebruik.

Parkeerterreinen P3 en P4 en het goederenvervoer blijven tijdens de planperiode ongewijzigd. Dit betekent dat betreffende verkeersstromen over de Metiusgracht tijdens de planperiode niet zal veranderen.

De groencompensatie op de locatie van de zusterflat wordt binnen de planperiode gerealiseerd. Dit heeft een positief effect op de woningen aan de Metiusgracht. Voor de Metiusgracht blijft echter de onzekerheid over de definitieve ontsluiting van het ziekenhuisterrein bestaan. Omdat het ketelhuis langs de Metiusgracht pas in een latere fase weggehaald kan worden, kan de definitieve ontsluiting pas buiten de planperiode worden gerealiseerd. Binnen de planperiode kan de ontsluiting met een eenrichtingsverkeer situatie plaatsvinden via de Metiusgracht of de Wilhelminalaan.

Deelconclusie 5

Overwegende dat:

- de overlast van de ambulance op de woningen van de Prinses Julianalaan en de Wilhelminalaan acceptabel wordt geacht;
- de vernieuwbouw op Wilhelminalaan 14 t/m 28A geen nadelige gevolgen heeft;
- er een groene inrichting op de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan ontstaat;
- de tijdelijke en toekomstige situatie op het gebied van luchtkwaliteit en geluidbelasting geen onacceptabele verslechtering tot gevolg hebben;
- de alternatieven met name voor de woningen aan de Wilhelminalaan een negatief ruimtelijk effect hebben;
- tijdens de planperiode nog niet alle fasen zijn doorlopen, maar dat dit geen (andere) negatieve effecten heeft op de omgeving;

wordt geconcludeerd dat de vernieuwbouw zoals voorzien in onderhavig bestemmingsplan geen onaanvaardbare nadelige gevolgen heeft voor het woon- en leefklimaat van de omgeving.

4.2.5 *Kansen en mogelijkheden (Ontwikkelingsperspectief)*

A. *Masterplan*

Het masterplan biedt zowel op het ziekenhuisterrein als in het gebied daar omheen mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering. Het betreft kwaliteitsverbeteringen op het gebied van monumentale waarde, cultuurhistorische waarde, recreatieve waarde en ruimtelijke kwaliteit.

Het ziekenhuis heeft zich in de loop der jaren als een lappendeken van gebouwen ontwikkeld. Er zijn drie verschillende ingangen voor parkeervoorzieningen, de gebouwen missen architectonisch samenhang, er staan tijdelijke keten op het terrein, Westerlicht staat te verpauperen en de Cadetenschool is ingeklemd tussen gebouwen. Bij het vernieuwen van het ziekenhuis kan een slag gemaakt worden in het verbeteren van deze chaotisch gegroeide situatie. Het Masterplan voorziet in een gebouw dat gefaseerd kan worden gerealiseerd, maar uiteindelijk toch één geheel vormt. Door nu al te anticiperen op de nodige bebouwing in fase 2 en 3 kan een totaal plan gemaakt worden voor het gebied. De uitvoering strekt zich uit over meerdere jaren, maar het uiteindelijke beeld waar naar toe wordt gewerkt is duidelijk. Stap voor stap kunnen verbeteringen worden gerealiseerd.

Naast de verbeteringen op het terrein, die eerder al zijn beschreven, biedt de vernieuwbouw ook mogelijkheden voor het gebied er omheen. Verbeteringen die de kwaliteit van het park vergroten. Hiervoor is een ontwikkelperspectief opgesteld. De belangrijkste elementen worden hier benoemd.

Vergroten van het parkbos

Door de kap van een stuk van de Westerhout zal de ecologische structuur veranderen. Er is sprake van een eeuwen lange ontwikkeling van flora en fauna. Bij het compenseren van dit stuk parkbos zal deze waarde niet ineens teruggebracht kunnen worden. Maar door een deel van de compensatie aan te laten sluiten op het bestaande ecologische systeem van het parkbos (ter hoogte van de Akerslaan), bouwt dit deel door de tijd heen weer nieuwe ecologische waarde op. In de eerste fase is dit nog een beperkt stuk grond, maar in de eindfase komt hier meer ruimte vrij die gebruikt kan worden voor uitbreiding van het parkbos. Dit biedt tevens de mogelijkheden voor het herstel van de padenstructuur die in het verleden is verdwenen.

Groenzone en water Metiusgracht

In de eindsituatie ontstaat er ruimte om bij de Metiusgracht een groenzone te realiseren. In het verleden was een waterloop aanwezig. Een singel in combinatie met groen vergroot de herkenbaarheid van de Metiusgracht, maar ook aan het totale gebied. Er ontstaan nieuwe mogelijkheden voor een aantrekkelijke wandelroute richting de Westerhout.

Historische wandelpaden

Door de nieuwe wandelverbinding die in de eerste fase op het ziekenhuisterrein wordt gerealiseerd ontstaan meer mogelijkheden voor een rondje wandelen in het park. Het Leonard Springerpad wordt op deze wijze verbonden met het Daslookpad. In de eindsituatie kan ter hoogte van de Akerslaan de verbinding met de Ropjeskuil worden hersteld en ontstaat een aantrekkelijke route

langs de Metiusgracht. Er ontstaan twee oost-west verbindingen die de huidige situatie niet biedt. Het toevoegen van deze verbindingen vergroot de parkwaarde van het geheel, omdat een groter en gevarieerder rondje door het park gewandeld kan worden.

Parkavenue

Het park wordt door twee verkeersaders doorkruist; de Prinses Julianalaan en de Wilhelminalaan/Harddraverslaan. Om de parkwaarde te vergroten is het wenselijk het verkeer in het park te verminderen. Dit is echter geen makkelijke opgaven, aangezien de Prinses Julianalaan een belangrijke ontsluiting vormt voor het achtergelegen woongebied en de Wilhelminalaan voorziet in een busroute en parkeergelegenheid voor het ziekenhuis en bewoners. Het meest kansrijk is om op termijn de Wilhelminalaan/Harddraverslaan autoluw te maken en hier een parkavenue van te realiseren die de levendigheid in dit deel van het park kan vergroten.

B. Alternatieven

Bij alternatief 1 zijn de kansen voor de omgeving gelijkwaardig aan het Masterplan. Bij de alternatieven 2 en 3 is het voordeel van de aanleg van een nieuwe groene recreatieve verbindingszone over het ziekenhuisterrein niet aanwezig. De daarin voorgestelde nieuwe bebouwing belemmert deze verbinding.

C. Planperiode

De kansen en mogelijkheden zoals hierboven beschreven maken deels direct onderdeel uit van het bestemmingsplan. Het betreft voor een deel ook kansen buiten het plangebied of buiten de planperiode. Zowel Noordwest als de gemeente spelen een rol om deze kansen te benutten. Over het realiseren van bijvoorbeeld een autoluwe parkavenue is nadere besluitvorming in de gemeenteraad nodig.

Deelconclusie 6

Overwegende dat:

- de vernieuwbouw van het ziekenhuis tot een kwaliteitsverbetering leidt op het eigen terrein;
- deze kwaliteitsverbetering een positief effect heeft op het omliggende gebied;
- in de eindsituatie kansen en mogelijkheden ontstaan die het gebied nog verder ten goede komen;

wordt geconcludeerd dat de vernieuwbouw zowel binnen als buiten de planperiode mogelijkheden en kansen biedt om verdere verbetering van de kwaliteit van de Alkmaarderhout te realiseren.

Eindoverweging

De hierboven beschreven beoordelingen zijn schematisch weergegeven in onderstaande tabel. Aan de verschillende onderdelen zijn de waarden ++ (zeer positief), + (positief), +/- (neutraal), - (negatief) en - - (zeer negatief) toegekend.

Tabel afwegingenkader Alkmaar

	Dichter naar Wilhelminalaan (variant 1)	Draaien naar Westerlicht (variant 2)	O-variant (variant 3)	Masterplan
Impact op natuurwaarde Alkmaarderhout/Westerhout	+	++	++	--
Impact op parkwaarde Alkmaarderhout/Westerhout	+/-	+/-	+/-	+
Impact op wandelmogelijkheden Alkmaarderhout/Westerhout	+/-	+/-	+/-	+
Impact op de cultuurhistorische waarde Alkmaarderhout/Westerhout	+/-	+/-	+/-	+/-
Bereikbaarheid SEH	+	+	+	+
Verplaatsing overlast route ambulance	-	-	-	-
Veiligheid route ambulance	+	+	+	+
Gescheiden verkeersstromen ambulance en bezoekers	-	-	-	++
Impact op rijksmonument Westerlicht	+	-	-	++
Impact op rijksmonument Cadettenschool	+	++	++	++
Verkeersstromen hoofdentree	+	+	+	+
Verkeersstromen parkeervoorzieningen	+	+	+	+
Verkeersstromen goederenvervoer	+	+	+	+
Impact op woningen Wilhelminalaan	--	--	--	++
Impact op woningen Metiusgracht en Akerslaan	+	+	+	+

Uit de beoordeling blijkt dat het Masterplan en de verschillende alternatieven op een aantal punten gelijkwaardig scoren. Dit komt omdat de plannen op die punten niet tot nauwelijks van elkaar verschillen. Andere oplossingen op deze onderdelen zijn niet logisch. Op diverse andere punten scoren de beoordelingen echter wel afwijkend. De verschillen zitten met name in het al dan niet kunnen behouden van het parkbos en de effecten van de alternatieven op de directe omgeving. Een goed en efficiënt functionerend regionaal ziekenhuis dat kwaliteit van zorg borgt is van groot maatschappelijke belang en is zwaarwegend in de belangenafweging. De ingreep die in het parkbos nodig is heeft met name op het gebied van ecologie nadelige gevolgen. Toch wordt overwogen dat het verlies van dit stuk parkbos op een verantwoorde wijze gecompenseerd kan worden op overige delen van het ziekenhuisterrein. Daarnaast spelen ook de positieve effecten van het Masterplan op de wandelstructuur in het park, de toename van parkwaarde op de locatie van de zusterflat en de versterking van de monumentale waarde van de Cadettenschool en Westerlicht een belangrijke rol. Er vindt verlies plaats van een stuk parkbos, maar daar staan andere positieve waarden tegenover. Alles overwegende is het oordeel van de gemeente Alkmaar dat het voorliggende Masterplan met een goed en efficiënt ziekenhuis zwaarwegender is dan de negatieve effecten die het in gebruik nemen van een stuk parkbos tot gevolg heeft. Het voorliggende plan voorziet in een planologische regeling die leidt tot een verantwoorde vernieuwbouw van het ziekenhuis in zijn omgeving.

5 Beleid

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de inhoud van het ruimtelijk relevante beleid op rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk schaalniveau. Dit beleid vormt het kader waarbinnen de nieuwe ontwikkeling plaats dienen te vinden.

5.2 Rijksbeleid

5.2.1 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening*

In 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte in werking getreden. In deze structuurvisie geeft het kabinet aan waar het naar streeft: Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Om dat te bereiken brengt het Rijk de ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk bij degene die het aangaat en laat het meer over aan gemeenten en provincies ('decentraal, tenzij...'). Het Rijk kiest voor een selectieve inzet van rijksbeleid op 13 nationale belangen. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

De juridische borging van de nationale belangen vindt plaats in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In het Barro zijn onder andere de regelingen met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur (tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland), Rijksbufferzones, Nationale Landschappen, de Waddenzee en militaire terreinen opgenomen. Een aantal regelingen is 'getrapt' vastgelegd. Dit wil zeggen dat de provincies en gemeenten verplicht zijn dit beleid nader uit te werken. Dit betreft bijvoorbeeld het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN).

Betekenis voor het plan

Het plangebied is gelegen in het bestaand stedelijk gebied van Alkmaar. De 13 nationale belangen zijn niet van betekenis voor het plan. Dit houdt in dat de betekenis van de nationale structuurvisie en het Barro voor het bestemmingsplan zodoende zeer beperkt is. Het relevante beleidskader wordt gevormd door provinciaal en gemeentelijk beleid. Het plan is in overeenstemming met de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Barro.

5.2.2 *Besluit ruimtelijke ordening*

Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) geeft regels waar concrete ruimtelijke projecten aan moeten voldoen. Zo is in het Bro de ladder voor duurzame verstedelijking verankerd. Deze ladder is gericht op vraaggericht programmeren en het zorgvuldig benutten van ruimte. Op 1 juli 2017 is het Bro gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt. In artikel 3.1.6, lid 2 Bro is voorgeschieden dat indien bij een bestemmingsplan 'een nieuwe stedelijke ontwikkeling' mogelijk wordt gemaakt, de toelichting van het bestemmingsplan een beschrijving van de behoefte bevat en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied mogelijk maakt, een motivering is opgenomen waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Betekenis voor het plan

Het doel van de Ladder is een zorgvuldig gebruik van de ruimte en het tegengaan van overprogrammering en de negatieve gevolgen voor leegstand. Voorliggend plan betreft de vernieuwbouw van een bestaand ziekenhuis op de huidige locatie.

Nieuwe stedelijke ontwikkeling

De ladder hoeft enkel doorlopen te worden als sprake is van een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling'. Uit jurisprudentie volgt dat voor de vraag of er sprake is van 'nieuwe stedelijke ontwikkeling', en dus een Ladder-plicht, de mogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan vergeleken moeten worden met het oude bestemmingsplan, dit voor wat betreft de toegestane functies en metrages. Ontwikkelingen en regelingen die geen extra verstedelijking mogelijk maken, maar bebouwing reduceren of verplaatsen worden niet gezien als stedelijke ontwikkeling in de zin van de ladder.

De totale oppervlakte van de vernieuwbouw bedraagt circa 80.000 m². Dit betekent dat het ziekenhuis in de eindsituatie circa 20% kleiner is dan het huidige ziekenhuis in het plangebied. Omdat het bestemmingsplan een planperiode van 10 jaar kent en de uiteindelijke afname pas na de periode van 10 jaar plaatsvindt, is het niet mogelijk om dit vast te leggen in het onderhavige bestemmingsplan. Privaatrechtelijk is deze afspraak wel vastgelegd.

In het onderhavige bestemmingsplan is sprake van een mogelijke verbreding van de bestemming van de gebouwen van de voormalige Cadettenschool en Westerlicht via een wijzigingsbevoegdheid. Uit jurisprudentie volgt dat indien enkel sprake is van een planologische functiewijziging, in beginsel geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro, tenzij die planologische functiewijziging een zodanige aard en omvang heeft dat desalniettemin sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Omdat er binnen de vigerende bestemming 'Maatschappelijk' reeds vele functies mogelijk zijn, wordt geconcludeerd dat geen sprake is van een groot verschil in 'aard en omvang' in vergelijking tot de nieuwe bestemming Gemengd.

Geconcludeerd wordt dat de vernieuwbouw van het ziekenhuis geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Omdat het project een lange doorlooptijd kent en er tijdelijk een toename aan bebouwd oppervlak zal zijn, is vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel een toets uitgevoerd aan de voorwaarden van de Ladder.

Behoefte

De noodzaak voor de ingrijpende vernieuwing van het (regionale) ziekenhuis volgt uit de veranderde staat van het huidige ziekenhuis en het kunnen blijven voldoen aan de wettelijke eisen voor gezondheidszorg. Noordwest vervult een belangrijke regionale functie in de zorgvoorziening. Het onderhavige bestemmingsplan voorziet maximaal in een gebruik van het huidige aantal m² BVO (bruto vloeroppervlak). Na afronding van de vernieuwbouw is het aantal m² BVO lager dan in de huidige situatie. Er kan dan ook geen sprake zijn van overprogrammering. De ontwikkelingen in de zorg wijzen op een afname van zorgoppervlak binnen ziekenhuizen doordat, als gevolg van technologische vooruitgang, onder andere meer behandelingen buiten de muren van een ziekenhuis worden uitgevoerd (zie paragraaf 3.2). Door de vernieuwbouw gefaseerd uit te voeren kan per fase de afweging worden gemaakt hoeveel ruimte daadwerkelijk nodig is. Dit leidt tot een zorgvuldig ruimtegebruik waarbij invulling wordt gegeven aan de actuele regionale behoefte.

Bestaand stedelijk gebied

Het ziekenhuisterrein maakt onderdeel uit van het bestaand stedelijk gebied (definitie: bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur). Uit jurisprudentie volgt dat ook onbebouwde gronden als bestaand stedelijk gebied kunnen worden aangemerkt wanneer deze onderdeel zijn van openbare en sociaal-culturele voorzieningen alsmede stedelijk groen². Bij de onbebouwde (park)gronden die onderdeel uitmaken van het plangebied is dit het geval. Het plangebied kan dan ook in zijn geheel als bestaand stedelijk gebied worden aangemerkt. Hierbij moet nog worden opgemerkt dat in het onderhavige bestemmingsplan is geborgd dat het oppervlak aan park dat in gebruik wordt genomen, elders op het huidige ziekenhuisterrein gecompenseerd wordt met aaneengesloten 'duurzaam onverhard parkachtig groen'. Op grond van het Bro is enkel voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied een motivering noodzakelijk waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Hieronder is desondanks kort

² Uitspraak Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State d.d. 20 mei 2016 met kenmerk ECLI:NL:RVS:2015:1581

beschreven hoe de keuze voor vernieuwbouw op de huidige locatie heeft plaatsgevonden en hoe dit vorm zal krijgen.

In 2015 zijn verschillende scenario's onderzocht; volledig nieuwbouw op een andere locatie, gefaseerd nieuw bouwen op een andere locatie, instandhouding van de huidige gebouwen en nieuwbouw en verbouw op de huidige locatie. Het instandhouden van de huidige gebouwen is gelet op de verouderde staat van de gebouwen niet haalbaar. Daarnaast is het voor Noordwest in verband met de veiligheid van de zorg, van essentieel belang dat het ziekenhuis op één locatie is gehuisvest. Gelet op de grootte van het ziekenhuis, is realisatie op een andere locatie binnen bestaand stedelijk gebied ruimtelijk geen optie. De herontwikkeling vindt plaats op de huidige locatie van het ziekenhuis waarbij sprake is van zorgvuldig ruimtegebruik.

Het overgrote deel van de vernieuwbouw heeft plaats binnen de contouren van het huidige ziekenhuisterrein. Als gevolg van de gefaseerde sloop/nieuwbouw wordt een deel van het parkbos van Westerhout gebruikt ten behoeve van het ziekenhuis. In paragraaf 2.3 en andere onderdelen van deze toelichting is de noodzaak daartoe beschreven.

Tijdens de gefaseerde nieuwbouw blijven de bestaande gebouwen tijdelijk in gebruik. Deze kunnen pas worden gesloopt als de nieuw te bouwen delen in gebruik zijn genomen. Omdat er op het ziekenhuisterrein onvoldoende ruimte is voor de nieuwbouw in de eerste fase worden gronden van het aangrenzende park benut.

5.2.3 *Europese Kaderrichtlijn Water*

Sinds december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water van kracht. De belangrijkste doelstelling is het geven van een kader voor het beheer van oppervlaktewater en grondwater op basis van stroomgebieden en stroomgebiedsdistricten. De richtlijn wil het duurzaam gebruik van water bevorderen en de gevolgen van overstroming en droogte beperken. Daarnaast wil de richtlijn de aan water gebonden natuur beschermen en verbeteren met als uitgangspunt een goede ecologische toestand van het water.

De Commissie Waterbeheer 21^e eeuw heeft onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om Nederland ook in de toekomst veilig en leefbaar te houden. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Waterbeleid voor de 21^e eeuw'. De belangrijkste aanbevelingen waren: anticiperen in plaats van reageren, meer ruimte naast techniek en 'vasthouden-bergen-afvoeren'.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw, heeft het kabinet zijn standpunt bepaald in de nota 'Anders omgaan met water' (2000). Deze Nota benadrukt dat het antwoord op de problemen niet alleen ligt in technische oplossingen, maar vooral ook in het ruimte geven aan water (flexibel peilbeheer en ruimtelijke maatregelen in de vorm van calamiteitenberging, piekberging en voorraad-beheer, etc.). Daarnaast moet meer gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om water vast te houden. Als meer water vasthouden niet zomaar gaat, moeten er voorzieningen worden aangelegd om tijdelijk water te bergen. Pas als deze twee mogelijkheden, vasthouden en bergen, zijn gebruikt mag het overtollige water worden afgevoerd.

Betekenis voor het plan

Onderdeel van het bestemmingsplan is de watertoets. In de watertoets is aangegeven wat de gevolgen van het plan zijn voor de waterhuishouding en op welke wijze water (regen-, afval- en oppervlaktewater) wordt ingepast in het plan. De watertoets is afgestemd met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In paragraaf 6.6 wordt hier nader op ingegaan.

5.2.4 *Nota "Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21^e eeuw"*³

Met de nota Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21^e eeuw wil het Rijk een ander waterbeleid realiseren. Er moet geanticipeerd worden op een stijgende zeespiegel, een stijgende rivierafvoer, bodemdaling en een toename van de neerslag. Nieuwe ruimtelijke besluiten mogen de problematiek van veiligheid en wateroverlast niet ongemerkt vergroten. Bij nieuwe ruimtelijke besluiten moeten de gevolgen voor veiligheid en wateroverlast expliciet in beeld worden gebracht.

³ Nota Anders omgaan met water. Waterbeleid in de 21^e eeuw, ministerie van verkeer en waterstaat, 2004

De nota geeft twee drietrapsstrategieën als uitgangspunten. Voor waterkwantiteit bestaat die uit vasthouden, bergen en afvoeren. Voor waterkwaliteit is het schoonhouden, scheiden en zuiveren. Deze strategieën vertalen zich voor het stedelijk gebied in aandachtspunten als: meer ruimte voor water, relatie tussen het stedelijk water en het water in het omliggende gebied, vergroting van het waterbergend vermogen met name in de stadsranden, verbetering van de waterkwaliteit, vergroting van de belevingswaarde van water, en kansen voor natuur en recreatie in en rondom stedelijk water.

Betekenis voor het plan

Onderdeel van het bestemmingsplan is de watertoets. In de watertoets is aangegeven wat de gevolgen van het plan zijn voor de waterhuishouding en op welke wijze water (regen-, afval- en oppervlaktewater) wordt ingepast in het plan. De watertoets is afgestemd met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In paragraaf 6.6 wordt hier nader op ingegaan.

5.2.5 Nationaal Waterplan

Op 10 december 2015 is het Nationaal Waterplan 2016 – 2021 vastgesteld. Het Nationaal Waterplan bevat de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid voor de komende jaren en de daarbij behorende aspecten van het nationale ruimtelijke beleid. Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten tevens een structuurvisie. Het NWP is zelf bindend voor het Rijk. Het Rijk is in Nederland verantwoordelijk voor het hoofd-watersysteem. In het Nationaal Waterplan legt het Rijk onder meer de strategische doelen voor het waterbeheer vast. Rijkswaterstaat (RWS) neemt in het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren (Bprw) de condities en maatregelen op voor het operationeel beheer om deze strategische doelen te bereiken. Het NWP is kader stellend voor het Bprw. Het kabinet vraagt andere overheden het NWP te vertalen in hun beleidsplannen.

In het Nationaal Waterplan 2016-2021 staan de volgende vijf ambities centraal:

- Nederland blijft de veiligste delta in de wereld;
- Nederlandse wateren zijn schoon en gezond en er is genoeg zoetwater;
- Nederland is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht;
- Nederland is en blijft een gidsland voor watermanagement;
- Nederlanders leven waterbewust.

Betekenis voor het plan

Onderdeel van het bestemmingsplan is de watertoets. In de watertoets is aangegeven wat de gevolgen van het plan zijn voor de waterhuishouding en op welke wijze water (regen-, afval- en oppervlaktewater) wordt ingepast in het plan. De watertoets is afgestemd met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In paragraaf 6.6 wordt hier nader op ingegaan.

5.2.6 Visie Erfgoed en Ruimte

De Visie Erfgoed en Ruimte 'Kiezen voor Karakter' is de vervanging voor de in 2009 verlopen 'Nota Belvédère', waarin een visie is gegeven op de wijze waarop met de cultuurhistorische kwaliteiten van gebieden en objecten in de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling in Nederland kan worden omgegaan.

De Visie Erfgoed en Ruimte (VER) 'Kiezen voor Karakter', is gericht op het verbinden van de zorg voor het cultureel erfgoed met andere ruimtelijke ontwikkelingsopgaven op het gebied van onder meer economie, veiligheid en duurzaamheid. De visie zet overheden, initiatiefnemers, eigenaren, ontwikkelaars en ruimtelijk ontwerpers er toe aan om de waarde van het cultureel erfgoed in te zetten bij de ontwikkeling van gebieden. De Visie Erfgoed en Ruimte 'Kiezen voor Karakter' is aanvullend aan de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, waarin het kabinet de unieke cultuurhistorische waarde van nationaal belang planologisch borgt. Daarnaast is met ingang van 1 januari 2012 het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) aangepast. Hierin is opgenomen dat in het bestemmingsplan een beschrijving moet worden opgenomen van de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden.

Betekenis voor het plan

In paragraaf 6.11 wordt nader ingegaan op de archeologische waarden van het plangebied. De cultuurhistorische waarden van het plangebied en de wijze waarop het plan hier rekening mee houdt, is beschreven in de paragrafen 2.1, 2.2, 3.5.7 en 3.5.8.

5.3 Provinciaal en regionaal beleid

5.3.1 Structuurvisie Noord-Holland 2040 en Provinciale ruimtelijke verordening

De Structuurvisie Noord-Holland 2040 is op 21 juni 2010 door Provinciale Staten van Noord-Holland vastgesteld. In de structuurvisie geeft de provincie Noord-Holland aan op welke manier zij de ruimte in de provincie de komende 30 jaar wil benutten en ontwikkelen. De provincie zet vooral in op compacte en goed bereikbare steden, omringd door aantrekkelijk groen. Uitgangspunt is dat stedelijke ontwikkelingen in eerste instantie in het bestaand stedelijk gebied worden gerealiseerd.

Het beleid van de Structuurvisie is, voor zover het een bindende werking moet hebben, neergelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Op 12 december 2016 is de Provinciale ruimtelijke verordening gewijzigd vastgesteld in verband met de ladder voor duurzame verstedelijking en naar aanleiding van beleidswijzigingen. De gewijzigde PRV is per 1 maart 2017 in werking getreden.

Betekenis voor het plan

Artikel 5a Nieuwe stedelijke ontwikkeling

Omdat het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) via de Ladder voor duurzame verstedelijking al regels stelt over het aantonen van nut en noodzaak en het onderzoeken van binnenstedelijke mogelijkheden (zie paragraaf 4.2.2), zijn deze regels niet meer in de PRV opgenomen. De regionale afstemming is centraal komen te staan in de PRV. Artikel 5a van de PRV bepaalt dat een bestemmingsplan uitsluitend kan voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling als deze ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. In paragraaf 4.2.2 is aangegeven dat met het onderhavige plan geen sprake is van een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling'. Artikel 5a is formeel dan ook niet van toepassing. Wel heeft door middel van het artikel 3.1.1. Bro-overleg afstemming met de regio plaatsgevonden.

Artikel 8a Meerlaagse veiligheid

Alle bestemmingsplannen dienen in de toelichting een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van en bij overstroming, en de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om deze risico's te voorkomen of te beperken. In de waterparagraaf is hier nader op ingegaan, zie paragraaf 6.6.

5.3.2 Provinciaal Milieubeleidsplan

Het doel van het ruimtelijk milieubeleid van de provincie, zoals aangegeven in het Provinciaal Milieubeleidsplan, is dat de activiteiten van de provincie er toe leiden dat eind 2013 overal in Noord-Holland de zogeheten basiskwaliteit is bereikt. De basiskwaliteit is vastgelegd in Europese en nationale milieunormen en regels en hangt samen met de functie van een gebied: wonen, werken of recreëren. Daarbij zijn twee overkoepelende doelen gesteld:

- a. het voorkomen van schade aan de menselijke gezondheid, dier en plant
- b. het stimuleren van duurzame ontwikkeling in Noord-Holland voor nu en in de toekomst, zonder afwenteling van de milieubelasting naar elders.

Betekenis voor het plan

In het milieubeleidsplan is aangegeven dat externe veiligheid, geluid, geur, bodem en luchtkwaliteit al in een vroegtijdig stadium deel moeten uitmaken van de ruimtelijke ontwikkeling. In de planvormingsfase is een verkenning gedaan de verschillende milieuaspecten, zodat optimalisatie plaats kon vinden. Het bestemmingsplan is getoetst aan de geldende wet- en regelgeving op de milieuaspecten. De beoordeling hiervan is per milieuaspect beschreven in hoofdstuk 5.

5.4 Gemeentelijk beleid

5.4.1 Toekomstvisie Alkmaar 2030

In de toekomstvisie Alkmaar 2030 heeft de gemeente zich laten leiden door het antwoord op de vraag "Wat voor stad wil Alkmaar zijn in 2030?". De visie geeft een beeld van Alkmaar in het jaar 2030. Dit beeld is gebaseerd op de drie keuzes die de gemeente met deze visie heeft gemaakt.

1. Alkmaar is een levendige stad voor jong en oud.
2. Alkmaar is een duurzame stad in het groen.
3. Alkmaar is hoofdstad van Noord-Holland Noord.

Betekenis voor het plan

In de toekomstvisie is aangegeven dat het ziekenhuis bekend staat om zijn specialistische zorg. Terwijl de basiszorg in de kleinere steden en dorpen geleverd worden, gaat men voor operaties en specifieke behandelingen naar Alkmaar. Het ziekenhuis heeft veel geïnvesteerd in opleidingen en in bedrijvigheid. Het terrein is een echte campus geworden, net naast het oude stadshart van Alkmaar. Een keuze in de visie is om het ziekenhuis te behouden in de stad.

5.4.2 Actieprogramma Economie & Toerisme in Alkmaar 2010 t/m 2015

Alkmaar is gelegen op steenworp afstand van de Randstad en oefent een grote aantrekkingskracht uit op mensen en bedrijven. De monumentale binnenstad, voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, sport, cultuur, evenementen en winkels zorgen voor grote levendigheid. Ook de aanwezigheid van bedrijven is bepalend voor het karakter van de stad. Hiermee vervult Alkmaar een belangrijke functie in de regio en maakt de stad attractief voor bezoekers uit binnen- en buitenland. Alkmaar heeft de ambitie om zich verder te ontwikkelen als complete en vitale centrumstad: hoofdstad van Noord-Holland Noord. Het economisch en toeristisch actieprogramma 2010-2015 geeft de ambitie weer voor het economisch en toeristisch beleid met de volgende doelstellingen: groei van de werkgelegenheid, toename van de bestedingen en versterking van het ondernemingsklimaat.

Betekenis voor het plan

De herontwikkeling van het ziekenhuis op de huidige locatie betekent het behoud van veel werkgelegenheid in Alkmaar. Door de korte loopafstand tussen het ziekenhuis en de binnenstad is een wisselwerking aanwezig tussen een bezoek aan het ziekenhuis en een bezoek de stad. Het onderhavige bestemmingsplan geeft daarmee invulling aan het gemeentelijk economisch beleid.

5.4.3 Duurzaamheidsbeleid gemeente Alkmaar

De gemeente Alkmaar voert een actief klimaatbeleid en beschikt over verschillende beleidsdocumenten waarin doelen en voorwaarden zijn gesteld om bij ruimtelijke herontwikkeling de duurzaamheidsambities na te streven. Dit betreft onder andere het Milieubeleidsplan, de Klimaatagenda, de Warmte- en koudenota en de Duurzaamheidsagenda.

Er zijn in het Milieubeleidsplan voor verschillende onderwerpen maatregelen opgenomen. De maatregelen die worden voorgesteld vallen buiten het bereik van het instrument bestemmingsplan, het gaat bijvoorbeeld om energieprestatie-eisen.

De gemeente Alkmaar heeft als doel gesteld om te komen tot totale besparing op niet duurzame energie van 30% in 2020 t.o.v. 1990, wat neerkomt op een besparing van 3% per jaar. Ook wil de gemeente de uitstoot van het broeikasgas CO₂ beperken. Voor nieuwbouwprojecten en herstructureringsprojecten geldt op basis van het gemeentelijke beleid een EPL-doelstelling van 7,0 (EPL=Energieprestatie op Locatie). Deze EPL kan in de praktijk worden gehaald met een 20% a 30% besparing op het energiegebruik voor verwarmen en koelen ten opzichte van de minimale eisen in het bouwbesluit.

De gemeente Alkmaar wil stimuleren dat voor nieuwbouwlocaties en herstructureringslocaties wordt gekozen voor duurzame warmtelevering middels restwarmte en restkoelte.

Betekenis voor het plan

Doel is om een duurzaam en toekomstbestendig ziekenhuis te realiseren. Dit begint al bij het streven naar een compact ziekenhuis dat zich voegt in het park. In de nieuwbouw zal daarnaast

gebruik gemaakt worden van innovatieve technieken. In de verdere planuitwerking wordt hier nader naar gekeken.

5.4.4 Groenbeleidsplan Alkmaar 2017 - 2027

Het groenbeleidsplan Alkmaar 2017-2027 is op 15 december 2016 vastgesteld door de gemeenteraad. Het plan beschrijft de visie en ambitie van de gemeente op het (openbare) groen in de gemeente Alkmaar, voor de periode 2017-2027. De nadruk ligt hierbij op het gemeentelijke groen; de parken, het groen in de wijken en dorpen en de bomen. De gemeente wil met het Groenbeleidsplan het belang van groen onderstrepen. Groen is essentieel voor de leefkwaliteit in Alkmaar. Het Groenbeleidsplan is kader stellend. Het geeft richting aan groenbewust handelen bij ruimtelijke ontwikkelingen en is uitgangspunt voor het gemeentelijk groenbeheer.

In hoofdlijnen wordt ingezet op:

1. Behouden van aanwezig groen en verder versterken van de waarde(n) ervan.
2. Vergroenen van de buitenruimte, onder meer voor een klimaatbestendige gemeente
3. Groen dat moet verdwijnen wordt gecompenseerd.
4. Behouden van de (beheer-)kwaliteit van het groen.
5. Vergroten groenbewustzijn en participatie vanuit de samenleving.

Als een nadere uitwerking van de kaders in dit Groenbeleidsplan, zal voor de boomstructuren in Alkmaar een Boomstructuurplan worden opgesteld. Daarin wordt ingegaan op ligging en het (gewenste) karakter van de boomstructuren. Het vormt een handreiking voor inrichtings- en omvormingsplannen.

Betekenis voor het plan

Het plangebied omvat een deel (maximaal 5.100 m²) van het in het groenbeleidsplan aangewezen park 'Alkmaarderhout'. Voor de gevolgen van de ontwikkeling op de groen- en bomenstructuren wordt verwezen naar paragraaf 6.10.

5.4.5 Bomenverordening Alkmaar 2017

De bomenverordening regelt onder andere hoe de gemeente om gaat met bomen, het beschermen van bomen, omgevingsvergunningen voor de activiteit kappen, het vellen van houtopstanden en het bestrijden van boomziekten. De Bomenverordening Alkmaar 2017 betreft een harmonisatie van de Bomenverordening 2013 en de regels die in de Algemene Plaatselijke Verordeningen van de voormalige gemeente Schermer en Graft-De Rijk waren opgenomen. De Bomenverordening Alkmaar 2017 is op 15 september 2016 vastgesteld door de gemeenteraad en treedt per 1 januari 2017 in werking.

Voor het kappen van alle bomen op gemeentelijke grond met een stamdiameter dikker dan 20 centimeter is een vergunning nodig. Voor het kappen van bomen op particuliere grond is geen vergunning nodig, behalve in het geval dat de desbetreffende bomen voorkomen op de lijst met monumentale en waardevolle bomen of staan op een perceel dat groter is dan 200m².

Betekenis voor het plan

Voor het plan zullen bomen gekapt moeten worden. Er komen in het plangebied bomen voor die op de lijst met monumentale en waardevolle bomen staan. In paragraaf 6.10 is nader ingegaan op de gevolgen van de ontwikkeling op de aanwezige bomen.

5.4.6 Boomstructuurplan Gemeente Alkmaar

Het boomstructuurplan beschrijft de te behouden en te ontwikkelen boomstructuur van de stad. Het Westerhout behoort tot de aangewezen parkgebieden binnen de boomstructuur. In 2017 wordt het plan naar verwachting geactualiseerd.

Betekenis voor het plan

Voor het plan zullen bomen gekapt moeten worden. De kap is mogelijk noodzakelijk voor het realiseren van de nieuwbouw en het creëren van bouwruimte. In paragraaf 6.10 (groen) is nader ingegaan op de gevolgen van de ontwikkeling op de aanwezige bomen.

5.4.7 Erfgoed nota 2016-2026

Het erfgoedbeleid is tweeledig. Het is enerzijds gestuurd door wet- en regelgeving en anderzijds door ambitie. De ambitie van het gemeentebestuur is om de hoge kwaliteit van het Alkmaarse erfgoed te behouden en deze waar mogelijk te versterken. Dit betekent intensieve aandacht, die zich enerzijds uit in overheidsinmenging bij ingrepen, maar ook in financiële steun bij onderhoud en restauratie. Op deze manier probeert de gemeente de balans te bewaren tussen de authenticiteit en dynamiek van het erfgoed. Daarnaast wordt de verbinding tussen cultuur en erfgoed gestimuleerd en is er extra geld beschikbaar gesteld voor initiatieven uit de samenleving die het erfgoed onder de aandacht brengen.

Het beleid voor het Alkmaarse erfgoed is in beginsel gericht op behoud en versterking van de aanwezige cultuurhistorische waarden, en het draagvlak hiervoor. Dit uit zich in de praktijk niet louter in statisch beschermingsbeleid, maar juist in meebewegen met ontwikkelingen. Daarnaast is er aandacht voor het positieve effect van een historische hoog kwalitatieve omgeving op de economie. Een aantal ambities waar specifieke aandacht naar uit gaat is hieronder benoemd.

Betekenis voor het plan

In paragraaf 6.12 wordt nader ingegaan op de archeologische waarden van het plangebied. De cultuurhistorische waarden van het plangebied en de wijze waarop het plan hier rekening mee houdt, is beschreven in de paragrafen 2.1, 2.2, 3.5.7 en 3.5.8.

5.4.8 Kadernota Duurzame Bereikbaarheid

De gemeente Alkmaar heeft in september 2009 de Kadernota Duurzame Bereikbaarheid vastgesteld. Deze kadernota stelt voorwaarden op het gebied van verkeer en vervoer om het functioneren van het stedelijk verkeerssysteem te garanderen. De doelstelling van de kadernota luidt: 'Het bereiken van duurzame bereikbaarheid door middel van een goede balans tussen economie, leefbaarheid en milieu'. In 2016 is het fietsplan als uitvoeringsplan van dit beleid vastgesteld. Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van dit verkeers- en vervoersbeleid. Hierin wordt het in 2016 vastgestelde fietsplan integraal opgenomen.

Betekenis voor het plan

In paragraaf 6.12 wordt nader ingegaan op het aspect verkeer en parkeren waaronder de bereikbaarheid.

5.4.9 Beleidsplan Stedelijk Water 2017-2026

De gemeente Alkmaar is verantwoordelijk voor de inzameling en transport van het afval- en hemelwater en het voorkomen van structurele grondwateroverlast. Hierbij wordt samengewerkt met omliggende gemeenten, het Hoogheemraadschap en het drinkwaterbedrijf PWN. Het beleidsplan Stedelijk Water 2017-2026 gaat niet alleen over inzameling en transport van afval- en hemelwater, maar besteedt ook aandacht aan de mogelijkheden die water biedt voor bijvoorbeeld natuur en recreatie en de rol van de inwoners op het gebied van water en riolering. In het beleidsplan 'Stedelijk water 2017-2026' worden de kaders voor de uitvoering van deze taken beschreven alsmede de financiële consequenties daarvan.

Betekenis voor het plan

Onderdeel van het bestemmingsplan is de watertoets. In de watertoets is aangegeven wat de gevolgen van het plan zijn voor de waterhuishouding en op welke wijze water (regen-, afval- en oppervlaktewater) wordt ingepast in het plan. De watertoets is afgestemd met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In paragraaf 6.6 wordt hier nader op ingegaan. Paragraaf 3.5.4 beschrijft op welke wijze nieuw water mogelijkheden biedt voor een versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

6 Milieu en Waarden

6.1 Inleiding

Diverse milieuaspecten vormen belangrijke input bij de ontwikkeling van het plangebied. In dat verband dient bij de afweging van het al dan niet toelaten van bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen te worden onderzocht welke milieuaspecten daarbij een rol (kunnen) spelen. Het onderhavige hoofdstuk en de onderzoeksbijlagen waar in dit hoofdstuk naar wordt verwezen, geven hier invulling aan.

6.2 Geluid

6.2.1 Algemeen

De Wet geluidhinder (Wgh) vormt het juridisch kader voor het Nederlandse geluidsbeleid en bevat een stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidhinder door onder meer wegverkeer, spoorwegverkeer en industrie. Indien een bestemmingsplan geluidgevoelige functies mogelijk maakt of voorziet in geluidproducerende functies, dienen de akoestische effecten beoordeeld te worden met het oog op een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in het kader van de goede ruimtelijke ordening.

Een ziekenhuis is als een 'ander geluidsgevoelig gebouw' aangewezen in artikel 1.2 van het Besluit geluidhinder (Bgh). De aanwijzing als 'ander geluidsgevoelig gebouw' geldt alleen voor de delen van een gebouw die als verblijfsruimten zijn genoemd in art. 1.1 lid 1 onder d van het Bgh. Het komt er op neer dat alleen de volgende verblijfsruimten van een ziekenhuis als geluidsgevoelig gebouw zijn aangemerkt:

- onderzoeks- en behandelingsruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen.

Vanuit de Wet geluidhinder (Wgh) is akoestisch onderzoek verplicht voor het realiseren van geluidgevoelige bestemmingen in de geluidzone van bestaande wegen. Iedere zoneplichtige weg heeft een geluidzone aan weerszijden van de weg, waarvan de breedte afhankelijk is van het aantal rijstroken en de ligging van de weg in stedelijk of buitenstedelijk gebied. Niet-gezoneerde wegen zijn 30 km/u-wegen. De geluidbelasting van deze wegen hoeft niet te worden getoetst aan de grenswaarden uit de Wet Geluidhinder. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient de geluidbelasting van deze wegen echter wel beschouwd en beoordeeld te worden.

De Wet geluidhinder hanteert voor nieuwe geluidgevoelige bestemmingen een voorkeursgrenswaarde van 48 dB. In stedelijk gebied, waar het plangebied onder valt, bedraagt de maximale ontheffingswaarde 63 dB.

6.2.2 Betekenis voor het plan

Geluidbelasting plangebied

Voor de omliggende wegen van het plangebied geldt dat de onderzoekszone 200 meter bedraagt. Dit betekent dat het plangebied ligt in de onderzoekszone van de Kennemerstraatweg, Prinses Julianalaan, Westerweg, Wilhelminalaan en Metiusgracht.

Door middel van akoestisch onderzoek⁴ is de geluidbelasting op de bestemmingsgrens van de bestemming Maatschappelijk en Gemengd inzichtelijk gemaakt en getoetst aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder. De Metiusgracht bestaat deels uit een 30 km/zone en dit deel valt derhalve buiten het regime en aandachtsgebied van de Wet geluidhinder. Gezien de nabijheid van dit deel van de Metiusgracht bij het plangebied is in het kader van een goede ruimtelijke ordening dit wegdeel wel meegenomen in het onderzoek.

Uit het onderzoek blijkt dat op basis van de autonome verkeersintensiteiten de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting van 48 dB ten gevolge van wegverkeer op de Prinses Julianalaan, de Westeweg, Metiusgracht en de Kennemerstraatweg niet wordt overschreden. Vanwege de Wilhelminalaan, waar een snelheidsregime van 50 km/uur geldt, wordt de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting wel overschreden ter plaatse van de voorgevel van de reeds aanwezige bebouwing van de Cadettenschool. Indien geluidgevoelige functies in het pand worden gevestigd, is een afwijkingsprocedure nodig en dient een hogere waarde dan de voorkeurswaarde te worden aangevraagd.

Bij de realisatie van de nieuwbouw dient in het kader van de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen, zorg te worden gedragen dat het geluidsniveau in het gebouw (de binnenwaarde) voldoet aan het Bouwbesluit. Het Bouwbesluit schrijft voor dat de binnenwaarde ten hoogste 33 dB mag zijn danwel 28 dB voor onderzoeks- of behandelingsruimten van het ziekenhuis.

Gedurende de bouw- en sloopwerkzaamheden zal geluidhinder voor zowel omwonenden als patiënten en werknemers van het ziekenhuis vanzelfsprekend zoveel mogelijk worden beperkt.

Geluidbelasting omgeving

Met het plan worden geen fysieke aanpassingen aan het wegennet gedaan die niet passend zijn binnen het vigerende bestemmingsplan. Om die reden is de Wet geluidhinder voor geluidgevoelige objecten in de omgeving van het plangebied niet van toepassing bij dit bestemmingsplan. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is echter wel aandacht besteed aan de gevolgen van het plan voor de geluidbelasting op omliggende objecten.

Als gevolg van wijzigingen in de parkeersituatie zullen lokale verschillen in de verkeersafwikkeling optreden. Het gaat hoofdzakelijk om auto's die in de huidige situatie buiten het ziekenhuisterrein worden geparkeerd en in de eind situatie op het terrein zelf. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is in het kader van de te verwachten wijziging in verkeersstromen inzichtelijk gemaakt wat de effecten zijn op omliggende woningen⁵. De resultaten geven aan dat een in- en uitrit aan de Metiusgracht in de eindsituatie (2035), inclusief de autonome toename, zou leiden tot een verhoging van de geluidbelasting op de woningen aan de Metiusgracht van meer dan 2 dB. Omdat dit niet wenselijk wordt geacht, is besloten om de ontsluiting van het ziekenhuisterrein via de Wilhelminalaan te laten lopen danwel een aparte inrit en uitrit op de Wilhelminalaan en Metiusgracht. Voor de tijdelijke situatie in 2017 geldt dat de geluidbelasting voor de Metiusgracht onder de 2 dB gebracht kan worden door het toepassen van geluidreducerend asfalt.

Door de verhuizing van de spoedeisende hulp verhuist ook de geluidsbelasting mee. De toekomstige ambulanceroute via de Julianalaan kent een aanzienlijk lagere woningdichtheid ten opzichte van de huidige route via de Metiusgracht. Hoewel de grenswaarde van de wet geluidhinder op een aantal locaties wordt overschreden, is in het besluit algemene regels voor inrichtingen milieu-beheer (Activiteitenbesluit) opgenomen dat geluidpieken tijdens het uitrukken ten behoeve van ongevals- en brandbestrijding zijn uitgezonderd van de geluidsnormen. Dit, in combinatie met het gegeven dat het gaat om kortdurende piekbelasting en dat de ambulances in de praktijk niet allemaal met sirene zullen uitrukken wordt de verschuiving van de geluidbelasting acceptabel geacht.

⁴ Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï Noordwest Ziekenhuis Alkmaar, Sweco, 2 november 2017

⁵ Verkeerskundige onderbouwing ontwikkelingen Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar – beoordeling op doorstroming, verkeersveiligheid, lucht en geluid, Antea Group, 10 november 2017

6.2.3 *Conclusie*

Uit het onderhavige onderzoek blijkt dat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB ten gevolge van wegverkeer op de Kennemerstraatweg, Prinses Julianalaan, Westerweg en Metiusgracht niet wordt overschreden. Vanwege de Wilhelminalaan wordt de voorkeursgrenswaarde wel overschreden. Enkel op de voorgevel van het gebouw van de voormalige Cadettenschool vindt een overschrijding van 1 dB plaats als gevolg van verkeer op de Wilhelminalaan. Indien geluidgevoelige functies in het pand worden gevestigd, is een afwijkingsprocedure nodig en dient een hogere waarde dan de voorkeurswaarde te worden aangevraagd. Met betrekking tot een goede ruimtelijke ordening wordt de mogelijkheid tot een in- en uitrit aan de Metiusgracht ter hoogte van zusterflat beperkt tot een in- óf uitrit, zodat voor alle woningen een acceptabel woon- en leefklimaat behouden blijft.

6.3 **Bodemkwaliteit**

6.3.1 *Algemeen*

In het kader van goede ruimtelijke ordening dient in het bestemmingsplan aandacht te worden besteed aan de bodemkwaliteit en de betekenis voor de haalbaarheid van het plan. Daarbij kan onderzoek van de bodem nodig zijn om te weten welke kosten mogelijk met een sanering zijn gemoeid. Een verplichting daartoe is er niet. Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen moet een onderzoeksrapport betreffende de bodemgesteldheid worden overgelegd (conform artikel 2.4 onder d. van de Regeling omgevingsrecht).

6.3.2 *Betekenis voor het plan*

Gemeente Alkmaar beschikt over een bodemkwaliteitskaart waarbij voor het gemeentelijk grondgebied achtergrondwaarden zijn vastgesteld. De locatie is gelegen in een bodemkwaliteitszone "Wonen 1900 – 1930". Op basis van de gemiddelde kwaliteit van de bovengrond overschrijden de gehalten aan zink en minerale olie de maximale waarde wonen. Voor de ondergrond geldt dat het gehalte aan minerale olie de maximale waarde wonen overschrijdt.

Voor het plangebied is een quickscan⁶ uitgevoerd naar de kwaliteit van de bodem. De quickscan is gebaseerd op de NEN 5725 (Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader bodemonderzoek) met uitzondering van een terreininspectie en de financieel/juridische aspecten. Het bodemloket is geraadpleegd, evenals de tanklijst van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord Holland Noord.

Ter plaatse van het huidige ziekenhuis zijn diverse saneringen op onder andere asbest uitgevoerd. Hierbij is een aaneengesloten afdeklaag aangebracht, bestaande uit beton. Er zijn op enkele locaties aanwezige (rest)verontreinigingen met asbest. Verder is gebleken uit de tanklijst van de Regionale Uitvoeringsdienst dat ter plaatse van de huidige bebouwing een achttal tanks aanwezig is. De brandstoftanks zijn nog in gebruik. Ten behoeve van de verdere uitvoering is het nodig om een asbestinventarisatie uit te laten voeren.

Bij de initiatiefnemer is in dit kader voldoende reservering aanwezig voor verwijdering van asbest en de tanks waarmee de financiële uitvoerbaarheid van het plan niet in gevaar komt.

6.3.3 *Conclusie*

Het aspect bodem staat de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg. In het kader van de omgevingsvergunning voor bouwen dient verkennend bodemonderzoek te worden uitgevoerd.

6.4 **Externe veiligheid**

6.4.1 *Algemeen*

⁶ Quick-Scan bodem Noordwest Alkmaar, kenmerk 347822-DEF, Sweco, 17 oktober 2016

Externe veiligheid beschrijft risico's die ontstaan als gevolg van opslag van, of handelingen met, gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of op transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Het huidige beleid betreffende inrichtingen staat beschreven in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, dat op 27 oktober 2004 van kracht is geworden. De wijziging van het Bevi is in werking getreden op 13 februari 2009. Het inwerkingtredingsbesluit van de wijziging van het Bevi is gepubliceerd op 12 januari 2009. Het externe veiligheidsbeleid voor het transport van gevaarlijke stoffen staat beschreven in de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen, welke in 2010 van kracht is geworden.

Binnen het beleidskader externe veiligheid staan twee begrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico vormt een wettelijke norm en biedt zo een basisveiligheidsniveau voor individuele burgers in de omgeving van een risicobron. Deze norm is met een risicocontour ruimtelijk weer te geven. Het groepsrisico is niet in ruimtelijke contouren te vertalen, maar is weer te geven in een grafiek. Deze grafiek laat zien hoe groot de kans is dat een groep, met een minimale grootte van tien personen, slachtoffer kan worden van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Hieronder worden het plaatsgebonden risico en het groepsrisico toegelicht.

6.4.2 Betekenis voor het plan

Voor de planlocatie is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Tijdens deze inventarisatie zijn de risicovolle objecten die mogelijk een risico vormen voor het plangebied geïdentificeerd. Hierbij is gekeken naar risicobronnen binnen een straal van een kilometer vanaf het plangebied.

Risicovolle inrichtingen

Er zijn geen risicovolle inrichtingen aanwezig in de omgeving van het plangebied. Het plangebied bevindt zich buiten het invloedsgebied van LPG-vulpunten die zich langs de ring bevinden.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

In 2001 heeft de gemeenteraad de wegen van de ring rond Alkmaar aangewezen als wegen waarover krachtens artikel 12 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen aangewezen gevaarlijke stoffen bij uitsluiting mogen worden vervoerd. Dit betekent dat vervoer van deze gevaarlijke stoffen in principe niet binnen de bebouwde kom worden toegestaan. Het vervoer van gevaarlijke stoffen vindt op een dermate grote afstand van het plangebied plaats (ten minste 750 meter), dat geen belemmeringen bestaan voor de ontwikkeling. Er vindt daarnaast geen transport van gevaarlijke stoffen over het spoortraject plaats.

Buisleidingen

De meest dichtbij gelegen hoge druk aardgasleidingen liggen ten zuiden en ten westen van de ringweg N9. Deze worden gebruikt voor de 'Bergermeer gasopslag' en liggen op een afstand van tenminste 1.500 m². Op deze afstand zijn de gevaren van deze buisleidingen niet van invloed op het plangebied.

Cyclotron en radiotherapie

Bij radiotherapie (bestraling van patiënten) met lineaire versnellers (soort van röntgenapparaat maar dan met veel hogere energie dan röntgenapparaat voor diagnostiek) en de cyclotrons (een vorm van versneller die gebruikt wordt voor de productie van radioactieve isotopen ten behoeve van diagnostiek) bij patiënten gaat het om apparatuur die vergunningsplichtig is op basis van de Kernenergiewet en het Besluit Stralingsbescherming.

In het geval van Noordwest gaat het om het gebruik van kortlevende isotopen als Fluor-18, Zuurstof-15, Stikstof-13 en Koolstof-11. Daarbij is in geen geval sprake van (kern)splijting zoals bij kerncentrales en kernreactoren. Ook is er geen sprake van splijt- en/of kweekstoffen, verrijking van splijtstoffen, opwerking, behandeling van bestraalde splijtstoffen en/of afval etc. Het gaat om 'normale' ziekenhuisvoorzieningen die het bestemmingsplan planologisch mogelijk maakt, maar waarvoor een separate vergunning op basis van de Kernenergiewet dient te worden afgegeven. In dat vergunningenspoor worden maatregelen getroffen die er voor zorgen dat er ten aanzien van het aspect straling geen enkel gevaar aanwezig is.

6.4.3 Conclusie

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied.

6.5 Bedrijven en Milieuzonering

6.5.1 Algemeen

De ruimtelijke ordening stelt zich tot doel een goede kwaliteit van leefomgeving te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van voldoende afstand tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen anderzijds. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden gebruikt de gemeente de daarvoor algemeen aanvaarde VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie.

Onderstaande tabel geeft de relatie weer tussen milieucategorie, richtafstanden en omgevingstype. De richtafstanden van de richtafstandenlijst gelden ten opzichte van het omgevingstype rustige woonwijk. Een ander omgevingstype is het gemengd gebied. Binnen gemengd gebied is het mogelijk om gemotiveerd voor één of meer milieuaspecten een kleinere afstand aan te houden dan wordt geadviseerd voor een rustige woonwijk.

Milieu-categorie	Richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk	Richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Tabel 1: Bedrijven en milieuzonering (bron: VNG, Brochure Bedrijven en milieuzonering, 2009)

6.5.2 Betekenis voor het plan

Bedrijfsbestemmingen in de nabijheid

Op basis van een inventarisatie van het plangebied en de omgeving is vastgesteld welke bedrijven nabij het plangebied zijn gevestigd. Geconcludeerd wordt dat er enkele lichte bedrijven in de omgeving van het plangebied gesitueerd zijn. Gezien de afstand tot het plangebied vormen deze bedrijven geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. Enerzijds wordt ruimschoots voldaan aan de richtafstand tot het plangebied. Anderzijds worden deze bedrijven reeds beperkt in de activiteiten in verband met aanwezige woningen in de directe nabijheid.

Hinder naar omgeving toe

In de VNG-brochure is voor een ziekenhuis een richtafstand van 30 meter opgenomen ten opzichte van gevoelige bestemmingen als woningen. In de huidige situatie zijn woningen op minder

dan 30 meter afstand van het ziekenhuis aanwezig. In de toekomstige situatie wordt ruimschoots voldaan aan deze richtafstand.

Het onderhavige bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om in de monumentale gebouwen 'Huize Westerlicht' en de 'Cadettenschool' via een afwijkingsmogelijkheid andere functies, waaronder woningen toe te staan. Een voorwaarde voor het toepassen van deze afwijking is dat een nieuwe functie in deze gebouwen zich goed verhoudt tot omliggende functies.

6.5.3 *Conclusie*

Zowel met betrekking tot mogelijke hinder van bedrijven in de omgeving van het plangebied op het gevoelige functies in het plangebied als mogelijke hinder van het ziekenhuis op gevoelige bestemmingen in de omgeving, wordt geconcludeerd dat er geen beperkingen zijn voor de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied.

6.6 **Water**

6.6.1 *Algemeen*

Een watertoets is een essentieel onderdeel van ieder ruimtelijk plan. Hierbij wordt ingegaan op onder andere de beleidsuitgangspunten van het waterschap, de huidige en de toekomstige waterhuishouding in het plangebied. De planontwikkeling kan effecten hebben op de hoeveelheid verharding en het waterschap zal het plan beoordelen op haar effecten.

6.6.2 *Betekenis voor het plan*

Voor de voorgenomen herontwikkeling is een watertoets⁷ opgesteld. Hieronder zijn de resultaten samengevat.

6.6.2.1 **Watersysteem**

Het plangebied is onderdeel van de Schermerboezem waar een vast peil is van NAP -0.5m. Ten zuiden en oosten van het ziekenhuis is een (open) primaire watergang gelegen welke overgaat in een duiker ten noordoosten om vervolgens met instroom van een (secundaire) watergang over te gaan via een lange duiker richting de Singelgracht. Ten westen van het ziekenhuis is een (secundaire) watergang gelegen die uitstroomt naar een open water ten zuiden van Huize Westerlicht.

Watercompensatie bij verhardingstoename

Om een goed functionerend watersysteem te garanderen en te behouden heeft Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) een compensatieplicht ingesteld voor de toename van het verhard oppervlak. Belangrijk uitgangspunt is 'wateropgave in eigen plangebied oplossen' (niet afwentelen).

HHNK geeft in haar "Beleidsregels 'compensatie verhardingstoename' en 'Alternatieve vormen van waterberging'" (28 januari 2015) aan dat de voorkeursvolgorde voor compensatie verhardingstoename is:

1. behoud van infiltratie;
2. compensatie door realiseren extra oppervlaktewater;
3. compensatie door middel van alternatieve vormen van waterberging.

Tijdelijke situatie

In fase 1 neemt de verharding tijdelijk toe. In overleg met HHNK is besproken dat hiervoor tijdelijke (waterbergende) maatregelen kunnen worden genomen door middel van behoud van infiltratie danwel compensatie door middel van alternatieve waterberging.

Eindsituatie

De (eind)footprint van het ontwerp van het nieuwe ziekenhuis zal ruim minder beslaan dan in de huidige situatie. Met de te slopen bestaande gebouwen en de nieuwbouw is er in principe geen watercompensatieplicht ten behoeve van verharding. Echter, wanneer er in de definitieve situatie

⁷ Watertoets Noordwest Ziekenhuisgroep, Sweco, 6 juni 2017

meer parkeermogelijkheden op het maaiveld worden gerealiseerd (en verhard) zal een oppervlakteanalyse uit moeten wijzen of er sprake is van een verhardingstoename. Hierbij zullen passende maatregelen getroffen moeten worden.

Watercompensatie bij dempen

In de Keur van het HHNK staat aangegeven dat het hoogheemraadschap geen dempingen toestaat, tenzij de aanvrager van een ontheffing de vermindering van de waterberging compenseert. Hiermee wordt het functioneren en het gebruik van het watersysteem gegarandeerd. Belangrijk tweede uitgangspunt van de watercompensatie is 'demping is graven'.

Ten behoeve van fase 1 zal mogelijk een sloot van circa 1.300 m² (secundaire watergang) tussen Huize Westerlicht en het bestaande ziekenhuis gedempt worden. Het HHNK heeft onderzocht en geconcludeerd dat deze watergang geen specifieke afvoerende functie heeft, omdat de watergang/gracht (primaire) langs de Wilhelminalaan voldoende capaciteit heeft voor de afvoer van water naar het noorden.

Watercompensatie wordt gezocht in het uitbreiden van de bestaande vijver in de voortuin als onderdeel van een groene zone die de verschillende delen van de Alkmaarderhout verbindt. Aanvullend is een singel mogelijk langs de Metiusgracht waardoor nog extra wateroppervlak aan het gebied wordt toegevoegd. Hierdoor ontstaat een positieve waterbalans met meer water in het gebied dan in de huidige situatie.

6.6.2.2 Waterkwaliteit

Doordat het afvoeren van het water in het plangebied via de primaire watergang mogelijk blijft en deze watergang dit ook aankan, wordt de waterkwaliteit hier geborgd. Door de aanwezige duiker zal de doorstroming zelfs verbeteren. Wanneer er ondergronds gebouwd gaat worden, dient verder te worden onderzocht of dit geen belemmering vormt voor de ondergrondse grondwaterstroming.

6.6.2.3 Riolering

Hemelwaterafvoer

De af te voeren hoeveelheid hemelwater is afhankelijk van de neerslag en het afwaterend verhard oppervlak van het ziekenhuisterrein. Naast afname van het verhard oppervlak (gebouwen) is aangenomen dat ook het areaal terreinverharding (wegen, paden, trottoirs, parkeerplaatsen e.d.) per saldo niet toeneemt. Knelpunten in de inzameling en verwerking van het hemelwater zijn daarom niet te verwachten. Omdat de hoeveelheid af te voeren hemelwater niet toeneemt, is de verwachting dat het huidige gemeentelijk rioolstelsel en het ontvangend watersysteem voldoende capaciteit hebben om het hemelwater te verwerken.

Aanpassing van de terreinverharding biedt kansen voor het afkoppelen van verhard oppervlak en het duurzaam omgaan met hemelwater. Afkoppelen van verhard oppervlak dient verschillende doelen, zoals:

- Het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater doordat het aantal overstorten en de overstorthoeveelheden uit het gemengd stelsel afnemen;
- Het verbeteren van de doorstroming van het watersysteem van het plangebied zelf;
- Het leveren van een bijdrage aan een duurzamer afvalwatersysteem doordat er minder hemelwater naar de rioolwaterzuivering (RWZI) wordt afgevoerd. Hierdoor neemt het rendement van de RWZI toe en neemt de vracht aan nutriënten op het oppervlaktewater af;
- Het hydraulisch ontlasten van het gemengd stelsel om de gevolgen van de klimaatverandering op te kunnen vangen. Door het hemelwater en afvalwater te ontvlechten, wordt de riolering ontlast, komt er minder snel vuil water op straat en neemt de gevoeligheid voor 'water op straat' af.

Droogweerafvoer

De hoeveelheden afvalwater zullen in de toekomstige situatie niet toenemen. Dit is komt voort uit de toekomstige afname van het bruto vloeroppervlak (BVO). Hydraulische knelpunten in de inzameling en verwerking van het afvalwater, middels het gemeentelijk gemengd rioolstelsel, zijn daarom niet te verwachten.

Het afvalwater van het ziekenhuis bevat restanten van geneesmiddelen, hormoon verstorende stoffen, antibiotica e.d.. Omdat geneesmiddelen juist ontwikkeld zijn om bij relatief lage concentraties een effect te veroorzaken bij mens en dier, kan blootstelling van waterorganismen aan restanten geneesmiddelen of mengsels daarvan in het watermilieu leiden tot onbedoelde effecten. De druk van lozing van humane geneesmiddelen op oppervlaktewater in stedelijke gebieden zal, gezien de demografische ontwikkelingen, alleen maar toenemen.

Op dit moment bestaan er geen normen voor geneesmiddelen in oppervlakte- en grondwater. Duidelijk is wel dat geneesmiddelen door hun aanwezigheid in de Nederlandse wateren de bereiding van goed drinkwater belemmeren en een risico vormen voor het watermilieu. Daarnaast is er de maatschappelijke perceptie dat dergelijke stoffen 'niet in water horen'.

De nieuwbouw biedt mogelijkheden om restanten van geneesmiddelen bij de bron te verwijderen. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de reductie van de emissie van medicijnresten op het oppervlaktewater. De RWZI is er doorgaans niet op toegerust medicijnresten uit het afvalwater te verwijderen.

6.6.2.4 Waterkering

Het plangebied is niet aan een waterkering gelegen. Noch is het gelegen in de beschermingszone van de nabij gelegen regionale waterkering die het water uit de Singelgracht keert.

Provincie en waterbeheerders stellen overstromingsscenario's op aan de hand van berekeningen hoe en met welke snelheid een gebied overstroomt en wat de maximale waterdiepte wordt. Deze informatie is nodig voor calamiteitenplannen van waterbeheerders en rampenbestrijdingsplannen van gemeenten. Uit de provinciale Watervisie volgt dat het plangebied niet ligt in een aandachtsgebied met betrekking tot waterveiligheid. Op de Risicokaart is het plangebied niet aangewezen als locatie waar een grote, middelgrote of kleine kans bestaat op overstroming. Desalniettemin zal er bij het bouwplan voldoende aandacht worden geschonken aan bouwkundige en technische maatregelen om wateroverlast te voorkomen of te beperken. Daarnaast zijn protocollen en procedures van toepassing om verdere overlast te beperken.

6.6.3 Grondwater

Aandachtspunt in de ontwikkeling van het ziekenhuis, vormen de grondwaterstromen. Eventuele verstoring van deze stromen met als gevolg van bomensterfte door een afwijkende grondwaterstand, dient te worden vermeden. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de aanleg van nieuwe kelders of een ondergrondse parkeergarage. Ook de demping van de huidige watergang kan effect hebben op het park. Wel heeft de waterloop een lokale afvoerfunctie voor het direct naastgelegen gebied. Uit hydrologisch onderzoek⁸ wordt geconcludeerd dat de ontwateringsnorm ruim gehaald wordt voor op het terrein van het ziekenhuis. De ontwateringsnorm voor de bomen wordt net gehaald in het midden tussen de watergangen. Doordat de bomen echter aan de westzijde van het gebied gesitueerd zijn, is de ontwatering groter ter hoogte van de bomen. Daarom worden er geen problemen verwacht ten aanzien van de ontwatering van de bomen. De effecten van de extra opbolling op de omgeving als gevolg van de demping van de westelijke watergang, zijn naar verwachting beperkt. De verwachting is gebaseerd op de beperkte opbolling en de aanwezigheid van oppervlaktewater in de buurt.

In de groenzone, westelijk van de te dempen sloot, zullen peilbuizen worden geplaatst waarmee de huidige grondwaterdynamiek vastgelegd wordt waarmee in de toekomstige situatie geanticipeerd kan worden op mogelijke effecten van de demping. De voorgenomen bouw van een (deels) ondergrondse parkeergarage heeft evenals de demping van de watergang, effect op de grondwaterstand. Zodra het ontwerp van een garage meer concreet is, zullen de effecten van de bouw en de demping gezamenlijk worden beschouwd, omdat beide activiteiten effect hebben op het grondwater en de grondwaterstroming en elkaar beïnvloeden. Deze effecten zullen door middel van een grondwatermodel inzichtelijk worden gemaakt. In de regels van dit bestemmingsplan is een ondergrondse parkeergarage via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk waarbij één van de voorwaarden is dat er geen onevenredige negatieve effecten optreden voor de waterhuishouding.

⁸ Ontwateringsberekening demping watergang Noordwest Ziekenhuisgroep, Sweco, 18 oktober 2017

Het aanbrengen van drainage is over het algemeen een efficiënte en effectieve maatregel om negatieve effecten op te heffen.

6.7 Luchtkwaliteit

6.7.1 Algemeen

Bij plannen en projecten moet op grond van de Wet milieubeheer en de wettelijke bijlage ten aanzien van luchtkwaliteit sinds juli 2007 worden ingegaan op gezondheidssituatie wat betreft luchtkwaliteit. Alkmaar neemt deel aan het NSL (Nationale Samenwerking Luchtkwaliteit). In dat kader is er ieder jaar een herijking van de luchtkwaliteit door middel van de monitoringstool. De monitoringstool is een instrument waarmee jaarlijks nationaal de luchtkwaliteit wordt bepaald. In deze tool zijn alle belangrijke wegen in en rond Alkmaar opgenomen. Voor het jaar 2015 waren er geen situaties in Alkmaar waar een overschrijding van de norm voor de diverse stoffen optrad. In het kader van de samenwerking NSL nam en neemt de gemeente Alkmaar maatregelen om de luchtkwaliteit verder te verbeteren.

Op 16 januari 2009 is het Besluit gevoelige bestemmingen in werking getreden. Met deze AMvB wordt de vestiging van zogeheten 'gevoelige bestemmingen' - zoals een school - in de nabijheid van provinciale en rijkswegen beperkt. Dit heeft consequenties voor de ruimtelijke ordening. Het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) is gebaseerd op artikel 5.16a van de Wet milieubeheer, dat via een amendement van de Tweede Kamer in de Wm is opgenomen.

Het besluit is er op gericht om mensen met een verhoogde gevoeligheid, vooral kinderen, ouderen en zieken, voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) bescherming te bieden. Om deze reden moet in een zone van 300 m van rijkswegen en 50 meter langs provinciale wegen (gemeten vanaf de rand van de weg) onderzocht worden of de grenswaarden voor PM₁₀ of NO₂ (dreigen te) worden overschreden. Bij (dreigende) overschrijding mag ter plekke geen gevoelige bestemming worden gevestigd, ongeacht of het gaat om nieuwbouw of functiewijziging van een bestaand gebouw. Een bestaande gevoelige bestemming mag eenmalig uitbreiden, mits het maximaal aantal personen dat rechtens ter plaatse mag verblijven niet meer dan 10% toeneemt.

Als ruim aan de normen wordt voldaan, dan mag binnen de genoemde zones wel gebouwd worden. Voorwaarde is dan wel dat de locatiekeuze goed wordt gemotiveerd.

Tot gevoelige bestemmingen horen:

- Scholen (voor onderwijs aan minderjarigen);
- Kinderopvang;
- Bejaarden-, verzorgings- en verpleegtehuizen.

Ziekenhuizen, woningen en sportaccommodaties worden dus niet als gevoelige bestemming gezien. Voor ziekenhuizen is hiervoor de reden dat deze over het algemeen over een goede luchtbehandelingsinstallatie beschikken die zorgt voor een goede luchtkwaliteit. Daarnaast hebben ziekenhuizen een grote verkeersaantrekkende werking.

6.7.2 Betekenis voor het plan

Uit het onderzoek⁹ dat is uitgevoerd naar de gevolgen van het plan op de luchtkwaliteit blijkt dat de toe- en afnamen als gevolg van de wijzigingen op het ziekenhuisterrein invloed hebben op de concentraties luchtverontreinigende stoffen langs de wegen in de directe omgeving. Ten opzichte van de autonome situatie is op de Prinses Julianalaan (ter hoogte van het ziekenhuis) sprake van een afname van de jaargemiddelde concentraties NO₂ en PM₁₀. Langs de Wilhelminalaan en Meiusgracht kan in de tijdelijke en eindfase bij één of beide opties sprake zijn van een (lichte) toename van de concentraties. Op basis van de uitgevoerde beoordeling is echter aannemelijk dat, ondanks de verwachte toenames van verkeer en concentraties, zowel in de tijdelijke situatie als in de eindsituatie zal worden voldaan aan grenswaarden uit bijlage 2 van de Wet milieubeheer.

⁹ Verkeerskundige onderbouwing ontwikkelingen Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar – beoordeling op doorstroming, verkeersveiligheid, lucht en geluid, Antea Group, 10 november 2017

6.7.3 Conclusie

Op basis van de resultaten van het onderzoek dat is uitgevoerd naar de effecten van het plan op de luchtkwaliteit wordt geconcludeerd dat titel 5.2 van de Wet milieubeheer geen belemmering vormt voor de uitvoering van het onderhavige plan.

6.8 Hoofdleidingen en straalpad

Voor onderzoek naar Kabels en Leidingen is een KLIC-melding uitgevoerd. Eventuele kabels en leidingen van het ziekenhuis zelf komen hier niet naar voren. Op de locatie van de nieuwbouw is een Liander middenspanning kabel (gedeeltelijk) aanwezig. Voorafgaand aan de uitvoering dient vroegtijdig met de eigenaar contact te worden gezocht over het eventueel verplaatsen of (gedeeltelijk) verwijderen van de kabel. Tevens is er aan de noordoostkant van het huidige ziekehuisgebouw een laagspanningskabel en een vrijverval riool van de gemeente Alkmaar aanwezig. Bij graafwerkzaamheden dient dit afgestemd te worden met de eigenaar.

Uit de KLIC-melding volgen geen kabel- en leidingtracés die een belemmering vormen voor de herontwikkeling. Ook zijn er geen kabels of leidingen waar een beschermingsregime in het bestemmingsplan voor dient te worden opgenomen. Aandachtspunt voor de voorgenomen ontwikkeling vormen eventuele kabels en leidingen van het ziekenhuis zelf. De ligging ervan wordt in de planvorming meegenomen.

6.9 Ecologie

6.9.1 Algemeen

Binnen de Nederlandse natuurwetgeving wordt onderscheid gemaakt in de bescherming van soorten en gebieden. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) in werking getreden. De Wnb vervangt drie oude wetten:

- Natuurbeschermingswet 1998
- Flora- en faunawet
- Boswet

De voorgenomen herontwikkeling van het ziekenhuis is getoetst aan de Wet natuurbescherming en de natuurbeleidskaders.

6.9.2 Betekenis voor het plan

Ten behoeve van het onderhavige bestemmingsplan is een verkennend natuuronderzoek¹⁰ en aanvullend natuuronderzoek¹¹ uitgevoerd.

6.9.2.1 Gebiedsbescherming

Wet natuurbescherming

Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermde Natuurmonument verloren. Gelet op de ruime afstand (meer dan 4 kilometer) van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (meer dan 12 kilometer) zijn effecten in het kader van de externe werking door verstoring (maximaal enkele honderden meters) en stikstof vanuit het plangebied uit te sluiten. Wel dient een Aeries berekening gemaakt te worden om te bepalen of er een noodzaak is tot een melding bij de Provincie Noord-Holland.

Natuurbeleidskaders

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats buiten de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN) gebied daarom is nadere toetsing niet noodzakelijk omdat externe werking niet van toepassing is. De voorgenomen ontwikkelingen vinden daarnaast plaats buiten de begrenzing

¹⁰ Verkennend natuuronderzoek ziekenhuis Alkmaar, Sweco, 8 juni 2017

¹¹ Aanvullend natuuronderzoek ziekenhuis Alkmaar, Sweco, 11 november 2017

van weidevogelleefgebied en er is geen relatie met weidevogelleefgebied. Nadere toetsing is daarom niet noodzakelijk.

6.9.2.2 Soortenbescherming

In het verkennend natuuronderzoek is geconcludeerd dat er mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels in het plangebied aanwezig zijn. Van belang voor de uitwerking en uitvoering van de ontwikkelingen in het plangebied, zijn met name de mogelijke verblijfplaatsen van vogels in het Westerlicht en vleermuizen in bomen en gebouwen. Het Westerhout vormt mogelijk een foerageergebied voor vleermuizen en vogels. Daarnaast zijn er mogelijk vaste voortplantings- of rustplaatsen en/of leefgebieden van de niet-vrijgestelde zoogdiersoorten boomarter, eekhoorn en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) in het plangebied of de directe omgeving daarvan aanwezig. Overige relevante beschermde soorten zijn in het natuuronderzoek per soortgroep nader beschreven. Op basis van de resultaten van het verkennend natuuronderzoek is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten. Hieronder wordt per soortgroep ingegaan op de resultaten van het onderzoek.

Flora

In het onderzoeksgebied zijn geen groeiplaatsen van op grond van de Wet natuurbescherming beschermde soorten vaatplanten aanwezig. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor vaatplanten is niet aan de orde. Dit aspect staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

Vogels

In het onderzoeksgebied zijn geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats aangetroffen. Tevens zijn geen nesten van de bosuil aangetroffen in het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied fungeert bovendien niet als essentieel leefgebied voor vogels met een jaarrond beschermde nestplaats en/of voor de bosuil. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor vogels is niet aan de orde. Dit aspect staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

Voor andere (broed)vogels waarvan het nest niet jaarrond is beschermd, geldt dat werkzaamheden zodanig uitgevoerd moeten worden dat daarbij geen in gebruik zijnde nesten worden vernield of beschadigd of individuen opzettelijk worden verstoord. Op plekken waar dergelijke vogels broeden, dienen werkzaamheden die kunnen leiden tot beschadiging of vernieling van in gebruik zijnde nesten of tot opzettelijke verstering van individuen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van vogels. Een andere mogelijkheid is om werkgebieden (inclusief de versteringszone) voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels om te gaan broeden. In dat geval wordt voorkomen dat tijdens de bouwactiviteiten nesten van vogels in gebruik zijn binnen het werkterrein (inclusief versteringszone) en dat in gebruik zijnde nesten worden vernield of beschadigd of individuen tijdens het broedseizoen opzettelijk worden verstoord.

Vleermuizen

In het plangebied zijn vijf verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in gebouwen en één verblijfplaats van een ruige dwergvleermuis in een boom aanwezig die als gevolg van het voorgenomen plan vernield of beschadigd (kunnen) worden. Dit leidt tot een overtreding van artikel 3.5, vierde lid, Wet natuurbescherming.

Voorafgaand aan de sloop van de betreffende gebouwen of de kap van de betreffende boom dient een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Aangezien sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang en er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is waarbij de aangetroffen verblijfplaatsen behouden kunnen blijven, wordt een ontheffing verleendbaar geacht indien de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten (gewone en ruige dwergvleermuis) wordt gewaarborgd. Dit kan door tijdig compenserende maatregelen te treffen zoals het ophangen van (tijdelijke) vleermuis-kasten en/of (tijdig) aanbrengen van nieuwe voorzieningen voor vleermuizen in de nieuwbouw. Dit betreft bewezen effectieve maatregelen, die ervoor kunnen zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten niet in het geding komt. De benodigde ontheffing

wordt derhalve verleenbaar geacht. Dit aspect staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

In het onderzoeksgebied, maar buiten het plangebied, gelegen verblijfplaatsen van vleermuizen, essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes van vleermuizen worden, al dan niet met toepassing van mitigerende maatregelen, niet zodanig opzettelijk verstoord dat hierdoor sprake is van een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde. Dit aspect staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

Marterachtigen

In het onderzoeksgebied zijn geen voortplantings- en rustplaatsen van op grond van de Wet natuurbescherming beschermde soorten marterachtigen aanwezig. Het onderzoeksgebied fungeert bovendien niet als essentieel leefgebied voor beschermde soorten marterachtigen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor marterachtigen is niet aan de orde. Dit aspect staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

Compenserende en mitigerende maatregelen

Er is een compensatie- en mitigatieplan opgesteld waarin mitigerende maatregelen zijn opgenomen ter voorkoming van een overtreding van verbodsbepalingen en compenserende maatregelen ter beperking van de effecten van overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Daarnaast zullen er waar mogelijk bovenwettelijk maatregelen worden getroffen waarmee het functioneren van het plangebied en de directe omgeving kan worden versterkt voor beschermde of niet beschermde waardevolle soorten. Ook de mogelijke bovenwettelijke maatregelen zijn opgenomen in het mitigatie- en compensatieplan.

6.10 Groen en bomen

6.10.1 Algemeen

De gemeente Alkmaar heeft groen- en bomenbeleid opgesteld ter bescherming en beheer van het groen (zie paragraaf 4.4). In deze paragraaf is beschreven wat de effecten van het plan zijn en hoe met dit beleid rekening is gehouden.

6.10.2 Betekenis voor het plan

Zoals elders in dit bestemmingsplan is aangegeven dient er als gevolg van de vernieuwbouw van het ziekenhuis (4.300 m²) en ten behoeve van de ambulanceontsluiting (800 m²) een deel van de Westerhout in gebruik te worden genomen. Vanuit het oogpunt dat de herontwikkeling van het ziekenhuis juist ook bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van de Alkmaarderhout, is een aantal locaties aangewezen waar groen wordt gecompenseerd. De groencompensatie heeft als doel het ziekenhuisterrein beter in te bedden in het bestaande groen, de Westerhout aansluitend te verlengen richting Akerslaan en de route vanuit de binnenstad naar de Wilhelminalaan een groene begeleiding te geven. De groencompensatie bestaat uit een totaal oppervlak van 5.100 m² (4.300 m² + 800 m²) op de volgende plekken:

1. een oppervlak van 1.500 m² parkbos aan de zijde van de Akerslaan;
2. een oppervlak van 3.000 m² groen op de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan als onderdeel van de groene verkeersentree van het terrein;
3. 600 m² groen elders op het terrein.

Uitgangspunt is dat alle compensatie tot stand komt binnen vijf tot tien jaar na vaststelling van het bestemmingsplan. In de regels van dit bestemmingsplan is geborgd dat de compensatie plaatsvindt binnen de planperiode van het bestemmingsplan (10 jaar na vaststelling). Ten behoeve van dit bestemmingsplan zijn kaders geformuleerd voor het zorgvuldig omgaan met het groen en compensatie daarvan.¹²

6.10.2.1 Bomen

¹² Kaders groencompensatie, Herontwikkeling Noordwest Ziekenhuisgroep, locatie Alkmaar, Sweco, 2 november 2017

De bomen in het plangebied zijn geïnventariseerd. In de bomeneffectanalyse¹³ is het overzicht op kaart en in een tabel opgenomen. Hieruit blijkt dat in zone A 92 bomen aanwezig zijn met een diameter vanaf 15 cm, waarvan 32 een monumentale waarde hebben. In zone B staan 9 bomen met een diameter vanaf 15 cm, waarvan 3 met monumentale waarde. De omgang met de bomen kan in drie stappen plaatsvinden:

Stap 1: Handhaven bomen

Het handhaven van monumentale en waardevolle bomen heeft de grootste prioriteit. Bij het ontwerp van de bebouwing en infrastructuur is het uitgangspunt om monumentale en waardevolle bomen en boomstructuren zo min mogelijk aan te tasten.

Stap 2: Verplanten bomen

Wanneer het onoverkomelijk is dat een bestaande monumentale of waardevolle solitaire boom niet op zijn huidige standplaats kan blijven staan, moet er worden gekeken of deze binnen het terrein kan worden verplaatst. De boomsoort en de condities van de boom uit de bomeneffectanalyse zijn hiervoor van belang. Deze regeling zal alleen van toepassing zijn bij voldoende voorbereidingstijd. Afhankelijk van de soort en grootte bedraagt de verplantvoorbereiding 2 tot 3 jaar.

Stap 3: Het kappen en compenseren van bomen

Wanneer een boom niet kan blijven staan en niet verplant kan worden, is kap onvermijdelijk. Iedere boom die wordt gekapt, moet worden gecompenseerd. Het uitgangspunt is dat iedere boom die wordt gekapt, gecompenseerd wordt door een boom van vergelijkbare soort.

Uitzondering hierop zijn de esdoorns. In het beheerplan 2007-2017 en de Beheerevaluatie 2015 wordt gestreefd naar het uitfasen (kappen) van deze exoten. De esdoorns worden door andere soorten gecompenseerd.

Op deze wijze kan het ziekenhuis naar een sterk nieuw groenbeeld toewerken binnen de nieuwe contouren van het gebouw. In het park zijn bomen in verschillende levensstadia aanwezig. Deze gevarieerde levensopbouw zorgt voor een aantrekkelijk beeld. Bij het inrichten van nieuw groen is deze diversiteit het uitgangspunt. Het advies is om verschillende plantgrootte te gebruiken en verschillende plantafstanden te hanteren. Er ontstaat dan direct diversiteit in hoogte, kleur en structuur. Vanwege de belevingswaarde worden grotere maten aan de randen en langs zichtlocaties geplaatst en de kleinere maten meer naar achter.

Voor het kappen van bomen geldt de herplantplicht uit de Boomverordening Alkmaar 2017. Voor de 5.100 m² die het ziekenhuis maximaal in gebruik kan nemen voor nieuwbouw en de ambulanceroute, gelden aanvullende voorwaarden:

- De oppervlakte van de herbeplanting dient ten minste even groot te zijn als de gevelde oppervlakte;
- De aan te brengen herbeplanting moet in een redelijke verhouding staan van het gevelde of tenietgedane;
- De nieuwe houtopstand kan, gelet op lokale ecologische omstandigheden, uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand;
- Er worden bij compensatie geen sierheesters, tuinsoorten, invasie exotische soorten en andere soorten geplant die een gevaar vormen voor de natuurlijke biodiversiteit ter plaatse;
- Natuurlijke verjonging van de houtopstand bij voorkeur uitvoeren met inheemse soorten waar mogelijk is.

6.10.2.2 Onderbeplanting

Binnen de bosvakken van Westerhout is naast de bomen ook een onderbeplanting aanwezig, die bestaat uit struiken en stinzenplanten. De boomverordening van de gemeente doet hier geen uitspraken over. Voor de maximaal 5.100 m² uit de parkzone, zijn afspraken gemaakt dat het aantal

¹³ Bomeneffectanalyse Alkmaarderhout, Groenadvies Amsterdam bv, 1 november 2017

m2 groen dat voor het ziekenhuis wordt gebruikt 1:1 wordt gecompenseerd met duurzaam onverhard parkachtig groen.

Struiken

In de huidige bosvakken staan de boomvormers vaak dicht op elkaar. Wanneer nieuw groen gerealiseerd wordt, zullen nieuwe bomen op ruimere afstand worden gezet om tot een eindbeeld te komen met een hogere kwaliteit. Dit houdt wel in dat in de eerste jaren, wanneer de bomen nog niet volgroeit zijn en er nog geen gesloten bladerdek is, het beeld meer open zal zijn. Om toch te zorgen voor een groen beeld en te voldoen aan de voorgenomen oppervlakte te compenseren groen worden meer inheemse heesters aangebracht (voorgekweekte struiken i.p.v. bosplantsoen). Rekening houdend met de stinzenvegetatie kan gedacht worden aan een plantafstand van 2x2m. In een later stadium, wanneer de struiken aan het einde van hun levensduur zijn, sluiten de kronen van de boomvormers tot een gesloten bladerdek en kunnen de stinzen de onderbegroeiing weer overnemen.

Stinzenplanten

De Alkmaarderhout is al sinds de 18^e eeuw bekend om de aanwezigheid van stinzenplanten. Ook vandaag de dag is er veel onderbegroeiing van stinzen aanwezig. Dit beeld zal ook in het nieuwe groen worden voortgezet. Hiervoor wordt een deel van de vakken ingepland met stinzen, mogelijk kan een deel verplaatst worden vanuit de bosvakken die verdwijnen ten behoeve van de nieuwbouw. Niet het hele vak zal in een keer volgepland worden met stinzen. Veel soorten hebben woekerende eigenschappen, waardoor de vakken zich vanzelf vullen en de stinzen de eerste jaren afgewisseld worden met struiken.

6.10.2.3 Compensatie

Het uitgangspunt is dat de compensatie van de te verwijderen, kapvergunningplichtige bomen volledig binnen het plangebied wordt gerealiseerd. Bomen met een stamdiameter vanaf 20 cm zijn kapvergunningplichtig. In de compensatie wordt uitgegaan van compensatie van bomen die in de uitgevoerde bomeninventarisatie een stamdiameter hebben vanaf 15 cm. Er kan namelijk van worden uitgegaan dat deze binnen 5 tot 10 jaar ook vergunningplichtig zullen zijn.

Vanwege de uitgangspunten dat iedere boom gecompenseerd wordt en nieuwe bomen een ruimere plantafstand krijgen dan de bestaande, komt een deel van de te compenseren bomen mogelijk buiten het te compenseren areaal te staan, maar wel op het ziekenhuisterrein. Door een landschapsarchitect kan bekeken worden hoe de invulling van het te compenseren groen exact wordt vormgegeven, zodat de uitstraling en beleving aansluit bij de omgeving van dat deel van het terrein waar de compensatie plaatsvindt.

Op het moment dat duidelijk is welke gronden nodig zijn voor de ontwikkeling van het ziekenhuis kan een compensatieplan worden opgesteld. Het compensatieplan heeft de volgende doelen:

- duidelijkheid omtrent de omgang met groen en bomen voor ontwikkelende partijen;
- overzicht van de bomen waarvoor een omgevingsvergunning (kapvergunning) nodig is;
- overzicht van het areaal dat gecompenseerd dient te worden;
- de wijze waarop compensatie van de bomen plaatsvindt;
- de wijze waarop onderbeplanting wordt gecompenseerd;
- inzicht in de financiële gevolgen.

Het compensatieplan vormt de onderbouwing van de aan te vragen omgevingsvergunning voor het kappen van bomen en de bijbehorende compensatieplicht.

6.11 Cultuurhistorische waarden

6.11.1 Algemeen

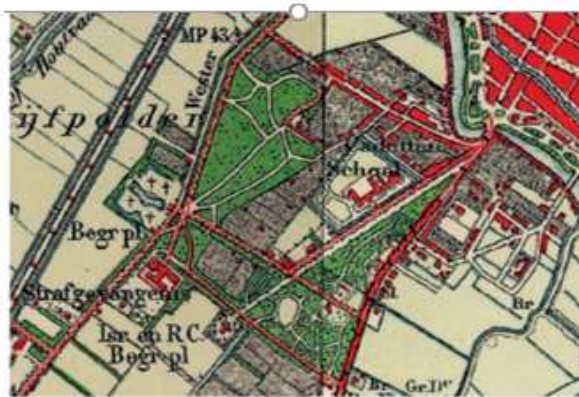
Het park Alkmaarderhout en het ziekenhuis maakt deel uit van het rijksbeschermd stadsgezicht 'Alkmaar; Westerhoutkwartier' (aangewezen in 2011). Ook zijn twee rijksmonumenten in het plangebied gelegen. In paragraaf 3.5.7 is ingegaan op de effecten van de planontwikkeling op het rijksbeschermd stadsgezicht en in paragraaf 3.5.8 is ingegaan op de gevolgen op de monumenten.

De Alkmaarderhout

De Alkmaarderhout stamt oorspronkelijk uit 1609 en is het oudste stadspark van Nederland. De vroegste geschiedenis wordt beschreven het uitgevoerde archeologisch onderzoek. Het park heeft in de loop der tijd meerdere verschijningsvormen gehad, waarbij de dan heersende mode van de landschapsarchitectuur bepalend was. De hoofdopzet voor het park wordt gevormd door de padenstructuur, die al in het landschap aanwezig was voor 1570. Deze landweggetjes zijn in de zeventiende eeuw opgewaardeerd tot 'houten', brede lanen met meerdere rijen bomen, ten behoeve voor wandelingen voor de stadsbewoners. De basis voor de huidige inrichting stamt uit de 19^e eeuw en bestaat uit de Engelse landschapsstijl. De ruimtelijke opzet en de slingerende structuur van paden, watergangen, bosvakken en open plekken is in de loop der tijd meerdere malen aangepast om nieuwe ontwikkelingen een plaats te geven. De hoofdopzet is sindsdien echter wel herkenbaar bewaard gebleven. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen voor de verschillende veranderingen die de het park in de loop der tijd heeft doorgemaakt. Hierop is ook duidelijk te zien hoe de padenstructuur zich mee heeft ontwikkeld met nieuwe ontwikkelingen en de tuinmode.

1871

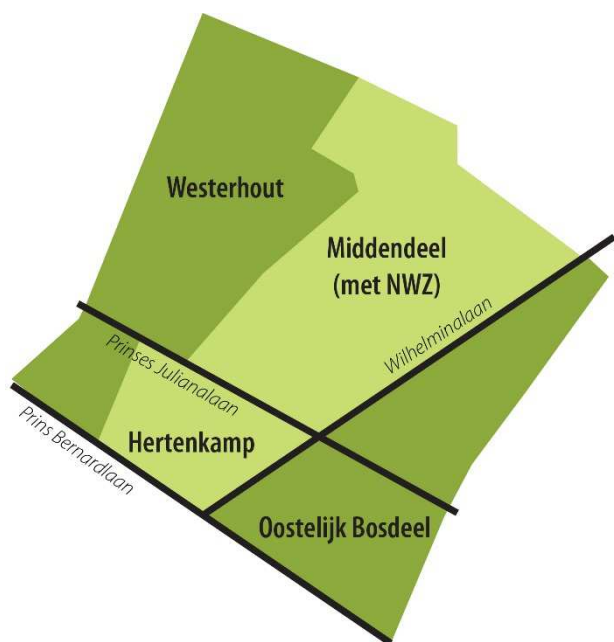
1950

2015

afbeelding 13: Ruimtelijke opzet gedurende de tijd (voor een uitgebreider overzicht).

Binnen de Alkmaarderhout is van oudsher een driedeling te herkennen: een gesloten bosachtig deel aan de westzijde (Westerhout), een open middendeel (later ontwikkeld met bebouwing als de Cadettenschool, Huize Westerlicht en later het ziekenhuis) en weer een gesloten bosdeel in het oosten. De Prinses Julianalaan en de Wilhelminalaan zijn de belangrijkste assen in de directe omgeving van het ziekenhuis.(afbeelding 6)

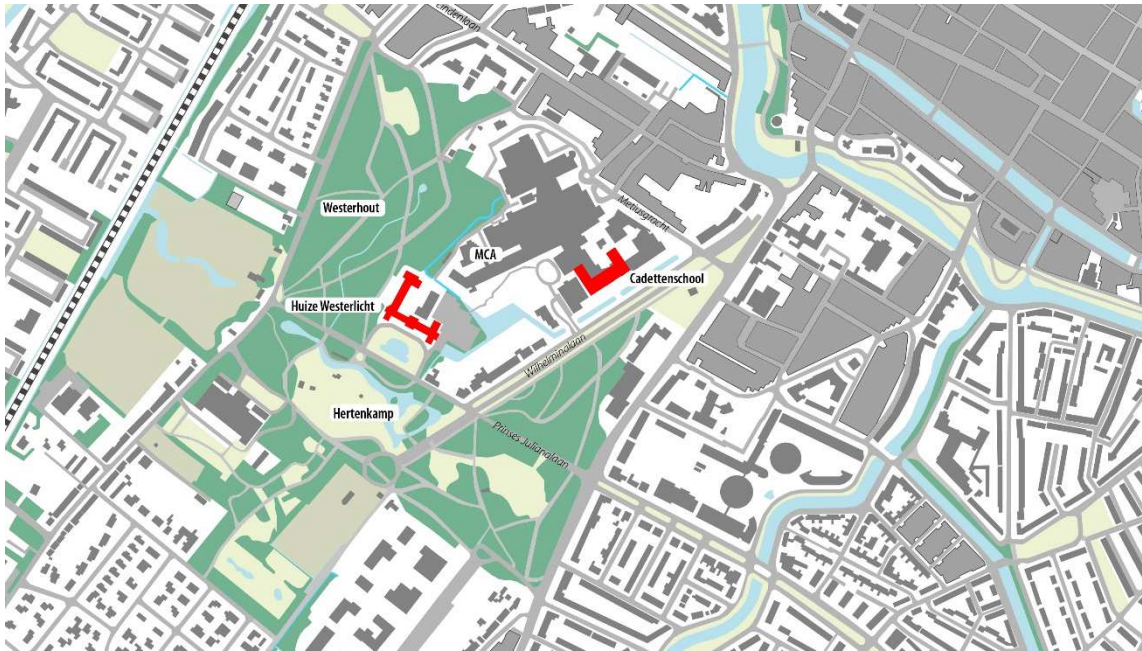

afbeelding 14: Schematische weergave van de ruimtelijke opzet van de Alkmaarderhout rondom het plangebied

Binnen de bosdelen is de Engelse landschapsstijl zichtbaar in de glooiende vormen van de paden, de watergangen, de bosvakken en de speelse zichtlijnen hier doorheen. In het middendeel is de hertenkamp nog een open ruimte, tevens ingericht in deze stijl door bekende landschapsarchitect L.A. Springer. De inrichting van de bosdelen is in de loop der tijd ook meerdere malen aangepast, de recente inrichting stamt uit circa 1960.

De nieuwe ontwikkeling van het ziekenhuis vindt plaats in het middendeel van de Alkmaarderhout. De vroegere openheid is hier verder in de loop der tijd verdwenen door de toename van bebouwing. Het contrast van dit deel met de bosvakken is wel nog steeds duidelijk herkenbaar. Oorspronkelijk lagen hier weiden, boomkwekerijen en particuliere (volks)tuinen. De komst van de Cadettenschool in 1893 betekent het begin van bebouwing binnen dit deel. De oriëntatie en aansluiting is gericht op de Wilhelminalaan. In de loop van de tijd heeft zich vanuit de particuliere tuinen en kwekerijen ook een dichte rij woonhuizen langs de Wilhelminalaan ontwikkeld. Huize Westerlicht ligt vrijwel als enige bouwwerk aan de Prinses Julianalaan. Door de ruime tuin en teruggelegen positie ten opzichte van de Prinses Julianalaan maakt het ruimtelijk onderdeel uit van het park.

De oorsprong van de ontwikkeling van het ziekenhuiscomplex in de Alkmaarderhout ligt in het feit dat de opleiding voor cadetten in Alkmaar door het ministerie 1924 werd beëindigd en het gebouw door de gemeente tot stadsziekenhuis werd bestemd. Het werd in 1927 als ziekenhuis in gebruik genomen. Het complex is vanaf de jaren '60 in fasen aangelegd. Dit heeft geleid tot een diversiteit van bouwtypologieën, veelal nu met een gedateerd karakter en weinig samenhang met bebouwing in de omgeving. De beeldkwaliteit van het huidige complex is daarom laag.

afbeelding 15: Huidige situatie plangebied

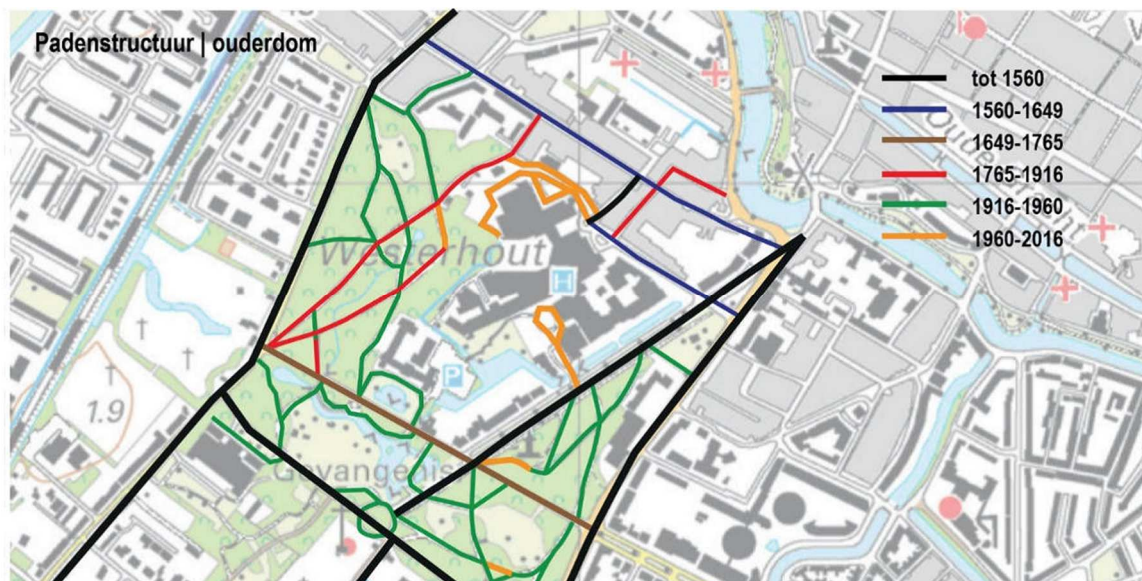
Het huidige ziekenhuiscomplex ligt achter de zone van gebouwen aan de Wilhelminalaan, midden in het park. Het complex mist een duidelijk oriëntatie. Hoewel een aantal gebouwen rondom de Cadettenschool nog op de Wilhelminalaan georiënteerd zijn, is de hier aanwezige hoofdentree niet erg duidelijk. Ook ontbreekt een duidelijke oriëntatie langs de Metiusgracht, veel gebouwen hier zijn naar binnen gericht en worden deels afgeschermd door een dichte groensingel.

De Wilhelminalaan en de hier aan liggende bebouwing vormen een heldere en sterke oostelijke grens voor het ziekenhuisterrein. Aan de westzijde ligt er een watergang tussen de bossen van Westerhout en het ziekenhuis. Bij eerdere uitbreidingen van het ziekenhuis is een deel van de padenstructuur van het park hier aangepast, waarbij een directe verbinding tussen de Westerhout en de Metiusgracht is verdwenen. De gebouwen van Noordwest zijn hier niet op de bosrand gericht. Vanaf de paden is er nauwelijks beleving van de aanwezigheid van het ziekenhuis. Aan de noordzijde grenst het ziekenhuis aan de Metiusgracht. Hier is de ruimtelijke kwaliteit niet hoog, mede door de oriëntatie en architectuur van de gebouwen en het contrast met de bebouwing aan de overzijde van de straat.

6.11.2 *Beschermde stadsgezicht*

Het gebied Westerhoutkwartier is vanwege zijn historisch-ruimtelijk karakter aangewezen als Rijksbeschermd stadsgezicht (besluit aanwijzing van 3 maart 2011). De overweging hierbij is geweest dat het Westerhoutkwartier van algemeen belang is vanwege zijn historisch-ruimtelijk karakter en dat het historisch-ruimtelijk karakter van dit gebied nog voldoende gaaf en herkenbaar is. Uitgangspunt is dat met de voorgenomen nieuwbouw op een zorgvuldige wijze wordt omgegaan met de cultuurhistorische waarden.

De huidige padenstructuur stamt uit circa 1960, maar is een voortzetting van de padenstructuur die terug gaat tot zeker 1880. Bij eerdere uitbreidingen van het ziekenhuis is een deel van de padenstructuur al aangepast, waarbij een directe verbinding tussen de Westerhout en de Metiusgracht is verdwenen. Opnieuw een aanpassing in deze padenstructuur hoeft dus geen aantasting van de cultuurhistorische betekenis te vormen, mits deze aanpassing zorgvuldig wordt uitgevoerd in aansluiting op het gedachtegoed van de Engelse landschapstijl.

afbeelding 16: Padenstructuur

Een deel van de waardevolle structuur van het deel Westerhout wordt aangetast, maar dit kan worden gecompenseerd. Een kans hierbij is om de padenstructuur weer te herstellen tussen Westerhout en de Metiusgracht. De ambitie is een compact ziekenhuis dat zich voegt in het park. Hierdoor komt op het terrein ruimte vrij voor een nieuwe groene inrichting. Deze inrichting kan de compensatie van het aangetaste deel binnen Westerhout vervullen. Aanbevelingen zijn om bij de inrichting van het terrein aan te sluiten bij de kenmerken van het (open) middeldeel van het park, oriëntatie van de gebouwen en een heldere inrichting van de overgangen naar de andere planonderdelen van de Alkmaarderhout.

6.11.3 Monumenten

Huize Westerlicht

Het bejaardenhuis Huize Westerlicht (1930) is een rijksmonument. De volgende samenvatting volgt uit het *Bouw- en cultuurhistorisch onderzoek en waardenstelling Westerlicht* (5 juni 2016).

Bejaardenhuis "Huize Westerlicht" is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als merendeels gaaf bewaard voorbeeld van bejaardenhuisvesting uit het Interbellum, opgetrokken in de stijl van de late Amsterdamse School. Het gebouw heeft hoge situationele waarde vanwege de markante ligging in de Alkmaarderhout. Onder deze beschermde status valt het gebouw zelf, het interieur en de bijbehorende tuinaanleg. Tot de oorspronkelijke tuinaanleg behoort de grote vijver in het midden van het voorterrein. Het heeft vanaf de weg gezien de vorm van een halve cirkel met ter weerszijden, vlak boven de rechte basis, een kleine half-ronde uitstulping.

Wat betreft het interieur is de hoofdstructuur (lange gangen met ter weerszijden kamers) nog herkenbaar. Daarnaast is in een deel van de gangen en de aangrenzende dienstruimten nog de oorspronkelijke granitvloeren aanwezig. Aan het einde van de gang in de linker vleugel bevindt zich een sobere rechthoekige kerkzaal. Deze ruimte wordt verlicht door gebrandschilderde ramen van bruin en geel glas, elk voorzien van een symbolische voorstelling.

Het rapport geeft het overzicht van de bouwhistorische en cultuurhistorische waarden (exterieur, interieur, omgeving) van Huize Westerlicht als houvast en input voor renovatie en herbestemming. Op het niveau van de ruimtelijke context zijn de volgende cultuurhistorische waarden aangegeven in het rapport:

- "Huize Westerlicht" met bijbehorende tuinaanleg is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als merendeels gaaf bewaard voorbeeld van bejaardenhuisvesting uit het Interbellum, opgetrokken in de stijl van de late Amsterdamse School.

- Het gebouw heeft hoge situationele waarde vanwege de markante ligging in de Alkmaarderhout.
- Met betrekking tot de tuin voor het gebouw kan worden gesteld dat de vijver, laanstructuren, lantaarns, terrasmuren en trapjes voor het gebouw behouden en hersteld moeten worden.¹⁴

Van hoge monumentenwaarde zijn onder meer:

- hoofdvorm, hoofdopzet inclusief kelders, gevelindeling en kapvorm met toren van de hoofd-vleugel en rechtervleugel;
- tot de oorspronkelijke opzet behorende delen van de gevels met hun materialisering en detail-lering;
- de voortuin met terras en terrasmuren, de vorm van de omarmende oprijlaan met lantaarnpa-len en vijver;
- de originele indeling van centrale hal met middengangen op alle verdiepingen in de hoofd-vleugel, inclusief kelder.

Van positieve monumentenwaarde is de westelijke vleugel. Dit betekent dat de vleugel bescher-menswaardige onderdelen bezit die voor de instandhouding van de ontwikkelingsgeschiedenis van het monument waarde bezitten. Behoud is gewenst, maar de waarde is niet dusdanig hoog, dat aanpassing of verandering onmogelijk is. Voorwaarde is dat het onderdeel als dusdanig her-kenbaar blijft.

Aandachtspunt vormt het aanzien van dit rijksmonument. Hier liggen kansen met de nieuwe ter-reininrichting een passende relatie tussen het monument en het ziekenhuiscomplex te realiseren en een kwaliteitsimpuls van de omgeving achter Huize Westerlicht te geven. De nieuwbouw tast de monumentale status niet aan, maar kan met een zorgvuldige herinrichting van het gehele ter-rein de beleving ervan wel ten goede komen. Ook zal het monument na een lange periode van leegstand weer in gebruik worden genomen.

Cadettenschool

Ook de Cadettenschool (1892) langs de Wilhelminalaan is een rijksmonument. De volgende be-schrijving volgt uit de *Bouwhistorische verkenning met waardenstelling Voormalige Cadetten-school Wilhelminalaan 12 (Alkmaar, 6 oktober 2016)*.

Het is speciaal gebouwd voor militaire scholing en in gebruik geweest voor dit doel tot 1924. Daarna is het omgevormd tot stadsziekenhuis. Het is nu onderdeel van het bestaande complex van Noordwest, maar zal na de sloop van de overige gebouwen blijven staan en een nieuwe be-stemming krijgen binnen dit deel van het park. De voormalige school heeft geen terreininrichting die deel uitmaakt van diens cultuurhistorische waarde.

De bouwhistorische verkenning en de waardenstelling dienen als input voor en ter toetsing van de planvorming. Het rapport beschrijft de huidige verschijningsvorm en gaat in op de gefaseerde bouwgeschiedenis. Op het niveau van algemene waarde en de ruimtelijke context is het vol-gende aangegeven:

“Nadat de militairen vertrokken bleek het gebouw met enkele aanpassingen uitermate geschikt te zijn voor de omvorming tot een ziekenhuis, dat vanaf 1927 de kiem vormde van het huidige grootschalige medische centrum, dat uiteraard in de geschiedenis van veel Alkmaarse mensen een rol heeft gespeeld, ofwel als werkplek, of als de instelling waar hun kinderen zijn geboren, mensen zijn genezen van ziekten of zijn begeleid in hun proces van sterven. Hiermee vertegen-woordigt het gebouw als geheel een hoge cultuurhistorische waarde, maar met name het onder-zochte gebouw staat hiervoor, als meest zichtbaar onderdeel, symbool.”

Van hoge monumentenwaarde zijn onder meer:

- hoofdvorm, hoofdopzet, gevelindeling en dak - en kapvorm van alle onderdelen van het cen-trale deel en de daarop aansluitende linker en rechtervleugel;

¹⁴ Daarnaast worden de moerascipressen in het beheerplan als monumentale bomen bestempeld.

- tot de oorspronkelijke opzet behorende delen van de gevels met hun materialisering en detail-lering;
- tot de oorspronkelijke opzet behorende dakbedekking van gesmoorde kruispannen, leien bij de middenbouw en zinken roeven risalerende bouwdelen;
- de regenpijpen met bijbehorende bevestigingsplaatjes aan de voorgevelzijde;
- de originele indeling van centrale gang (structuur) bij alle onderdelen van het centrale deel op de begane grond en eerste verdieping.

Niet meegewogen, maar wel specifiek genoemd als architectuur-en bouwhistorische hoge waarde is de 'behoorlijk gaaf bewaard gebleven hoofdpoot met bakstenen hekposten met lan-taarns en de ijzeren hekwerken'. De uitbreiding aan de achtergevel van 1927 wordt als positieve monumentenwaarde benoemd.

De Cadettenschool wordt op termijn weer vrijgezet. Hierdoor wordt ook bij dit monument, in sa-menhang met een passende terreininrichting, de beleving van de monumentale waarde versterkt.

6.11.4 *Conclusie*

De Alkmaarderhout is een van de oudste parken van Nederland. Het ziekenhuis in deze omge-ving om te vormen en het park tevens meerwaarde te geven als 'healing environment' vergt am-bitie en zorgvuldigheid. In dit bestemmingsplan is een dubbelbestemming Waarde – Cultuurhisto-rie opgenomen waarin is vastgelegd dat voor zowel het bouwen als voor het uitvoeren van aan-legwerkzaamheden een omgevingsvergunning nodig is waarbij zal moeten worden aangetoond dat in voldoende mate rekening wordt gehouden met de aanwezige cultuurhistorische waarden. Om een duidelijk kader te kunnen stellen voor de ontwikkeling zal een stedenbouwkundige visie en een beeldkwaliteitsplan worden opgesteld. Tot slot zal bij aanpassing van de omgeving, ge-vels en inpandige verbouwingen van de Cadettenschool en Huize Westerlicht uitgegaan moeten worden van de waardenstellingen die voor de monumenten zijn opgesteld en in overleg getreden moeten worden met Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

6.12 **Archeologie**

6.12.1 *Inleiding*

Nieuwe ontwikkelingen kunnen archeologische waarden aantasten. In het kader van het bestem-mingsplan dienen dan ook de aanwezige of te verwachten waarden te worden beschouwd. In de Erfgoedwet is de bescherming van het archeologisch erfgoed geregeld, dit conform het Verdrag van Malta. Deze wet verplicht om bij de bestemming van de in het bestemmingsplan begrepen gronden, rekening te houden met de in de bodem aanwezige, dan wel te verwachten archeolo-gische waarden.

6.12.2 *Betekenis voor het plan*

Er is een archeologisch bureauonderzoek¹⁵ uitgevoerd. Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat het plangebied is gelegen op een strandwal, die vanaf het Neolithicum bewoonbaar was. Er kunnen archeologische resten verwacht worden die dateren vanaf het Neolithicum. De verwach-ting is echter dat ondieper gelegen resten grotendeels verstoord zullen zijn door uitgebreide aan-leg van park en (moes)tuinen vanaf de 17e eeuw.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt voor de onbebouwde en ongeroerde delen van het plangebied vervolgonderzoek aanbevolen in de vorm van een proefsleuvenonder-zoek in de gebieden waar de grond geroerd zal gaan worden. Op basis hiervan kunnen dan de definitieve archeologische verplichtingen bepaald worden.

Nadat de locatie en diepte van de geplande ingrepen met betrekking tot de nieuwbouw vastge-steld zijn (nu nog niet bekend), kan vervolgens in combinatie met de resultaten uit het verken-nende proefsleuvenonderzoek een gespecificeerd advies voor eventueel vervolgonderzoek wor-den gegeven.

¹⁵ Archeologisch onderzoek NWZ Alkmaar, Sweco, 7 oktober 2016

6.13 Verkeer en parkeren

6.13.1 Verkeer

Het ziekenhuis betreft een bestaande functie met een bestaande verkeersaantrekkende werking. In het verkeersonderzoek¹⁶ is een beoordeling uitgevoerd van de huidige situatie (2017), tijdelijke situatie (2027) en eindsituatie (2035) op het gebied van doorstroming en verkeersveiligheid.

Tijdelijke situatie

Gedurende de tijdelijke situatie treden er wijzigingen in het plangebied op dat invloed heeft op de verkeersstromen op en rondom het ziekenhuis. In de tijdelijke situatie vervalt parkeerterrein P8 en P5. P8 heeft 180 parkeerplaatsen en P5 heeft 40 parkeerplaatsen. In totaal neemt het aantal parkeerplekken toe van 613 naar 861 parkeerplaatsen. De locatie van de in- en uitgang van het parkeerterrein komt ter hoogte van de Wilhelminalaan of Metiusgracht.

In de tijdelijke situatie zullen de motorvoertuigintensiteiten niet voor doorstromingsproblemen zorgen. Alle motorvoertuigintensiteiten voldoen aan de gestelde maximum motorvoertuigintensiteiten per wegvakcategorie. Als gevolg van hogere motorvoertuigintensiteiten is aparte fietsinfrastructuur gewenst bij de Metiusgracht (50 km/h). Daarnaast wordt aanbevolen om de fietsstroken bij de Wilhelminalaan vanuit het zuidelijk deel door te trekken naar het noordelijk deel. De gehele Wilhelminalaan (hoofd fietsroute) wordt daarmee voorzien van fietsstroken. De oversteek bij het kruispunt Wilhelminalaan – Prinses Julianalaan is daarbij een aandachtspunt. De hoofdfietsroute vanuit de Wilhelminalaan kruist ter hoogte van het kruispunt de Prinses Julianalaan. Bij dit ruim opgezette kruispunt is de plek onduidelijk voor de fietser (en voetganger). Oversteekvoorzieningen met een middeneiland zorgen voor veilige oversteek, eventueel in twee fases.

De voorgestelde profielschets van de Julianalaan heeft een krappe middenrijloper maar zorgt voor herkenbaarheid van de weg en geeft tevens een duidelijke plek weer voor de fietser. De verwachting is dat dit voorgestelde wegprofiel qua fiets- en motorvoertuigstromen past in de tijdelijke situatie.

Eindsituatie

De eindsituatie is de ingang voor autoverkeer voorzien op de hoek van de Metiusgracht en de Wilhelminalaan ter hoogte van de te slopen zusterflat. Het aantal verkeersbewegingen over de Wilhelminalaan richting de huidige toegang wordt hierdoor drastisch beperkt. Doorgaand autoverkeer via de Wilhelminalaan is niet gewenst; de huidige afsluiting blijft daarom bestaan. De woningen aan de Wilhelminalaan blijven net als in de huidige situatie bereikbaar via de Prinses Julianalaan. Het wegprofiel zal hierop worden afgestemd waarbij het accent komt te liggen op langzaam verkeer. Het is gewenst dat het ziekenhuis ook met het openbaar vervoer bereikbaar blijft. De bus maakt nu gebruik van de Wilhelminalaan. Dat zal in de nieuwe situatie zo blijven.

In de eindsituatie vervallen na parkeerterrein P5 en P8 ook de parkeerterreinen P3, P4, P6 en P7. Hiermee vervalt de parkeerroute naar de 172 parkeerplaatsen aan de Metiusgracht. Alle 861 parkeerplaatsen worden in de eindsituatie bereikt via een in- en uitgang aan de Wilhelminalaan, of een in- of uitgang aan de Wilhelminalaan en een in- of uitgang aan de Metiusgracht. Het kruispunt Wilhelminalaan/Metiusgracht in combinatie met de nieuwe in- en uitgang zal op zorgvuldige manier ingericht moeten worden, waarbij de fietsstromen een duidelijke plaats krijgen.

Los van bovenstaande worden maatregelen aanbevolen om het autogebruik zoveel mogelijk te ontmoedigen en alternatieve vervoermiddelen te stimuleren, door middel van:

- Voldoende capaciteit fietsenstalling(en).
- Overdekte fietsenstalling(en) met voorzieningen als oplaadpunten voor elektrische fiets en reparatiehoek.
- Fietsenstalling(en) zo dicht mogelijk bij toegang(en) ziekenhuis.
- Korte en sociaal veilige looproutes van/naar bushaltes

Ontsluiting ambulances en huisartsenpost

¹⁶ Verkeerskundige onderbouwing ontwikkelingen Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar – beoordeling op doorstroming, verkeersveiligheid, lucht en geluid, Antea Group, 10 november 2017

De ontsluiting van de ambulances en bezoekers van de huisartsenpost vormt in de toekomstige situatie een zo eenvoudig en kort mogelijke route zonder (mogelijke) belemmeringen. De route van de openbare weg naar de spoedeisende hulp is het kortste aan de Prinses Julianalaan en wel ter hoogte van de westzijde van Huize Westerlicht. Als uitgangspunt geldt dat ambulances via de Prinses Julianalaan naar het ziekenhuis rijden. Een rechte route vlak langs het Westerlicht ontsluit het ambulanceverkeer rechtstreeks op eigen terrein van Noordwest.

De aanpassing van het profiel van de Julianalaan geldt als noodzakelijk uitgangspunt voor het goed functioneren van de spoedeisende hulp. Het landelijk kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur (CROW) ontwikkelt praktische toepasbare kennis voor beleidsvoorbereiding en ontwerp in de vorm van richtlijnen en aanbevelingen. Het CROW baseert wegindelingsprincipes op de functie van de weg, de intensiteit van het auto- en fietsverkeer en de beschikbare ruimte. Voor de Prinses Julianalaan beveelt het CROW minimaal een wegprofiel aan met fietsvoorzieningen in de vorm van fietsstroken. Het autoverkeer kan gezien de vrij lage intensiteit gebruik maken van één rijbaan. De wegbreedte voor dit profiel varieert van 6 tot 7,25 meter.

De ambulance zal naar verwachting gemiddeld 32 keer per dag gebruik maken van de Prinses Julianalaan. De ambulance rijdt in de meeste gevallen vanaf de Kennemerstraatweg richting het ziekenhuis. Vanuit dit uitgangspunt is het gewenst om op het gedeelte tussen de Kennemerstraatweg en de entree naar het ziekuisterrein een wegprofiel aan te leggen van 7,25 meter (hoofdontsluiting ambulance). Dit profiel is binnen de huidige bomenstructuur in te passen. Wel zal de parkeerstrook aan de zijde van het park nodig zijn om dit profiel aan te kunnen leggen. Deze parkeergelegenheid kan echter op korte afstand worden gecompenseerd. Op het resterende gedeelte tot aan de Westeweg volstaat een profiel van 6 meter (basisontsluiting ambulance). Dit profiel is binnen de huidige wegbreedte in te passen. De bestaande voetpadenstructuur wijzigt niet.

6.13.2 *Parkeren*

In de huidige situatie is het parkeren voor het ziekenhuis in Alkmaar verspreid over de ziekuisterreinen aan de Wilhelminalaan, Metiusgracht en Juliana van Stolberglaan (Labotheek). Daarnaast is in de omgeving van het ziekenhuis openbaar parkeren beschikbaar in de vorm van straatparkeren en de singelgarage. Het ziekenhuis heeft hiervoor in de huidige situatie 140 vergunningen.

Het aantal parkeerplaatsen dat op dit moment wordt gebruikt door Noordwest is vastgesteld op 1.000 parkeerplaatsen. Door de aanwezige parkeerdruk op de directe omgeving is het uitgangspunt extra parkeerplaatsen te faciliteren. De parkeerbehoefte tijdens de vernieuwbouw van het ziekenhuis is gesteld op het afgeronde aantal van 1.250 parkeerplaatsen. Dit komt overeen met de gemeentelijke norm welke is gebaseerd op de normen van de CROW (landelijk kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur). Dit aantal is gebaseerd op de aanwezigheid van 2.738 formatieplaatsen en bezoekers en patiënten behorende bij 556 bedden.

Tijdelijke situatie

Door enerzijds de ambitie om 1.250 parkeerplaatsen te faciliteren en anderzijds door het vervallen van bestaande parkeerplaatsen tijdens de vernieuwbouw, is onderzocht hoe de parkeersituatie kan worden opgelost in de tijdelijke situatie. In eerste instantie is een 'quickscan parkeren' uitgevoerd. Uit de quickscan (2016) kwamen verschillende locaties naar voren die geschikt zouden zijn voor de realisatie van (een deel van) de parkeerbehoefte in openbaar gebied. Deze zijn gelet op de ligging (veelal in groen) door zowel de gemeente Alkmaar als Noordwest echter als minder gewenst bestempeld. Om de openbare (groen)locaties zoveel mogelijk onaangetast te laten, is in overleg met Noordwest vervolgonderzoek uitgevoerd. Zorgvuldig is gezocht naar oplossingen voor de specifieke behoefte van zowel de bezoekers als de verschillende behoeften van het ziekenhuispersoneel. Bij laatstgenoemde is eveneens onderzocht welk personeel al dan niet 'op afstand' zou kunnen parkeren. De oplossingen worden gevonden in intensiveringsmaatregelen op het ziekuisterrein, efficiënt gebruik van bestaande vergunning, het benutten van beschikbare parkeerplaatsen in de omgeving en in parkeren op afstand, waaronder in een transferium. In het

volgende schema is weergegeven hoe wordt voorzien in de parkeerbehoefte. Er zijn twee scenario's in beeld gebracht: in het geval van een ondergrondse parkeergarage in fase 1 (Variant 1) en zonder ondergrondse parkeergarage (Variant 2).

Variant 1

Het scenario met de ondergrondse parkeergarage kan direct worden gebouwd waardoor er een tijdelijke parkeeroplossing van ± 3 jaar nodig is. Bij deze variant is er een parkeeroplossing nodig van 354 parkeerplaatsen waarvan er 259 op locaties dichtbij en 95 op afstandlocaties gerealiseerd moeten worden. De *schuingedrukte* locaties en aantallen betreffen de tijdelijke oplossingen buiten het ziekenhuisterrein.

Variant 1: Parkeeroplossing voor de duur van ± 3 jaar

Gebruikers	Locatie	Aantal
<i>Bezoekers</i>	Terrein Noordwest	366
	Harddraverslaan, Bloemenklok en Metiusgracht (bestaand)	161
	Singelgarage	39
<i>Personeel</i>	Singelgarage	120
	Labotheek	249
	<i>Straatvergunningen of combinatievergunningen voor specifieke straat en Singelgarage</i> ¹	100
	<i>Transferium</i> ²	95
	<i>Willem Alexanderlaan, voormalig Sportlaan</i>	120
Totaal		1250

¹ Exacte aantallen/verdeling te bepalen op basis van parkeertellingen

² Locatie nader te bepalen

Variant 2

Het scenario met de bovengrondse gebouwde parkeervoorziening i.c.m. maaiveld-parkeren kan pas gebouwd worden in de laatste fase waardoor er een tijdelijke parkeeroplossing nodig is van ± 17 jaar. Bij deze variant is er een parkeeroplossing nodig van 236 parkeerplaatsen waarvan er 161 op locaties dichtbij en 75 op afstandlocaties gerealiseerd moeten worden. De *schuingedrukte* locaties en aantallen betreffen de tijdelijke oplossingen buiten het ziekenhuisterrein.

Variant 2: Parkeeroplossing voor de duur van ± 17 jaar

Gebruikers	Locatie	Aantal
<i>Bezoekers</i>	Terrein Noordwest	364
	Harddraverslaan, Bloemenklok en Metiusgracht (bestaand)	161
	Singelgarage	41
<i>Personeel</i>	Terrein Noordwest	120
	Singelgarage	120
	Labotheek	249
	<i>Transferium</i> ²	75
	<i>Willem Alexanderlaan, voormalig Sportlaan</i>	120
Totaal		1250

² Locatie nader te bepalen

Eindsituatie

Voor de eindsituatie wordt uitgegaan van het gelijke aantal van 1.250 parkeerplaatsen. De bovenstaande, tijdelijke locaties worden op termijn vervangen door de permanente parkeeroplossing. De locatie van de labotheek (249 pp) en de bestaande vergunningen in de openbare ruimte (combinatie van vergunningen op straatniveau en in de Singelgarage, 140 in totaal) blijven ook in de eindsituatie behouden. Er ontstaat dan een situatie waarbij op het ziekenhuisterrein 861 parkeerplaatsen aanwezig zijn. Op deze wijze worden 250 extra parkeerplaatsen gecreëerd, waarmee wordt voldaan aan de gemeentelijke parkeernorm.

Voor de eindsituatie zijn twee scenario's mogelijk: een situatie met een ondergrondse parkeergarage en een deel maaiveld, of een bovengrondse parkeervoorziening met een deel maaiveld. Om te voorkomen dat in het geval van bovengronds parkeren een te groot oppervlak wordt gebruikt voor parkeervoorzieningen is in de regels een maximum oppervlak ten behoeve van bovengronds parkeren opgenomen van 15.500 m². Dit oppervlak is op basis van een aantal uitgangspunten opgebouwd. In totaal zijn 861 parkeerplaatsen op het ziekenhuisterrein nodig. Hiervan mag 25% op maaiveld worden gerealiseerd, waarbij uitgegaan wordt van parkeerplaatsen van ieder 29 m² waar voldoende ruimte voor groen tussen de auto's mogelijk is. De overige 75% wordt minimaal in twee lagen gestapeld. Dit betreft compacte parkeerplaatsen van 24 m² per plek. Daar bovenop wordt rekening gehouden met 10% ruimte voor op- en afritten en plekken voor kort parkeren. In totaal is dan maximaal 15.500 m² nodig voor bovengrondse parkeervoorzieningen. Door dit maximum in de regels op te nemen wordt ca. 8.000 m² ruimte vrijgespeeld voor extra vergroening op het ziekenhuisterrein.

6.14 M.e.r. beoordeling

6.14.1 Algemeen

De bouw van een ziekenhuis valt onder de activiteit van categorie 11.2 in de bijlage D van het Besluit m.e.r.. De activiteit is m.e.r. (beoordelings)plichtig in die gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

1. een oppervlakte van 100 hectare of meer,
2. een aaneengesloten gebied en 2.000 of meer woningen omvat, of,
3. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer.

Voor de bouw van het ziekenhuis zijn geval 1 en 3 relevant. Het oppervlak van het plangebied is kleiner dan 100 hectare. Bij het bepalen van het bedrijfsvloeroppervlak wordt gekeken naar het verschil tussen het reeds gerealiseerde bedrijfsvloeroppervlak (huidige bedrijfsvloeroppervlak van het ziekenhuis) en het nieuw mogelijk te maken bedrijfsvloeroppervlak. Dit verschil is kleiner dan 200.000 m².

Dit betekent dat voor het bestemmingsplan een vormvrije m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd.

De vormvrije m.e.r.-beoordeling bestaat uit een toets aan Bijlage III EU richtlijn milieubeoordeling projecten. In hoofdlijnen dient het project te worden getoetst aan:

1. Kenmerken van het project;
2. Plaats van het project;
3. Kenmerken van het potentiële effect.

6.14.2 Vormvrije m.e.r. beoordeling

In bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is een groot aantal activiteiten genoemd waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt. Eén van de genoemde activiteiten betreft de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen (activiteit D11.2). Onder deze activiteit valt ook de bouw van een ziekenhuis. Het Besluit m.e.r. geeft onder 'gevallen' per activiteit aan wat de relevante drempel is voor een m.e.r.-(beoordelings)plicht. Het plangebied waarbinnen de herontwikkeling van het ziekenhuis plaatsvindt is circa 10ha groot. Het bruto vloeroppervlak van het totale nieuwe gebouw is 24.000 m². Daarmee ligt het plan ruim onder de plandrempels zoals genoemd

bij activiteit D11.2 (oppervlak van 100 hectare, 2.000 woningen en/of 200.000 m² bedrijfsvloeroppervlak). De (indicatieve) drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden niet overschreden, zodat op basis daarvan geen m.e.r.-(beoordelings)plicht geldt. Indien een activiteit een omvang heeft die onder de drempelwaarden ligt, dient op grond van de selectiecriteria in de Europese richtlijn milieueffectbeoordeling te worden vastgesteld of belangrijke nadelige gevolgen van de activiteit voor het milieu kunnen worden uitgesloten, een zogenaamde 'vormvrije m.e.r.- beoordeling'. Pas als dat het geval is, is de activiteit niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig.

De vormvrije m.e.r.-beoordeling bestaat uit een toets aan Bijlage III EU richtlijn milieubeoordeling projecten. In hoofdlijnen dient het project te worden getoetst aan:

1. Kenmerken van het project;
2. Plaats van het project;
3. Kenmerken van het potentiële effect.

In onderstaande tabel worden de mogelijke milieueffecten behandeld. Eerst wordt een beschrijving gegeven van de kenmerken van de activiteit en de plaats van de activiteit. Vervolgens wordt ingegaan op de kenmerken van de gevolgen van de activiteit. Hierbij wordt gekeken of er mogelijk (belangrijke) nadelige milieugevolgen ontstaan en of er verzachtende (mitigerende) en compenserende maatregelen kunnen worden genomen om eventueel het milieueffect te verminderen of teniet te doen.

Kenmerken van de projecten	Bestemmingsplan Noordwest Ziekenhuis Alkmaar Het betreft een bestemmingsplan met directe bouwtitel. Daardoor is het een project (kolom 4) in de zin van het Besluit m.e.r..
Omvang van het project (relatie met drempel D lijst)	- Activiteit D11.2 uit Besluit m.e.r.. Drempelwaarden zijn: 1° Een oppervlakte van 100 hectare of meer; 2° Een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woning en omvat, of; 3° Een bedrijfsvloeroppervlakte (bvo) van 200.000 m ² of meer. - Initiatief betreft de vernieuwbouw van een bestaand ziekenhuis en omvat: 1° Circa 10 hectare; 2° Geen woningen; 3° Ziekenhuis krijgt in de eindsituatie een BVO van circa 80.000 m ² . Tijdelijk is sprake van maximaal het huidige oppervlak van 101.500 m ² BVO.
Cumulatie met andere projecten	Direct rondom het ziekenhuisterrein spelen geen nieuwe projecten. In de Alkmaarderhout wordt wel, op een afstand van 200 meter, de voormalige gevangenis Schutterswei herontwikkeld tot hotel. De overlap met dit project betreft het gebruik van de Prinses Julianalaan. De nieuwe functie zal meer verkeersbewegingen tot gevolg hebben dan de voormalige functie per etmaal. Het gaat echter om een beperkte toename die op verantwoorde wijze door de Prinses Julianalaan verwerkt kan worden. Uit het verkeersonderzoek van Antea Group blijkt dat de vernieuwbouw van het ziekenhuis niet leidt tot een verkeerstoename op de Prinses Julianalaan. Daarnaast blijft de toekomstige intensiteit ruim onder de capaciteitsgrens. De ontwikkelingen leiden niet tot een cumulatie van nadelige gevolgen voor het gebied.
Gebruik natuurlijke hulpbronnen <i>Toelichting: De nieuwe ontwikkeling kan gevolgen hebben voor op, of in de nabijheid van, de locatie aanwezige natuurlijke hulpbronnen. Denk bijvoorbeeld aan de onttrekking van</i>	Voor de bouw van het ziekenhuis worden reguliere natuurlijke hulpbronnen gebruikt als bouw materiaal (beton, hout, grond). Het ziekenhuis ligt in een park. De nieuwe gebouwen worden grotendeels op locaties gebouwd waar reeds gebouwen staan. Voor de vernieuwbouw is maximaal 4.300 m ² van het parkbos nodig en voor de ontsluiting van de ambulance maximaal 800

<i>grondwater of het delven van grondstoffen zoals zand of klei. Ook het kappen van bos als leefomgeving voor dieren of recreatiegebied voor mensen valt hieronder.</i>	m2. Hier bevinden zich 101 bomen met een diameter groter dan 15 cm, waarvan 35 bomen een monumentale waarde hebben. Bomen in dit gebied die noodzakelijkerwijs gekapt moeten worden, zullen conform het document 'Kaders groencompensatie' en een nog op te stellen compensatieplan worden verplant of binnen het plangebied worden gecompenseerd. Uit het natuuronderzoek blijkt dat 6 verblijfplaatsen van vleermuizen vernield of beschadigd (kunnen) worden. Dit leidt tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Voorafgaand aan de sloop van de betreffende gebouwen of de kap van de betreffende boom zal een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden. Er worden maatregelen toegepast die ervoor kunnen zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten niet in het geding komt. Het dempen van een watergang binnen het gebied en de mogelijke aanleg van een ondergrondse parkeergarage kan leiden tot effecten op het grondwater en de grondwaterstroming. Er zijn geen andere natuurlijke hulpbronnen in het gebied aanwezig die invloed ondervinden van de voorgenomen activiteit..
Productie afvalstoffen	Er zijn activiteiten die voor veel afvalstoffen zorgen. Een ziekenhuis produceert naast het gebruikelijke afval (huisafval, afvalwater) ook specifiek afval. De gebruikelijke afvalstoffen zullen volgens de normen van de gemeente Alkmaar worden ingezameld en verwerkt. Voor het specifieke afval geldt wet- en regelgeving voor de wijze waarop deze wordt afgevoerd. Afvoer van deze stoffen gebeurt op gelijke wijze als in de huidige situatie.
Verontreiniging en hinder	In de aanlegfase is tijdelijk sprake van een toename van vrachtverkeer (geluidhinder, luchtverontreiniging) en bouwactiviteiten (licht, trillingen). Uit het verkeersonderzoek blijkt dat er wijzigingen optreden in de verkeersafwikkeling en -intensiteiten. Zowel in de tijdelijke situatie (2027) als de eindsituatie (2035) wordt de maximum capaciteit op de omliggende wegen niet overschreden.
Risico voor ongevallen	Er wordt geen toename van het risico op ongevallen verwacht.
Plaats van de projecten	
Bestaande grondgebruik	De grond is momenteel in gebruik voor dezelfde doeleinden, namelijk het huidige ziekenhuis en deels als park. Op het terrein staan diverse gebouwen en zijn verharde terreinen aanwezig. De rest van het terrein is parkachtig ingericht.
Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen van het gebied	Er komen in het plangebied veel bomen voor maar het vormt een beperkt aandeel van het totale parkbos. Op het ziekenhuisterrein is verder geen bijzondere rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen aanwezig.
Opnamevermogen milieu met aandacht voor wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, H/V richtlijngebieden, gebieden waar milieunormen worden overschreden, gebieden met hoge bevolkingdichtheid, landschappelijk historisch cultureel of archeologische gebieden van belang.	Op meer dan 4 kilometer ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Noordhollands Duinreservaat). Het gebied maakt verder geen onderdeel uit van natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland, weidevogelgebied, etc.). Het terrein kent enkele monumentale gebouwen. De Cadetten-school met het bijbehorende toegangshek is aangewezen als rijksmonument. Ook Huize Westerlicht (incl. bijbehorende tuin-aanleg van het voorterrein) aan de Prinses Julianalaan is een rijksmonument.

	De ontwikkeling van het ziekenhuisterrein vindt plaats binnen de grenzen van het beschermde stadsgezicht. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan een woonwijk (Metiusgracht en Kraakmantuinen). Aan de zuidzijde staan enkele woningen aan de Wilhelminalaan en de Prinses Juliana-laan. Verder is het plangebied omgeven door park. Het gebied ligt op een strandwal, waardoor archeologische resten verwacht kunnen worden. De verwachting geldt alleen voor nog onbebouwde en ongeroerde delen van het plangebied. Andere gevoelige gebieden liggen niet in of op korte afstand van het plangebied.
Natura 2000 <i>Toelichting: Op grond van art. 7.2a lid 1 Wm zijn plannen die op grond van een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling verplicht zijn en waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt planm.e.r.-plichtig</i>	Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument verloren. Gelet op de ruime afstand (meer dan 4 kilometer) van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (meer dan 12 kilometer) zijn effecten in het kader van de externe werking door verstoring (maximaal enkele honderden meters) en stikstof vanuit het plangebied uit te sluiten
Kenmerken van het potentiële effect	
Bereik van het effect (geografisch en grootte getroffen bevolking)	De effecten van de voorgenomen activiteit zijn lokaal en vinden plaats binnen het plangebied. De voorgenomen activiteit heeft een beperkte invloed op de omgeving.
Grensoverschrijdend karakter	Er zijn geen landsgrensoverschrijdende effecten.
Orde van grootte en complexiteit effect	De monumentale gebouwen worden gedeeltelijk herontwikkeld. Dit past de monumentale status van de gebouwen niet aan. Door een nieuwe inrichting van het terrein wordt de beleving van de monumentale waarden versterkt. Ten aanzien van gevoelige gebieden kan er een effect ontstaan op aanwezige archeologische waarden in nu nog onbebouwde/ongerode gebieden. Hiervoor wordt booronderzoek uitgevoerd als bekend is waar deze gebieden worden geraakt. De ontwikkeling vindt plaats in een beschermd stadsgezicht. Het totaal van het plan voorziet in een verbetering van de openheid en structuur van het gebied en versterkt de cultuurhistorische waarden van de aanwezige monumentale gebouwen. Effecten op waardevolle natuurgebieden, zoals Natura 2000, worden niet verwacht. In het plangebied wordt een stuk parkbos betrokken bij de vernieuwbouw. Dit zal binnen het plangebied 1:1 worden gecompenseerd. Effecten op vleermuizen en vogels zijn voldoende te beperken door het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. Daarnaast zullen er waar mogelijk bovenwettelijk maatregelen worden getroffen waarmee het functioneren van het plangebied en de directe omgeving kan worden versterkt voor beschermde of niet beschermde waardevolle Rode lijstsoorten.

	Ook de mogelijke bovenwettelijke maatregelen zijn opgenomen in het mitigatie- en compensatieplan. Uit hydrologisch onderzoek blijkt dat de effecten van het dempen van de watergang op de omgeving (gebouwen en bomen) naar verwachting beperkt zijn. Aanbevolen wordt om de effecten van de voorgenomen bouw van een (deels) ondergrondse parkeergarage en de damping gezamenlijk te beschouwen, omdat beide activiteiten effect hebben op het grondwater. Het effect zal door middel van een grondwatermodel inzichtelijk worden gemaakt voor de werkzaamheden. Negatieve effecten kunnen worden tegengegaan door drainagemaatregelen. De toe- en afnamen als gevolg van de wijzigingen op het ziekenhuisterrein hebben invloed op de concentraties luchtverontreinigende stoffen langs de wegen in de directe omgeving. Op basis van de uitgevoerde beoordeling is echter aannemelijk dat, ondanks de verwachte toenames van verkeer en concentraties, zowel in de tijdelijke situatie als in de eindsituatie zal worden voldaan aan grenswaarden uit bijlage 2 van de Wet milieubeheer. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is in het kader van de te verwachten wijziging in verkeersstromen inzichtelijk gemaakt wat de geluideffecten zijn op omliggende woningen. De resultaten geven aan dat een in- en uitrit aan de Metiusgracht in de eindsituatie (2035), inclusief de autonome toename, zou leiden tot een verhoging van de geluidbelasting op de woningen aan de Metiusgracht van meer dan 2 dB. Omdat dit niet wenselijk is, is besloten om de ontsluiting van het ziekenhuisterrein via de Wilhelminalaan te laten lopen danwel een aparte inrit en uitrit op de Wilhelminalaan en Metiusgracht.
Waarschijnlijkheid effect	Er treden effecten op ten aanzien van hinder (aanlegwerkzaamheden), verkeer (incl. geluid en luchtkwaliteit) en het kappen van bomen. Effecten op aanwezige archeologische waarden bij werkzaamheden in onbebouwd/ongeroerd gebied treden mogelijk op. Dit wordt in dat geval nader onderzocht d.m.v. proefsleuvenonderzoek.
Duur, frequentie en omkeerbaarheid effect	De aanlegfase levert tijdelijke effecten op (verkeer, geluid, licht en trillingen). Na de bouwfase verdwijnen deze effecten. Eventuele effecten op archeologische waarden zijn eenmalig en onomkeerbaar. Onderzoek vooraf moet de effecten zoveel beperken door waarden in situ te bewaren of anders op te graven. In de gebruiksfase treedt een permanent effect op t.a.v. het kappen van bomen, het aantasten van vleermuisverblijfplaatsen en verkeer (incl. geluid en lucht) en mogelijke effecten op grondwater. De kap van bomen wordt gecompenseerd door verplanting of aanplant van nieuwe bomen. Effecten op vleermuizen en vogels zijn voldoende te beperken door het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen.

	Negatieve effecten ten aanzien van grondwater kunnen worden tegengegaan door drainagemaatregelen. De wijziging in verkeersintensiteiten leidt op verschillende locaties tot een positief effect op de geluidbelasting en luchtkwaliteit en op andere plaatsen tot een negatief effect. Daar waar sprake is van een negatief is dit niet dermate groot dat het effect als niet-acceptabel wordt geacht.
CONCLUSIE	Gezien de omvang in relatie tot de drempelwaarde, de beperkte verwachte effecten voor de omgeving en de mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen, zijn er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Nadere analyse in een MER/m.e.r.-beoordeling is niet noodzakelijk.

Beoordeling

Het Besluit m.e.r. en de Wet milieubeheer zijn per 7 juli 2017 gewijzigd. De wijzigingen gelden met terugwerkende kracht vanaf 16 mei 2017. Gemeenten zijn thans verplicht om een expliciet besluit te nemen over het al dan niet opstellen van een milieueffectrapport (Mer). Met betrekking tot voorliggend bestemmingsplan kan gesteld worden dat het project voor de vernieuwbouw van het ziekenhuis op basis van het raadsbesluit van 6 oktober 2016 bekend is geworden. Op grond hiervan is in de toelichting van het voorontwerp bestemmingsplan een vormvrije m.e.r. beoordeling uitgevoerd. Bij het ter inzage leggen van het voorontwerp bestemmingsplan in maart 2017 is hierover een besluit genomen. Het besluit is vervolgens gepubliceerd in het gemeenteblad. In de beoordeling zijn alle milieuaspecten benoemd en beoordeeld. Gezien de beperkte omvang van het project in relatie tot de drempelwaarde en de beperkte verwachte effecten voor de omgeving, is geconcludeerd dat er geen belangrijke nadelige gevolgen zijn voor het milieu. Een nadere analyse in een MER/m.e.r.-beoordeling is niet noodzakelijk.

7 Juridische planopzet

7.1 Algemeen

In voorgaande hoofdstukken zijn de uitgangspunten voor de ruimtelijke situatie in het plangebied aangegeven. Deze uitgangspunten zijn getoetst aan de milieu- en omgevingsaspecten. In dit hoofdstuk wordt de inhoud van de bestemmingen (de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden) toegelicht en wordt aangegeven hoe de uitgangspunten hun juridische vertaling in het eigenlijke plan hebben gekregen. De bestemmingen zijn juridisch vastgelegd in de tekst van de regels en op de verbeelding. Verbeelding en regels zijn één geheel en niet afzonderlijk leesbaar.

Het bestemmingsplan is opgezet als een digitaal raadpleegbaar plan. Deze digitale versie is bedoeld om de burger 'online' informatie te verschaffen omtrent het bestemmingsplan. Bovendien is de digitale versie bedoeld voor uitwisseling van gegevens binnen de gemeente en met andere overheidsinstanties.

7.2 De regels

De regels geven inhoud aan de op de verbeelding aangegeven bestemmingen. Deze zijn opgesteld op basis van de Wet ruimtelijke ordening. De planregels geven aan waarvoor gronden en opstallen al dan niet gebruikt mogen worden. Bij de opzet van de planregels is getracht het aantal regels zo beperkt mogelijk te houden en slechts datgene te regelen, dat werkelijk noodzakelijk is.

7.3 Nadere toelichting op de regels

De bij dit plan behorende planregels zijn, conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012), onderverdeeld in 4 hoofdstukken, te weten:

1. Inleidende regels
2. Bestemmingsregels
3. Algemene regels
4. Overgangs- en slotregels

In hoofdstuk 1 worden in de planregels gehanteerde begrippen nader verklaard, zodat interpretatieproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze bepaalde afmetingen dienen te worden gemeten.

In hoofdstuk 2 worden de op de verbeelding aangegeven bestemmingen omschreven en wordt bepaald op welke wijze de gronden en opstallen gebruikt mogen worden. Daarbij worden per bestemming de bebouwingsmogelijkheden vermeld. Dit hoofdstuk bevat ook bepalingen die van toepassing zijn op meer bestemmingen, de zogeheten 'dubbelbestemmingen'.

In hoofdstuk 3 is een aantal algemene regels opgenomen. Behalve een antidubbelregel zijn algemene afwijkingsregels opgenomen. Deze zijn om geringe afwijkingen o.a. van de in het plan opgenomen maten en grenzen mogelijk te maken.

In hoofdstuk 4 is omschreven welke gebouwen en gebruik vallen onder het overgangsrecht en bevat tot slot de citeertitel van het plan.

7.3.1 Inleidende regels

Begrippen (artikel 1)

In dit artikel worden de begrippen gedefinieerd, die in de regels worden gehanteerd. Bij de toetsing aan het bestemmingsplan wordt uitgegaan van de in dit artikel aan de betreffende begrippen toegekende betekenis. Voor zover er geen begrippen zijn gedefinieerd wordt aangesloten bij het normaal spraakgebruik.

Wijze van meten (artikel 2)

Dit artikel geeft aan hoe hoogte- en andere maten die bij het bouwen in acht genomen dienen te worden en gemeten moeten worden.

7.3.2 Bestemmingsregels

Gemengd (artikel 3)

De twee monumentale gebouwen op het terrein hebben de bestemming 'Gemengd'. Het gaat om het gebouw 'Westerlicht' en het gebouw 'Cadettenschool'.

De regels van de bestemming 'Gemengd' maken het mogelijk om de gebouwen te gebruiken ten behoeve van het ziekenhuis en dienstverlening. Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een wijzigingsbevoegdheid meewerken aan de vestiging van een aantal aanvullende functies. De toegelaten functies passen wat betreft milieucategorie bij het ziekenhuis maar ook binnen de woonomgeving rondom het ziekenhuis. Het gaat daarbij onder meer om bredere maatschappelijke functies, kantoren, horeca, hotel, (zorg)wonen en culturele bestemmingen. In de regels is opgenomen dat alleen kan worden afgeweken ten behoeve van deze functies als wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid en er ook anderszins geen onevenredige aantasting plaats heeft van het woon- en leefklimaat rondom de monumenten.

De bouwregels van de bestemming 'Gemengd' staan alleen toe dat gebouwd wordt binnen de aangewezen bouwvlakken en de daarin opgenomen bouw- en goothoogtes. De bouwvlakken volgen de bestaande contouren van de gebouwen en dat geldt ook voor de opgenomen bouw- en goothoogtes. Los van deze strenge bouwregels worden de gebouwen beschermd door hun monumentale status. Voor iedere bouwkundige ingreep is een monumentenvergunning vereist. Ter plaatse van de vleugel van Westerlicht is de bouwaanduiding 'onderdoorgang' opgenomen. Mocht de vleugel worden gesloopt dan zal de achterzijde van het Westerlicht ruimte bieden aan een groene, recreatieve wandelverbinding tussen Westerhout en de Wilhelminalaan. Om een eventuele gebouwde verbinding tussen Westerlicht en de nieuwbouw van het ziekenhuis mogelijk te maken zonder de wandelverbinding tussen Westerhout en de Wilhelminalaan daarmee af te sluiten, is voorzien in een bouwaanduiding 'onderdoorgang'. Daar kan dan worden gebouwd in de vorm van een luchtbrug.

Groen (artikel 4)

Enkele bestaande groenstructuren binnen het plangebied zijn aangewezen met de bestemming 'Groen'. Het gaat daarbij om de groenstrook langs de Metiusgracht en het terrein voor het gebouw 'Westerlicht'. Uiteraard zijn er meer bestaande en aan te leggen groenstructuren. Deze worden vanwege de flexibiliteit die benodigd is voor de herontwikkeling van het ziekenhuis niet exact vastgelegd.

Alleen waar dat specifiek op de verbeelding is aangegeven zijn ontsluitingen toegestaan voor auto's dan wel nooddiensten. Bouwen is binnen de bestemming 'Groen' niet toegestaan.

Groen – Park (artikel 5)

Een deel van het plangebied heeft betrekking op de gronden aan de rand van het park Westerhout. Deze gronden hebben de bestemming 'Groen – Park'. Ook is een deel van het ziekenhuis-terrein (nu in gebruik als parkeerterrein P5) aangewezen als 'Groen – Park'. Het reguliere gebruik ter plaatse van deze gronden is 'park' zonder verdere bebouwingsmogelijkheden. Het ziekenhuis wordt gefaseerd nieuw gebouwd op het bestaande terrein. Tijdens de gefaseerde nieuwbouw blijven de bestaande gebouwen tijdelijk in gebruik. Deze kunnen pas worden gesloopt als de nieuw te bouwen delen in gebruik zijn genomen. Hoewel de footprint van het ziekenhuis in de toekomst

afneemt als gevolg van de herontwikkeling, zal er extra ruimte nodig zijn om de nieuwbouw te realiseren. Deze extra ruimte wordt gevonden binnen de bestemming 'Groen – Park' voor zover deze gronden op de verbeelding zijn voorzien van de aanduiding 'overige zone – gebruiksgebied – 1 en 'overige zone – gebruiksgebied - 2'. De omvang van de aanduidingsgebieden gezamenlijk is circa 6.000 m² waarvan maximaal 5.100 m² mag worden gebruikt ten behoeve van het ziekenhuis. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee verschillende gebieden. Het ene gebied betreft een deel van Westerhout waarbinnen mogelijk een deel van de nieuwbouw van het ziekenhuis wordt gerealiseerd en dat voor een deel ook wordt ingericht als bufferzone tussen het bestaande bos en de te realiseren nieuwbouw. De bufferzone is noodzakelijk voor de bereikbaarheid van de bebouwing voor bijvoorbeeld onderhoud of de brandweer in geval van een calamiteit. Dit gebied is door middel van de aanduiding 'overige zone – gebruiksgebied – 1' op de verbeelding opgenomen. Van de gronden met deze aanduiding 'overige zone – gebruiksgebied – 1' mag maximaal 4.300 m² worden gebruikt ten behoeve van het ziekenhuis.

Het andere gebied betreft het deel van Westerhout direct ten westen van het gebouw Westerlicht waar een ontsluitingsweg ten behoeve van nooddiensten en spoedeisende hulp is voorzien. Dit gebied is door middel van de aanduiding 'overige zone – gebruiksgebied – 2' op de verbeelding opgenomen. Van de gronden met deze 'overige zone – gebruiksgebied – 2' mag maximaal 800 m² worden gebruikt ten behoeve de aanleg van de ontsluitingsweg.

Binnen beide gebruiksgebieden zijn parkeervoorzieningen niet toegestaan. Het gebruiken of bebouwen van de gronden ten behoeve van het ziekenhuis binnen het aanduidingsgebieden 'overige zone – gebruiksgebied 1 en 2' is gekoppeld aan een aantal voorwaardelijke verplichtingen die zien op 1:1 compensatie van het groen elders op het ziekenhuisterrein. Deze voorwaardelijke verplichtingen worden nader toegelicht bij artikel 12 (Algemene aanduidingsregels).

Maatschappelijk (artikel 6)

Binnen de bestemming 'Maatschappelijk' moet het huidige ziekenhuis kunnen blijven functioneren en wordt ruimte geboden voor de gefaseerde herontwikkeling. De bebouwing en het terrein mogen worden gebruikt ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen, medisch gerelateerde dienstverlening, een zorghotel en gastenverblijf. Ook is een aanduiding opgenomen waar de reeds bestaande standplaats voor detailhandel is toegestaan. De bestaande parkeergarage is ook voorzien van een aanduiding. Los van het feit dat daar in de toekomst helemaal geen bebouwing is voorzien geldt dat, vanwege een te hoge geluidbelasting, op deze locatie geen geluidgevoelige bestemmingen worden toegestaan.

Gebouwen zijn alleen toegestaan binnen de op de verbeelding aangegeven bouwvlakken. Ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan waar deze ten tijde van het vaststellen van het bestemmingsplan reeds aanwezig zijn. Burgemeester en wethouders kunnen, onder in de regels opgenomen voorwaarden, afwijken van voor ondergrondse bouwwerken waaronder parkeervoorzieningen en fietsenstallingen. De afwijkingsregels gelden voor ondergrondse bouwwerken binnen en buiten het bouwvlak tot een maximale diepte van 10 meter onder NAP. Verdiept bouwen is bij recht alleen toegestaan tot maximaal 0,0 meter onder NAP (dit is 0,6 meter tot 1,4 meter onder maaiveld), zodat constructies boven het grondwaterpeil blijven er geen hydrologische nadelige gevolgen optreden. Voor een twee-laags parkeerdek wordt een maximale bouwhoogte van 2,5 meter toegestaan.

Het bouwvlak mag voor maximaal 80% worden bebouwd. Met name aan de buitenranden van het terrein is de bouwhoogte afgestemd op de hoogte van de bestaande bebouwing. De thans aanwezige bouw mogelijkheden achter en rechts naast Huize Westerlicht zijn in dit bestemmingsplan opgeheven.

Om een compact ziekenhuis te kunnen realiseren met een beperkte footprint wordt, inwaarts, een hogere bouwhoogte (29 meter) opgenomen. Op de hoek van de Metiusgracht en de Wilhelminalaan staat op dit moment de zusterflat. Deze flat heeft een bouwhoogte van 16 meter en wordt in het voorliggende bestemmingsplan 'wegbestemd'. In deze hoek wordt de nieuwe hoofdontsluiting van het gebied voorzien en wordt groen gecompenseerd die mogelijk ten behoeve van het ziekenhuis wordt gebruikt aan de westzijde van het terrein.

De regels met betrekking tot de voorwaardelijke compensatie staan opgenomen in artikel 12 (Algemene aanduidingsregels).

Water (artikel 7)

De bestaande waterloop langs de Wilhelminalaan welke doorloopt achter de woningen aan de Wilhelminalaan is als 'Water' bestemd. Dit geldt ook voor de vijver voor Westerlicht. In of op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd overeenkomstig de landelijk geldende regels voor vergunningvrij bouwen.

Waarde - Archeologie 3 (artikel 8)

Op de gronden binnen het plangebied met een archeologische verwachting is de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' opgenomen. Deze bestemming kent een stelsel van regels ten behoeve van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden om het verstoren van de bodem door afgraven, door het leggen van leidingen, of het planten van diepwortelende bomen en struiken etc., zodanig dat de archeologische waarden niet worden verstoord. Aan vergunningen voor werkzaamheden die binnen deze gebieden de bodem roeren (bodemingrepen), omgevings-, bodemsanering- en ontgrondingsvergunningen, kunnen door de gemeente voorwaarden worden verbonden ten aanzien van de archeologische monumentenzorg. Bij projecten met een bodemverstoring van minder dan 5.000 m² zullen er geen archeologische verplichtingen zijn behalve de wettelijke meldingsplicht van toevalsvondsten aan de gemeente.

7.3.3 Algemene regels

In dit onderdeel van de regels komen onder andere de flexibiliteitsbepalingen en algemene bepalingen aan de orde. Het gaat hierbij onder meer om:

Anti-dubbelregel (artikel 9)

In dit artikel is opgenomen dat grond, welke eenmaal in aanmerking is of moest worden genomen bij het verlenen van een bouwvergunning, waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, bij de beoordeling van een andere aanvraag buiten beschouwing dient te blijven.

Algemene bouwregels (artikel 10)

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over bestaande afstanden en andere maten.

Algemene gebruiksregels (artikel 11)

Enkele bepalingen over parkeren en strijdig gebruik.

Algemene aanduidingsregels (artikel 12)

Binnen het plangebied zijn zeven gebiedsaanduidingen opgenomen.

- Overige zone – voorwaardelijke verplichting - 1
Deze zone beslaat het gebied dat ligt op de parkeervoorziening P5 grenzend aan de Akerslaan. Het gebied heeft de bestemming 'Groen – Park' en heeft een oppervlakte van 1.500 m². Op deze plek wordt ten minste de eerste 1.500 m² groen gecompenseerd in het geval die ten behoeve van het ziekenhuis wordt gebruikt binnen de 'overige zone – gebruiksgebied - 1' en 'overige zone – gebruiksgebied - 2' zoals hierboven beschreven bij de bestemming Groen - Park. Deze nieuw aan te leggen groenzone sluit aan op het bestaande parkbos van Westerhout. Compensatie heeft plaats in de vorm van duurzaam onverhard parkachtig groen. Om de compensatie op een waardevolle wijze in te vullen wordt een groencompensatieplan gemaakt.
- Overige zone – voorwaardelijke verplichting - 2
Deze zone beslaat het gebied op de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan. Hier staat nu nog de te slopen zusterflat. Op deze plek is de nieuwe hoofdontsluiting van het ziekenhuisterrein voorzien. Naast deze ontsluiting is voldoende ruimte beschikbaar voor de compensatie van ten minste 3.000 m² groen in het geval die ten behoeve van het ziekenhuis wordt gebruikt binnen de 'overige zone – gebruiksgebied - 1' en 'overige zone – gebruiksgebied - 2' zoals hierboven beschreven bij de bestemming 'Groen – Park'. Deze nieuw aan te leggen groenzone borgt de groene uitstraling van het nieuwe ziekenhuis, direct op de plek bij de belangrijkste ontsluiting van het ziekenhuis. Compensatie heeft plaats in de vorm van duurzaam onverhard parkachtig groen. Om de compensatie op een waardevolle wijze in te vullen wordt een groencompensatieplan gemaakt.

- Overige zone – voorwaardelijke verplichting - 3
Deze zone beslaat het deel van het ziekenhuisterrein dat niet is aangewezen als 'Overige zone – voorwaardelijke verplichting – 1 en 2'. Binnen de gronden met de aanduiding 'Overige zone – voorwaardelijke verplichting – 3' dienen de overige 600 m² groen te worden gecompenseerd in het geval die worden gebruikt binnen de 'overige zone – gebruiksgebied - 1' en 'overige zone – gebruiksgebied – 2' zoals hierboven beschreven bij de bestemming 'Groen – Park'. Compensatie heeft plaats in de vorm van duurzaam onverhard parkachtig groen. Om de compensatie op een waardevolle wijze in te vullen wordt een groencompensatieplan gemaakt.
- Overige zone – voorwaardelijke verplichting - 4
Deze zone is opgenomen om de aanleg van een nieuwe groene, recreatieve wandelverbinding tussen Westerhout en de Wilhelminalaan te borgen. Binnen het zoekgebied wordt een verbinding aangelegd met een minimale breedte van 15 meter. Deze verbinding is voor ten minste 80% onverhard en heeft een openbaar toegankelijk karakter.
- Overige zone – weg - 1
Op de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan is de hoofdontsluiting van het ziekenhuisterrein voorzien. Om deze ontsluiting ook mogelijk te maken binnen de bestemming Water langs de Wilhelminalaan is de gebiedsaanduiding 'overige zone – weg - 1' opgenomen. De maximale breedte van de weg is 12 meter.
- Overige zone – weg - 2
Om de hoek Metiusgracht/Wilhelminalaan is de hoofdontsluiting van het ziekenhuisterrein voorzien. Om deze ontsluiting ook mogelijk te maken binnen de bestemming Groen langs de Metiusgracht is de gebiedsaanduiding 'overige zone – weg - 2' opgenomen. De maximale breedte van de weg is 12 meter. Ten behoeve van het in stand houden van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de Metiusgracht is het alleen toegestaan de weg te gebruiken als in- óf uitrit.

Algemene afwijkingsregels (artikel 13)

Ten behoeve van de flexibiliteit en bruikbaarheid in de praktijk is voorzien in afwijkingsmogelijkheden. Met de afwijkingsbevoegdheid kan het dagelijks bestuur o.a. een afwijking van de maatvoering van bouwwerken toestaan met ten hoogste 10%. De afwijkingsregels zijn niet van toepassing ter plaatse van de bestemming 'Park – Groen'.

Algemene wijzigingsregels (artikel 14)

De algemene bevoegdheid betreft het aanpassen van de bestemmingsgrenzen indien dit van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein of indien de verkeersveiligheid en/of –intensiteit daartoe aanleiding geeft. Ook is het mogelijk de lijst van bedrijfsactiviteiten te wijzigen, indien technologische ontwikkelingen of vernieuwde inzichten hiertoe aanleiding geven.

7.3.4 Overgangs- en slotregels

Overgangsrecht (artikel 15)

Met betrekking tot bouwwerken en het gebruik van grond en bouwwerken wordt in dit artikel ingegaan op het daarop toepasselijke overgangsrecht.

Slotregel (artikel 16)

Het laatste artikel van de regels betreft de citeertitel van het onderliggende bestemmingsplan.

8 Uitvoerbaarheid

8.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

8.1.1 Participatie

Over het voorontwerp van het bestemmingsplan is participatie gevoerd. Er is een klankbordgroep ingesteld waarin bewoners- en belangengroepen vertegenwoordigd zijn. Het voorontwerp bestemmingsplan heeft vanaf 16 maart 2017 voor 4 weken ter inzage gelegen. Op 22 maart 2017 is een inloopbijeenkomst gehouden waar iedereen zijn vragen over het bestemmingsplan kon stellen.

In de Nota inspraakreacties, die als bijlage bij dit bestemmingsplan is opgenomen, zijn de ontvangen inspraakreacties van een inhoudelijke beantwoording voorzien. Vervolgens is aangegeven of de reactie aanleiding geeft tot aanpassing van het plan.

8.1.2 Vooroverleg artikel 3.1.1. Bro

Ten behoeve van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening is het voorontwerpbestemmingsplan toegezonden aan relevante rijksdiensten, Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en buurgemeenten.

Van de provincie Noord-Holland is een reactie ontvangen waarin wordt ingestemd met het bestemmingsplan mits er overeenstemming is binnen de regio. In paragraaf 4.3.1 is hier een toelichting op gegeven. Verder hebben de gemeente Castricum en Koggenland laten weten geen opmerkingen te hebben op het plan. Ook de brandweer/veiligheidsregio heeft gereageerd op het plan. Zij geven aan dat afstemming met de hulpdiensten tijdens alle fases noodzakelijk is voor een goede hulpverlening in geval van calamiteiten. Dit kan door in gezamenlijkheid een 'Integraal Plan (Brand)veiligheid' op te stellen. Opmerkingen die relevant zijn voor het bestemmingsplan zijn in de toelichting verwerkt.

8.1.3 Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft met ingang van 22 juni 2017 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Gedurende de terinzagetermijn is een ieder in de gelegenheid gesteld (schriftelijk of mondeling) zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan naar voren te brengen. Er zijn 118 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn in de 'Nota van beantwoording zienswijzen' samengevat en voorzien van beantwoording. Hierbij is per zienswijze aangegeven of deze heeft geleid tot wijziging van het bestemmingsplan. De Nota van beantwoording is als bijlage bij dit bestemmingsplan opgenomen.

Na een beroepstermijn van zes weken na publicatie van het vastgestelde plan treedt het bestemmingsplan in werking, tenzij conform artikel 8.4 Wro een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan bij de afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

8.2 Economische uitvoerbaarheid

Volgens artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening dient de gemeenteraad een grondexploitatieplan vast te stellen voor gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. Volgens het tweede lid van dit artikel kan de gemeenteraad besluiten af te wijken van het vaststellen van een exploitatieplan indien het verhaal van kosten van de

grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins is verzekerd of wanneer er geen kosten te verhalen zijn.

Bij het voorliggende bestemmingsplan zijn de kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins verzekerd door middel van een gesloten vaststellingsovereenkomst. In deze overeenkomst zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot de verdere ontwikkeling van het project en de rol van zowel de gemeente als Noordwest hierin. In de overeenkomst zijn ook de financiële afspraken vastgelegd. Hieronder wordt dit nader toegelicht en is een toelichting gegeven op de financiële uitvoerbaarheid.

Fasering

Een belangrijke voorwaarde voor een onbelemmerde bedrijfsvoering en een gezonde aspect voor de financiering van het nieuwe ziekenhuis is de mogelijkheid om op de huidige situatie een gefaseerde uitvoering te realiseren. Door op de huidige locatie de (ver)nieuwbouw in drie fasen te kunnen realiseren is de financiering ook in stappen te organiseren. Daarbij komt dat er geen kapitaalvernietiging ontstaat door gebouwen waar nog een boekwaarde op zit te vroeg te moeten afschrijven. Door op de huidige locatie stapsgewijs de nieuw te kunnen realiseren met behoud van nog goed functionerende delen, is sprake van een financieel gunstige en verantwoorde exploitatie. Ook gelet op het steeds veranderende landschap van de zorg biedt het gefaseerd kunnen ontwikkelen flexibiliteitsvoordelen. Per fase kan beoordeeld worden hoe de zorg zich ontwikkelt en kan op de meest recente inzichten worden ingespeeld. Hierdoor kan telkens worden bekeken welke type en welk volume nieuwbouw noodzakelijk is.

Door de gefaseerde bouw ontstaat de situatie dat ook de financiering gefaseerd verloopt en voorkomen wordt dat nog geschikte delen van het ziekenhuis te vroeg worden afgeschreven. Dit heeft een positief effect op de financiële haalbaarheid. Noordwest heeft de business case van de vernieuwbouw door bureau EY Montesquieu, adviseurs op het gebied van Finance en Risk Management, laten beoordelen. Zij geven aan de het plan past binnen de financiële kaders die aan een zorginstelling worden gesteld en verder kan worden uitgewerkt.

Garantstelling

Vanwege het zwaarwegend maatschappelijk belang heeft de gemeenteraad op 6 oktober 2016 besloten een garantstelling af te geven voor (een) door het ziekenhuis af te sluiten geldlening(en) ten behoeve van de vernieuwbouw tot een volwaardig ziekenhuis op de locatie Alkmaarderhout. De gemeente staat garant voor maximaal 40% van de vernieuwbouwkosten. Dit geldt voor een totale investering tot € 150 miljoen. De garantstelling is onder voorwaarden verstrekt. Het mede borg staan door de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector is daarbij essentieel.

Aanpassingen openbaar gebied

Voor aanpassingen die in het openbaar gebied moeten plaatsvinden zijn (deels) bestaande budgetten beschikbaar voor herinrichting. Gelet op de fasering over meerdere jaren zijn stapsgewijs investeringen in het openbaar gebied nodig. Dit is aangekondigd in de voorjaarsnota en betreffende bedragen worden jaarlijks in de begroting opgenomen. Voor eventueel aanvullend budget wordt te zijner tijd aan de raad een krediet gevraagd. Het betreft onder andere maatregelen aan de Julianalaan, de aansluiting van de ambulance inrit op de Julianalaan en de in- en uitritten bij de Metiusgracht en Wilhelminalaan. In de voorjaarsnota is opgenomen dat er gefaseerd kosten ten behoeve van de vernieuwbouw van het ziekenhuis gemaakt moeten worden.

Planschade

Het bestemmingsplan voorziet in een ontwikkeling waarbij de huidige bebouwingslijnen worden gehandhaafd of zelfs verbeterd ten opzicht van de omliggende woningen. Daarnaast biedt het bestemmingsplan ruimte voor een kwaliteitsverbetering aan de zijde van de Wilhelminalaan en de Metiusgracht. Om zeker te zijn dat het bestemmingsplan geen onevenredig (financieel) nadelige gevolgen heeft voor de omliggende woningen en met het oog op de financieel economische uitvoerbaarheid van het plan is door Noordwest een planschaderisicoanalyse uitgevoerd. Daaruit volgt dat het risico beperkt is en planschade de uitvoerbaarheid niet in gevaar brengt.

Grondruil/grondverkoop

Voor de realisatie van de vernieuwbouw van het ziekenhuis is het nodig een stuk grond van het park te verkopen aan het ziekenhuis. In de vaststellingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de grondprijs en de mogelijkheid tot koop of grondruil. Ook zijn afspraken gemaakt over het eventueel later terugkopen van gronden die het ziekenhuis heeft ingericht als groencompensatie. Deze gronden kunnen dan weer worden toegevoegd aan het openbaar gebied.

Conclusie

Gelet op bovenstaande kan geconcludeerd worden dat het plan economische uitvoerbaar is.